

GUIA DE CONTRACTACIÓ DE L'ARTISTA VISUAL

PREÀMBUL

Aquesta *Guia de Contractació* sorgeix després de deu anys d'assessorament jurídic a artistes, durant els quals hem pogut comprovar la necessitat que tenen els creadors visuals, sobretot als inicis de la seva carrera professional, de conèixer els instruments jurídics que tenen al seu abast, a fi de protegir els seus interessos en les seves relacions professionals.

Durant tot aquest temps hem constatat l'existència, com a pràctica habitual, de relacions contractuals verbals que col·loquen l'artista en una clara situació de debilitat, essent molt poc freqüent la regularització d'aquests tractes de forma escrita, al contrari del que passa en la majoria de les relacions econòmiques i professionals.

És per tot això que hem volgut redactar aquesta *Guia de Contractació* amb l'objectiu de proporcionar a l'artista visual les pautes o principis generals de contractació que ha de conèixer per poder establir, amb un mínim de seguretat jurídica, les seves relacions amb els diferents agents culturals interessats en la seva obra.

El coneixement de quins són els seus drets i les seves obligacions en aquestes relacions professionals facilitarà a l'artista visual la negociació amb el seu representant, galerista, espai d'art, museu... I, al mateix temps, li servirà per poder exigir que aquestes obligacions tractades en la fase de negociació es plasmin, efectivament, amb escrupolositat i exactitud, en el contracte que es subscrigui, amb l'objectiu de tenir la possibilitat d'exigir-ne amb eficàcia el seu compliment.

Si bé aquesta guia no aspira a donar resposta a les múltiples qüestions que es poden plantejar en tot procés de contractació, sí que pretén facilitar a l'artista els coneixements bàsics per tal d'afrontar les diferents relacions professionals que vagi tenint al llarg de la seva vida laboral.

Òbviament, si existissin problemes o dubtes en determinats aspectes de la relació professional o en el moment de documentar-la, és aconsellable que s'acudeixi als serveis jurídics de l'Associació d'Artistes Visuals de Catalunya (AAVC) si n'és soci o a un professional amb qui recaptar el seu assessorament.

En aquesta *Guia de Contractació*, juntament amb els principis generals que l'artista ha de conèixer, hi trobareu una sèrie de models contractuals (compravenda d'obra preexistent, compravenda d'obra inèdita o d'encàrrec d'obra, cessió d'obra per a la seva exhibició, preexistent i inèdita, contracte amb galeria d'art per a una relació de representació duradora, contracte amb una galeria d'art per a una exposició puntual i un document d'albarà de lliurament d'obra) que serviran de pauta per tal de saber què és el que s'ha de tractar en el moment de la negociació i quines són les eines bàsiques per reflectir els acords finalment adoptats per les parts.

Els models de contracte que adjuntats en aquesta Guia no són, òbviament, els únics que es poden emprar en la relació professional de l'artista, sinó que són mers exemples d'algunes de les situacions amb què l'artista es pot trobar, havent de ser adaptats, evidentment, a cada circumstància.

A fi de facilitar la comprensió dels contractes citats trobareu, en cadascun d'ells, una sèrie de comentaris.

Com a qüestió prèvia a l'examen de cadascun dels models de contracte recollits en aquesta *Guia de Contractació*, farem una introducció general sobre els conceptes bàsics que tot creador visual ha de conèixer per encarar amb garanties la fase de negociació i contractació amb els diferents agents culturals que s'interessin per la seva obra

INTRODUCCIÓ

CONCEPTES BÀSICS DE LES RELACIONS CONTRACTUALS

Com ja hem indicat anteriorment, la millor manera de fer respectar els interessos de l'artista és mitjançant la firma del contracte. Per això l'artista ha de saber:

1r. Que el contracte és l'expressió d'un acord de voluntats i, per a una major defensa dels seus interessos, aquest ha de ser formalitzat per escrit.

2n. Que per a la validesa del contracte s'ha de complir amb uns mínims requisits.

3r. Que el coneixement dels termes i les condicions més habituals en els contractes subscrits per creadors visuals li servirà per protegir millor els seus interessos professionals.

Procedim a desenvolupar les citades consideracions:

1. NECESSITAT DEL CONTRACTE PER ESCRIT

Aquesta *Guia de Contractació* haurà assolit el seu objectiu si aconsegueix que el creador visual prengui consciència que per a qualsevol tipus de relació a què arribi amb un tercer interessat a comprar la seva obra, mostrar-la, efectuar les gestions d'intermediari, vendre-la etc., aquesta s'haurà de regular mitjançant un contracte per escrit.

L'artista ha d'assumir la importància que té el fet de dominar els "instruments del comerciant", familiaritzar-s'hi i aprendre a utilitzar-los, per tal d'aconseguir minimitzar la gran quantitat de problemes que té actualment, procedents, en gran part, de la inexistència de documents als quals acudir quan sorgeixen discrepàncies en la interpretació dels tractes pactats verbalment.

Per això, l'artista no pot donar l'esquena a una realitat mercantilista, amb les seves pròpies regles i mecanismes de protecció: o els coneix o haurà d'assumir els riscos que pot comportar en alguns casos arribar a acords sense les garanties necessàries amb els tercers que adquireixin, mostrin o, en definitiva, s'interessin per la seva obra.

Estem davant d'una situació “economicista”, en la qual, a més, es pretén apartar l'artista dels centres de decisió, ja no només per part de l'administració, que desatén l'específica situació del creador visual (sobretot de l'autor jove, a qui s'exigeix una gran quantitat d'obligacions fiscals i laborals abans de, ni tant sols, haver venut cap obra), sinó també per part de l'empresa privada, que en moltes ocasions desembarca al mercat de l'art sense respectar els drets d'autor reconeguts legalment.

Sota aquesta situació, apartat l'artista dels àmbits de decisió, tant pel mercat, la política o com li vulguem dir, com per la seva pròpia voluntat, caràcter i idiosincràsia, o el creador assumeix de forma individual i col·lectiva que ha de reconduir la situació i prendre consciència de la importància de conèixer els seus drets i els mecanismes per protegir-los, o continuarà en una clara situació de debilitat enfront de la resta d'agents que intervenen en el mercat cultural.

PER AIXÒ, EL MILLOR INSTRUMENT PER A LA DEFENSA DELS DRETS DEL CREADOR VISUAL ÉS LA UTILITZACIÓ DE CONTRACTES ESCRITS EN LES DIFERENTS RELACIONS PROFESSIONALS QUE MANTINGUI AMB ELS DIFERENTS AGENTS CULTURALS (GALERISTES, ESPAIS D'ART, MUSEUS, INSTITUCIONS PÚBLIQUES...).

2. EL CONTRACTE

El contracte existeix des que una persona, física o jurídica, s'interessa per l'obra de l'artista (per la seva adquisició, mostra, reproducció...) i aquest accedeix a la seva venda, cessió per a exposició, reproducció...

SI HI HA ACORD DE VOLUNTATS, HI HA CONTRACTE!!!

Les parts donen el seu consentiment i es creen una sèrie d'obligacions que ambdues es comprometen a complir.

Si hi ha acord de voluntats, si hi ha contracte, per què no reproduir-lo en un paper? Per què no documentar-lo? És cert que el contracte pot ser verbal, però el problema serà demostrar els acords.

Si la finalitat del contracte és establir les regles per les quals s'han de regir les parts, la forma escrita servirà per concretar, amb absoluta claredat i precisió, els acords adoptats, per poder-ne exigir el seu compliment i tenir –en cas d'incompliment– un excel·lent mitjà com a prova a fi d'acreditar-los.

Si pensem en la necessitat de provar determinats acords, per exemple, en un procediment judicial, en el qual es reclama a un agent cultural la devolució d'una obra que al seu dia va ser lliurada en concepte de dipòsit, com podrem provar el seu lliurament si no existeix cap document que el justifiqui? O en la reclamació de determinades contraprestacions econòmiques que van ser pactades verbalment, com les acreditarem si no hi ha un document que justifiqui l'acord del preu o del percentatge pactat?

A més, el document per escrit (representació d'un acord verbal fruit d'una negociació) implica que les parts han dut a terme un esforç d'interiorització dels compromisos que cadascuna d'elles assumeix enfront de l'altra, que permet aprofundir en qüestions que, potser pactades verbalment, o no es tracten o si es tracten es poden fer sense la necessària reflexió.

El contracte per escrit proporciona, a més a més, un aspecte psicològic que no té l'acord verbal, ja que la formalitat de plasmar en un paper el que ja s'ha pactat oralment i la litúrgia de la signatura del contracte sembla que impliqui un major compromís enfront de l'altre contractant, quan jurídicament té la mateixa validesa que l'esmentat acord verbal.

Cal assenyalar, de la mateixa manera, que la contractació per escrit és habitual en altres sectors de la cultura. Per exemple, en la contractació de qualsevol grup musical per l'Ajuntament del districte per a un concert en una festa veïnal es fa per mitjà d'un document escrit, en el qual es regulen qüestions com la durada del concert, preu, ubicació, l'existència d'assegurances de responsabilitat civil, supòsits de suspensió del concert etc. En canvi, en el sector dels creadors visuals, demanar que es regulin les relacions professionals per mitjà d'un contracte és un fet poc freqüent o que fins i tot motiva desconfiança.

És obvi que tal situació ha de canviar.

Cal eliminar les actuacions en les quals els agents que intervenen en el mercat de l'art (galeristes, col·leccionistes, espais d'art...) no veuen amb bons ulls signar un contracte –ni tant sols per acreditar el lliurament de l'obra– en nom de la confiança que el creador visual ha de dipositar en ells. O situacions en les quals, en cas de firmar algun document, aquest és lleoní, és a dir, aquell en el qual la part més dèbil no té possibilitat de negociació i ha d'assumir pactes absolutament desproporcionats i abusius.

Desgraciadament, en moltes ocasions es proposen als artistes contractes abusius, en els quals, fins i tot, s'estableixen cessions forçoses de drets, en els quals la persona que s'interessa per la seva obra condiona la seva adquisició a la cessió per part de l'autor de tots els drets

d'explotació que la Llei de Propietat Intel·lectual (d'ara endavant, LPI) li reconeix sobre la seva obra. Això suposa una pressió que hauria de ser inadmissible per part de l'autor, a més d'una flagrant violació de la LPI, de diverses normes del Codi Civil i una conculcació al principi general del dret que prohibeix l'enriquiment injust.

El contracte dóna seguretat a les parts –tant a l'artista com a l'agent cultural (galerista, espai d'art...)–, per la qual cosa evita o dificulta que hi hagi dubtes sobre què és el que es va pactar. Per exemple, si la comissió establerta contractualment a favor del representant és d'un 40% sobre el preu de venda al públic, exclòs l'I.V.A, no pot després pretendre modificar tal pacte al·legant que allò escrit no és allò realment acordat.

D'altra banda, és important assenyalar que l'absència de contracte escrit perjudica més a l'artista que a l'altra part contractant, ja que normalment la posició de la persona amb qui es contracta (galerista, representant, titular de l'espai d'art...) és més estable i solvent, la qual cosa li permet afrontar en millors condicions qualsevol incompliment dels acords adoptats verbalment.

Tot acord escrit, excepte rares excepcions, suposa que les parts, prèviament, l'han negociat i consentit, per la qual cosa si hi ha incompliment d'alguna d'elles n'hi haurà prou d'acudir al jutjat perquè faci complir allò que es va pactar en el contracte.

Tanmateix, si el pacte va ser verbal el problema serà provar allò que es va acordar.

La negociació d'un contracte ofereix a les parts l'oportunitat de preveure i anticipar els problemes que puguin plantejar-se en la relació professional i establir solucions.

Així mateix, i en relació als drets d'autor, cal advertir que quan el creador visual transmeti determinats drets a tercers perquè puguin explotar les seves creacions (per exemple, reproduir l'obra) la LPI estableix que aquesta autorització ha de realitzar-se, necessàriament, per escrit, acomodant-se a les exigències legals. Aquest és, doncs, un altre punt que justifica la formalització del contracte per escrit.

3. ELEMENTS I PARTICULARITATS DEL CONTRACTE

Conscients d'explicar el que és obvi i aspectes que poden semblar molt elementals, assenyalarem unes pautes generals que s'han de tenir en compte a l'hora de redactar un contracte.

3.1. LES PARTS

Els contractes hauran d'esmentar, explícitament, les dades de les parts.

Identificar-les plenament, així com si actuen en nom propi o en nom aliè.

En el cas de persones físiques s'hauran de recollir el nom i cognoms, el domicili i el Número d'Identificació Fiscal o passaport.

En el supòsit que una de les parts sigui una persona jurídica s'haurà d'indicar, a banda de les dades personals de la persona física que actua en nom de la citada persona jurídica i el càrrec en virtut del qual actua (conseller delegat, administrador, director d'una institució...), les dades de la persona jurídica a qui representa, és a dir, la raó social, domicili social, Codi d'Identificació Fiscal i les dades d'inscripció al Registre Mercantil.

De la mateixa manera, quan una persona actuï com a representant legal d'una entitat mercantil o d'un tercer (per exemple, l'administrador d'una societat que contracta no en el seu propi nom, sinó en el nom de l'entitat a qui representa) s'hauran de fer constar les dades del poder en virtut del qual compareix i examinar-lo amb la finalitat d'avaluar si, efectivament, la citada persona té capacitat suficient per obligar-se en nom de la persona de qui diu ser-ne el representant.

És molt important examinar els poders de les persones que firmen en nom d'entitats jurídiques o d'altres persones. Pensem, per exemple, en la signatura d'un contracte de compravenda d'obra, per part d'un "suposat" administrador d'una empresa, en el qual s'obliga en nom d'aquella a pagar el preu de l'obra adquirida. Si amb posterioritat a la signatura del contracte i lliurament d'obra al "suposat" administrador, la societat no paga i al·lega desconèixer l'existència del citat administrador, com també l'existència de l'adquisició, a menys que puguem demostrar que, efectivament, aquella persona ("administrador") podia obligar l'empresa per la seva condició d'administrador, no podrem exigir-li el pagament a la societat, en tant que la mateixa mai no va ser obligada, ja que el "suposat" administrador no tenia poder suficient per obligar l'empresa.

Igualment, si la persona que signa no ho fa en el seu propi nom, sinó en qualitat d'apoderat d'una altra persona física, s'haurà d'especificar, expressament en el contracte, la representació amb què actua i examinar si, efectivament, té poders per actuar en nom d'aquella.

En definitiva: és fonamental que, quan qui s'obligui ho faci en nom d'un altre, se li requereixi

el poder en virtut del qual contracta i que, en l'estudi d'aquest, s'observi si té capacitat suficient per obligar el representat (la persona física o jurídica) que diu representar.

D'altra banda, cal assenyalar que s'ha de tenir sempre localitzada (mitjançant el domicili) la persona amb qui contractem, per saber on podem trobar-la en cas que es produeixi alguna eventualitat en la vida del contracte i haguem d'adreçar-li alguna mena de notificació.

Efectivament, imaginem què passaria si en un contracte on es va ajornar el pagament del preu, arribat el venciment pactat, el comprador no paga la quantitat acordada. Si ja no sabem on localitzar-lo, difícilment podrem requerir-li el pagament o remetre-li la demanda que pretenem presentar contra ell en reclamació de la quantitat impagada.

3.2. FORMA DEL CONTRACTE

En aquest punt, el Dret admet l'absoluta llibertat de forma, podent ser el contracte verbal o escrit. Òbviament, i per tot el que hem exposat anteriorment, aconsellem que el contracte sigui escrit.

Al mateix temps, el contracte escrit pot ser **privat** (realitzat amb l'única intervenció de les parts) o **públic** (subscrit per les parts davant d'un fedatari públic: notari, secretari judicial...).

No té més validesa un contracte que l'altre, però el que sí és cert és que el contracte subscrit davant d'un fedatari públic té una força jurídica que el contracte privat no té, en tant que el funcionari davant del qual s'atorga el contracte dóna fe de la seva autenticitat.

En un contracte privat es podria al·legar la falsedat de la signatura, l'ús de violència o intimidació a fi de forçar l'acceptació del contracte etc.

En un contracte públic aquest tipus d'al·legacions serien molt difícils de demostrar. Tanmateix, atenent al cost menor que tenen els contractes privats i l'agilitat a l'hora de preparar-los, és habitual realitzar contractes de forma privada.

D'optar pel contracte privat, ens hem d'assegurar que a més de fer-hi constar la identificació de les parts contractants i clàusules pactades, es fixi la data i el lloc del contracte i s'estampi la signatura dels atorgadors en tots i cadascun dels fulls.

La **designació de la data i del lloc** no són requisits essencials per a la validesa i existència d'aquest tipus de contractes. Però, tot i que el lloc i la data del contracte no siguin elements essencials des del punt de vista jurídic, són referències que s'han de fer constar en el document a subscriure per les parts, ja que ens serviran per posar remei a determinades contingències o eventualitats que puguin sorgir durant la vida del contracte.

Pensem, per exemple, en un contracte de compravenda d'obra amb preu ajornat en el qual no s'hagi fixat la data i en les clàusules s'ha pactat que l'artista rebrà el 50% del preu en subscriure el contracte i el 50% restant en el termini de sis mesos a comptar des de la firma d'aquest. Si no s'ha recollit en el contracte la seva data, com se sabrà quan ha de ser lliurat el 50% restant del preu pactat?

Pel que fa al lloc del contracte, és una dada que ens ajudarà en moltes ocasions, perquè, excepte acord contrari contingut en les clàusules del contracte, el lloc ens pot indicar on s'ha produït el perfeccionament del contracte, la llei aplicable en cas de conflicte o saber a quin jutjat ens hem d'adreçar si no es va contemplar en el contracte cap clàusula de submissió expressa a determinats tribunals.

Cal saber que, a diferència del que passa amb la data i el lloc del contracte, sí que són requisits essencials de tot contracte el **consentiment de les parts** (entès aquest com la voluntat lliure dels contractants a obligar-se sobre el contingut contractual), l'**objecte cert del contracte** (per exemple, en un contracte de compravenda, la determinació de l'obra adquirida i el preu pactat) i la **causa del contracte** (essent aquesta, les discussions doctrinals jurídiques al marge, la finalitat del contracte i les prestacions a les quals s'obliga cadascuna de les parts enfront de l'altra).

3.3. ELS TERMES I CONDICIONS MÉS HABITUALS EN ELS CONTRACTES SUBSCRITS PER CREADORS VISUALS

En tot contracte, una vegada identificades les parts, s'ha de recollir un apartat expositiu en el qual s'hi facin constar les MANIFESTACIONS DE LES PARTS DEL CONTRACTE.

És important subratllar que en aquest primer apartat (part expositiva) els contractants no es vinculen, sinó que, simplement, manifesten i estableixen els antecedents a fi d'interpretar el contracte en els seus justos termes.

Per exemple, en un contracte de cessió d'obra per la seva exhibició, les MANIFESTACIONS (part expositiva) consistiran a determinar les raons per les quals les parts volen contractar. Així, es podria fer constar en la part expositiva del contracte d'exhibició d'obra les manifestacions següents:

I. Que N'Albert O.S. és representant de la sala d'art "Z" que està interessada a exposar l'obra de l'artista En Xavier D.E., titulada "YYY", de l'1 al 30 de juny del present any a la seva galeria.

II. Que En Xavier D.E. és un artista que està interessat a exposar la ja mencionada obra a la sala "Z".

III. Que havent-se posat d'acord ambdues parts decideixen subscriure el present contracte de cessió per a exposició d'obra a tenor de les següents clàusules.

Un cop exposades les manifestacions contractuals, s'especifiquen els pactes o clàusules que formen la part DISPOSITIVA D'UN CONTRACTE, que és la que, vertaderament, vincula els atorgadors d'aquest.

QUINS SÓN ELS TERMES I CONDICIONS MÉS HABITUALS ALS CONTRACTES SUBSCRITS PER ARTISTES VISUALS?

Un cop establerts, de forma clara, quins són els antecedents i el motiu de l'acord (part expositiva del contracte), s'hauran de fixar els pactes o clàusules que les parts han consensuat i que, òbviament, variaran segons el tipus de contracte subscrit.

No seran les mateixes clàusules les que han d'establir-se en un contracte de compravenda d'obra que les recollides en un contracte de cessió temporal d'obra per a la seva exhibició.

A títol il·lustratiu, procedirem a enunciar les clàusules més habituals, que s'examinen amb major profunditat en cadascun dels models dels contractes que incloem en aquesta *Guia de Contractació*:

OBJECTE DEL CONTRACTE

En aquesta clàusula s'establirà, expressament, quina és la finalitat del contracte, així com a quin tipus d'obres o producció afecta.

Si en el contracte el que s'està fent, entre altres coses, es procedirà al lliurament de l'obra, s'hauran d'inventariar, en tot cas, totes les obres dipositades, les condicions del dipòsit i també el termini de la devolució de l'obra.

Malauradament, és ben habitual descriure les obres dipositades únicament per les seves dimensions, sense ni tan sols especificar el títol de les obres. Aquesta pràctica, tot i ser d'ús freqüent, és molt pertorbadora, ja que en moltes ocasions origina importants conflictes entre les parts en no poder-se concretar a quines obres –“d'iguals dimensions” – s'està fent referència.

Per això, s'han d'inventariar les obres objecte de contracte. Normalment aquest inventari es farà en un document annex al contracte, en el qual és aconsellable reproduir fotogràficament les obres inventariades. S'hauran d'especificar les característiques de l'obra o obres, títol, any, dimensions, tècnica utilitzada, material emprat, el preu de l'obra, l'import de la producció i tots aquells altres detalls necessaris per a la seva correcta identificació.

En el supòsit que l'objecte del contracte sigui una obra encara no realitzada, es farà constar la tècnica que s'utilitzarà, els materials, dimensions, descripció, costos de la peça, cost del seu muntatge en cas que hi hagi un cost addicional... A més a més, en els casos d'obres no realitzades és aconsellable fer constar les partides pressupostàries necessàries per procedir a la producció de l'obra.

En el cas que les obres dipositades vagin canviant, aquest annex haurà de renovar-se, ja sigui mitjançant la seva substitució, ja sigui amb l'elaboració d'albarans de lliurament per a cada obra nova que es vagi realitzant i lliurant.

REPRESENTACIÓ, ÀMBIT I EXCLUSIVITAT

Aquesta mena d'acord és molt corrent en els contractes amb galeristes o persones que fan la funció de representants dels creadors visuals.

Les parts han d'establir de forma molt clara si el creador visual té llibertat d'exposar en qualsevol galeria i en qualsevol espai d'art, si té llibertat per vendre la seva obra a qualsevol o si per contra aquesta activitat està delimitada, havent d'exposar sempre en una mateixa sala i vendre les seves obres mitjançant el seu representant o intermediari. També es farà constar si la representació es limita a un tipus d'obra determinat o al conjunt de l'obra de l'**AUTOR/A**.

D'altra banda, l'àmbit de representació o exclusivitat ha de limitar-se en l'espai. És a dir, s'ha de fixar una determinació geogràfica. Per això s'especificarà, clarament, quin és el territori de la representació. Per exemple, província de Barcelona, Catalunya, Espanya, Europa, àmbit mundial...

De la mateixa manera, s'haurà de pactar l'àmbit temporal de la representació, essent aconsellable establir períodes curts de temps (per exemple un any), prorrogables pel mateix termini, sempre que hi hagi, és clar, acord entre les parts. que haurà de ser exprés i per escrit.

Fixar en el contracte terminis de llarga durada és molt perillós, ja que si, iniciada la relació, a l'artista no li interessa continuar-la, es pot veure obligat a mantenir la relació professional en contra de la seva voluntat o a indemnitzar al seu representant per la resolució unilateral del contracte.

Pensi's que, a grans trets, en cas de conflicte només podrà declarar la resolució del contracte el jutge. I, per tant, mentre no es dicti sentència, el contracte continuarà en vigor i el creador visual estarà condicionat a allò que es va pactar en el contracte.

DURADA DEL CONTRACTE

En el contracte en què es pacti una relació duradora en el temps (per exemple, contracte de representació), s'haurà d'establir el període de vigència del mateix, havent d'evitar les duracions indefinides o expressions ambigües, en tant que aquestes podran ser motiu d'interpretacions diferents que haurà de dirimir, en cas de desacord, un jutge o àrbitre amb les conseqüències que això suposa (costos judicials, dilatació del conflicte, incertesa del resultat...).

PERÍODE DE DIPÒSIT DE L'OBRA

És fonamental establir en els contractes amb galeristes i/o agents culturals que tenen obra en dipòsit el període de durada del mateix.

Establir un període de dipòsit de l'obra donarà seguretat a les parts, ja que ambdues sabran el temps que ha d'estar l'obra en poder del DIPOSITARI.

ASSEGURANCES I TRANSPORT

L'**assegurança** de l'obra quan aquesta surt del taller, ha de ser assumida pel galerista, el comprador, la persona o entitat que s'hi interessa.

Per això, s'aconsella pactar en el contracte que serà el tercer interessat en l'obra de l'artista qui assumeixi el pagament de la prima de l'assegurança per cobrir el trencament, pèrdua de la peça o qualsevol altre sinistre que es produeixi un cop retirada la peça de l'estudi del creador i fins que no es procedeixi a la seva devolució.

Així mateix, es recomana que s'asseguri l'obra pel seu preu de venda al públic. També el **transport** haurà de córrer sempre a càrrec de la persona o entitat interessada en adquirir l'obra, exhibir-la, tenir-la en dipòsit etc.

DESPESES QUE PUGUIN PRODUIR-SE EN LA RELACIÓ CONTRACTUAL

És fonamental regular qui haurà d'assumir les despeses que es vagin produint en la relació contractual i que poden ser múltiples i diverses, remetent-nos als models dels contractes recollits en la present *Guia de Contractació*.

Abans de signar un contracte cal de tenir clares quines seran les despeses que es poden produir en la relació contractual (viatges, dietes, transport, tramesa postal, publicitat etc.) i establir qui haurà de pagar-les.

CONTRAPRESTACIONS ECONÒMIQUES

En tot contracte s'han d'establir quines són les contraprestacions econòmiques que rebrà el creador visual a canvi de la seva feina, la seva obra o aquells drets patrimonials que cedeix (el preu en cas de compravenda d'una obra o en l'encàrrec d'obra, el percentatge de comissió en la venda realitzada per un galerista, els honoraris per la cessió de l'exposició d'una obra, les retribucions per la cessió dels drets de reproducció sobre la seva obra...).

Igualment s'haurà d'indicar el sistema, la forma i, si cal, la garantia de pagament.

Pel que fa a la forma de pagament, és aconsellable percebre la màxima quantitat per avançat, ja que l'experiència ens diu que no sempre l'artista cobra el que s'ha pactat.

Per això, a l'hora de negociar el contracte, s'haurà d'intentar (en el supòsit que sigui una relació duradora) percebre un percentatge —el més elevat possible— del preu pactat a la firma del document, i anar cobrant la resta durant la vida del contracte. En els casos de relacions puntuals (com compravenda) s'aconsella cobrar la totalitat del preu en signar el contracte.

A fi de garantir el pagament de la contraprestació econòmica pactada, es recomana cobrar el preu en efectiu o en talons bancaris o xecs conformats, que són documents bancaris en què l'entitat financera és qui es compromet al pagament.

En tot cas s'ha de tenir clar, i així fer-ho constar en el contracte, que al preu o als honoraris pactats s'haurà d'afegir l'I.V.A.

INCOMPLIMENTS CONTRACTUALS

En els contractes també és aconsellable contemplar el supòsit d'incompliment o compliment defectuós de l'obligació assumida per alguna de les parts, així com la solució que les parts pacten d'antuvi per solucionar aquest incompliment.

En aquest tipus de clàusules que regulen l'incompliment contractual es poden establir moltes i diferents propostes de solucions, ja que la casuística és abundant, en funció del supòsit de fet concret que es pretengui regular.

És convenient preveure aquestes situacions de possible incompliment contractual i posar-les de manifest en la negociació, tot buscant solucions o plantejant propostes raonables, ja que d'aquesta manera les parts podran consensuar la solució en cas de produir-se l'incompliment. Si no es fa així serà molt més difícil trobar una solució quan aquesta es produeixi.

Pensem, a tall d'exemple en diferents situacions d'incompliment en un contracte on intervé un creador visual, així com les diverses solucions que puguin establir-se:

1. Què passa si en virtut d'un contracte amb un galerista aquest ha venut una obra per sota del preu pactat sense l'autorització de l'artista?

En la clàusula d'incompliment es podria pactar, per exemple, que en aquest cas serà el galerista qui assumiria la part del preu pactat que no ha satisfet el comprador.

2. Què passa si el galerista no realitza la liquidació o passament de comptes en el termini previst? O no paga el preu de l'obra pactat en el contracte?

Es pot establir en el contracte que el galerista hagi de pagar, per exemple, els interessos (normalment equivalents a l'interès legal del diner que fixa cada any la Llei del Pressupost Generals de l'Estat) que es generin fins que s'efectuï el pagament total del deute o del preu pactat.

O també es pot establir que, a més de pagar la quantitat que resulti de la liquidació pel passament de comptes o el preu de la compravenda, el galerista haurà de satisfer, en concepte de clàusula penal, una quantitat fixa pels danys i perjudicis patits pel creador visual com a conseqüència del incompliment.

En definitiva, la clàusula penal no es més que l'establiment dins del contracte d'una quantitat concreta i determinada que haurà d'abonar la part que incompleixi el contracte, en concepte d'indemnització. Amb això s'aconsegueix objectivar el dany, evitant així haver de provar l'existència i la quantia dels danys i perjudicis causats per l'incompliment del contracte.

D'aquesta forma, la part que ha incomplert sap a què s'ha d'atenir: pagar la quantitat fixada al seu dia en el contracte pel cas d'incompliment.

3. Què passa si durant la vigència d'un contracte d'encàrrec d'obra, (compravenda d'obra inèdita) la persona que ha efectuat l'encàrrec decideix que ja no li interessa?

Es pot contemplar en el contracte l'obligació que té la persona que ha fet l'encàrrec de pagar, per exemple, la quantitat pactada com a preu de l'obra inèdita o la restitució de totes les despeses ocasionades per l'encàrrec fins a la data, més una quantitat fixa en concepte d'indemnització pels danys i perjudicis. D'aquesta forma l'artista podrà, com a mínim, cobrar part de la seva feina o recuperar les despeses que hagi avançat per a la realització de l'obra.

Evidentment, hi ha moltes més opcions que el dret posa a disposició del creditor per a la defensa dels seus interessos. Aquestes són només uns petits botons de mostra.

Creiem que és important acordar normes que simplifiquin la reclamació en cas d'incompliment, ja que de no fer-ho pot arribar a ser molt complicat avaluar, per exemple, els danys causats per l'incompliment del contracte.

IMPOSTOS

a) Respecte a l'I.V.A.

L'I.V.A. és un impost indirecte que grava el lliurament de béns (compravenda d'obra) i/o la prestació de serveis (assessorament artístic).

En funció del tipus d'activitat que realitzi l'artista (prestació de serveis, per exemple, durant la realització d'una performance o lliurament d'obra objectual en la venda d'una escultura) s'aplicaran tractes fiscals i/o tipus impositius diferents.

Efectivament, la prestació de serveis professionals de caràcter artístic està subjecte i exempta d'I.V.A., és a dir, en la factura el creador visual, tot i fer una activitat professional artística, no repercutirà l'I.V.A., mentre que el lliurament d'obres d'art està subjecta i no exempta d'I.V.A., és a dir que l'artista que efectui la venda d'una escultura haurà de repercutir a la seva factura el 7% d'I.V.A. Aplicarà al preu pactat, doncs, l'I.V.A. corresponent.

Segons el que acabem de comentar, és fàcil imaginar la pregunta que se li planteja a l'artista: quan estic realitzant un servei professional i quan efectuo un lliurament d'obra?

La realitat és que la resposta a aquesta pregunta no és gens fàcil, ja que la casuística és d'allò més variada. Això provoca que no puguem establir una regla general, sinó que ens haguem de fixar en el cas concret.

Efectivament, de la mateixa manera que en el cas d'un pintor o un escultor pot resultar evident que la seva obra, en la majoria dels casos, serà objecte de lliurament i, per tant, haurà de repercutir-se l'I.V.A. corresponent en emetre la factura, no resulta tant evident quan parlem d'un artista que realitza una performance de la qual tant sols en resta una sèrie fotogràfica o un vídeo enregistrat de l'obra.

Per tal de saber si estem davant d'un cas de prestació de serveis o de lliurament de béns, en alguns casos es podria establir com a punt de referència el fet de si es treballa per encàrrec o no.

Cal indicar que l'AAVC ofereix als seus associats un servei gratuït d'assessorament jurídic que inclou aquestes problemàtiques.

b) respecte a les retencions en concepte d'I.R.P.F.

Quan els rendiments obtinguts per l'artista siguin contraprestacions procedents de la seva activitat econòmica i el pagador sigui una empresa o un professional, a la factura s'haurà d'aplicar una retenció del 15% sobre la base imposable de la factura.

És a dir, sobre els ingressos íntegres satisfets (base imposable de la factura) el pagador (empresari o professional) haurà de retenir el 15%.

Com a excepció a aquesta regla, per a l'artista novell que iniciï la seva activitat, durant els tres primers anys el tipus de retenció aplicable pot ser del 7% en lloc del 15%.

Veiem un exemple: una empresa ha d'abonar una factura de 1.000 euros de base imposable per la compra d'una obra. L'empresa haurà de deduir 150 euros (15% de 1.000 euros) en concepte de retenció a compte de l'I.R.P.F., quantitat que està obligada a ingressar al Tresor Públic.

En tot cas, és important recordar que el servei d'assessorament jurídic de l'AAVC també cobreix els àmbits fiscals d'aquesta mena de qüestions.

DRETS D'AUTOR

Com a qüestió prèvia convé assenyalar que aquesta *Guia de Contractació* no té com a objectiu estudiar els drets d'autor, remetent-nos per a això al *Manual d'art i legislació* abans indicat.

En aquesta obra ens limitarem a assenyalar, succintament, què és la propietat intel·lectual, per quins drets està integrada, així com els conceptes generals que el creador visual ha de conèixer per tal d'encarar amb garantia la negociació del seus drets d'autor en una relació contractual.

La vigent LPI, aprovada com a “Text Refós pel Real Decret Legislatiu 1/1996 del 12 d’abril” i modificada per la Llei 23/2006 de 7 de juliol, estableix en el seu article 1 que **“la propietat intel·lectual d’una obra literària, artística o científica correspon a l’autor pel sol fet de la seva creació”**.

És a dir, els artistes, pel fet de ser els creadors de l’obra, tenen reconeguts legalment els seus drets d’autor o, el que és el mateix, la propietat intel·lectual sobre la seva obra, no essent obligatori inscriure l’obra al Registre de Propietat Intel·lectual per acreditar la seva autoria i els seus drets inherents a la mateixa.

I què és la propietat intel·lectual?

La propietat intel·lectual és un dret subjectiu (personal) integrat per una sèrie de facultats de caràcter personal i patrimonial que atribueixen a l’autor de l’obra la plena disposició i el dret exclusiu a l’explotació de la mateixa, sense més limitacions que les establertes a la LPI.

És a dir, la LPI reconeix a l’autor pel sol fet de la creació de l’obra una sèrie de drets morals i patrimonials sobre la mateixa.

Així doncs, la propietat intel·lectual està integrada per un drets de caràcter personal (drets morals) i altres de contingut patrimonial (drets d’explotació econòmica).

Però què són els drets morals de l’autor?

Els drets morals de l’autor són una sèrie de facultats reconegudes als creadors de les obres artístiques de caràcter personalíssim fundat en la “quasi” inseparable unió entre el creador i l’obra que aquest ha ideat.

El grau de protecció de la LPI a l’autor és tant important que, fins i tot, estableix que tota cessió que realitzi l’autor d’un dret moral serà nul·la de ple dret. La raó és que els drets morals són, per disposició normativa (article 4 LPI) irrenunciables i inalienables.

Quins són els drets morals de l’autor?

La LPI estableix com a drets morals de l’autor, irrenunciables i inalienables, els següents:

- Decidir si la seva obra ha de ser divulgada i de quina manera.

- Determinar si tal divulgació s'ha de fer amb el seu nom, sota pseudònim, signe o anònimament.
- Exigir el reconeixement de la seva condició d'autor de l'obra.
- Exigir el respecte a la integritat de l'obra i impedir qualsevol deformació, modificació, alteració o atemptat contra ella que suposi un perjudici als seus legítims interessos o menyscabant la seva reputació.
- Modificar l'obra respectant els drets adquirits per tercers i les exigències de protecció de béns d'interès cultural.
- Retirar l'obra del comerç, per canvi de les seves conviccions intel·lectuals o morals, prèvia indemnització de danys i perjudicis que s'hagin pogut causar als titulars dels drets d'explotació.
- Accedir a l'exemplar únic o rar de l'obra, quan es trobi en poder d'altri, amb la finalitat d'exercir el seu dret de divulgació o qualsevol altre que li pertoqui.

Què són els drets patrimonials sobre l'obra?

La LPI reconeix a l'autor el dret exclusiu d'autoritzar o prohibir qualsevol forma d'explotació de la seva obra, a més d'una sèrie de drets de remuneració als autors.

Als primers drets són denominats drets d'explotació i els segons, drets de remuneració.

Els **drets d'explotació**, son transmissibles i l'autor no només pot autoritzar a tercers perquè puguin exercir-los (per exemple, dret a reproduir les obres, a distribuir-les...), sinó que també pot cedir a tercers aquesta facultat d'autoritzar o de prohibir l'exercici d'aquests drets.

Aquesta autorització haurà de ser expressa i per escrit i podrà ser feta de forma exclusiva o de forma no exclusiva amb les limitacions i formalitats que més endavant detallarem.

Atès el contingut econòmic que tenen tant els drets d'explotació com els drets de remuneració, el conjunt de tots són denominats drets patrimonials d'autor.

Quins són els drets patrimonials sobre l'obra?

En primer lloc, parlarem dels **DRETS D'EXPLOTACIÓ**.

En l'article 17 de la LPI es reconeix a l'autor l'exercici exclusiu dels drets d'explotació de la seva obra en qualsevol forma i, especialment, els drets de reproducció, distribució, comunicació pública i transformació, que no podran ser realitzats sense la seva autorització.

D'aquesta norma, en volem remarcar:

En primer lloc, el caràcter de gaudi ple del dret d'explotació que l'autor té sobre la seva obra. En el nostre cas, l'artista visual sobre la seva creació.

I en segon lloc, la conseqüència que això suposa: l'autor podrà rebre una retribució econòmica per l'explotació de la seva obra. I això és molt important, ja que es pot donar el cas, per exemple, que un creador hagi cobrat per la venda de la seva obra i que, per altra banda, cobri per cada vegada que la mateixa es reproduïxi.

La raó ètica d'aquestes disposicions es troba en el dret de l'autor a continuar l'èxit de la seva obra i si aquesta obra es susceptible de generar ingressos a tercers per la seva utilització, raonable és que l'autor (motor d'aquesta riquesa) també participi en aquests ingressos generats a partir de la seva obra.

El dret de reproducció es troba regulat en l'article 18 de la LPI i és aquell que reconeix a l'autor el dret a procedir a la fixació de la seva obra en un mitjà que permeti la seva comunicació i la comunicació o obtenció de còpies de tota o part d'ella.

Del que s'ha dit, es dedueixen almenys dues qüestions rellevants:

Qualsevol reproducció d'una obra o de part d'aquesta, de forma provisional o permanent per qualsevol mitjà i forma sense el consentiment de l'autor es considerarà il·lícita i en conseqüència pot ser objecte de les accions i procediments judicials establerts per la LPI.

No obstant això, a la LPI es contemplen determinades excepcions en què aquest consentiment previ no serà necessari, com ara, per exemple, citacions i ressenyes, treballs sobre temes d'actualitat sempre que se'n citi la font i el seu autor. En conseqüència, en aquests casos es podrà reproduir l'obra sense necessitat d'autorització.

Qualsevol tipus de suport material que permeti per una part la comunicació de l'obra al públic i per l'altra l'obtenció de còpies de l'obra en el seu conjunt o de les parts de l'obra, és susceptible de generar el dret de reproducció.

Per tant, i com a exemple, existeix dret de reproducció de les obres de la creació visual, quan es reproduueixin les mateixes en llibres, catàlegs, opuscles, pòsters, revistes, diaris, calendaris, ceràmica, productes tèxtils, targetes postals, gravacions magnètiques audiovisuals, pel·lícules cinematogràfiques, vídeos interactius, disquets d'ordinador, CD-ROM, CD-I, llibres electrònics, etc.

El **dret de distribució** es recull en l'article 19 de la LPI, definit com la posada a disposició del públic de l'original o còpies de l'obra en un suport tangible mitjançant la venda, el lloguer, el préstec o qualsevol altra forma.

Quan la distribució s'efectuï per l'autor o amb el seu consentiment mitjançant venda o qualsevol altra forma que transfereixi la propietat (per exemple donació), aquest dret s'extingeix a partir de la primera transmissió.

Per això, per poder distribuir una obra, el seu original o còpia és necessari el consentiment de l'autor, que és l'únic que en principi, llevat que n'hagués transmès el dret, pot explotar aquesta distribució.

El **dret de comunicació pública** es regula en l'article 20 de la LPI com tot acte pel qual una pluralitat de persones pugui tenir accés a l'obra sense prèvia distribució d'exemplars a cadascuna d'elles. Per exemple, l'exposició pública d'obres d'art, l'emissió d'obres per televisió...

Us recordem, per tant, que qualsevol acte de comunicació pública d'una obra protegida requereix per a la seva realització el previ consentiment de l'autor de l'obra i, en conseqüència, en cas contrari, la comunicació pública es considerarà il·lícita.

En aquest punt s'ha de saber que l'article 56.2 de la LPI estableix una excepció a la regla general i entén que el propietari de l'original d'una obra d'art plàstic i d'una obra fotogràfica, pel pur fet d'haver-la adquirit, té el dret d'exposició pública de l'obra. És per això que si es vol prohibir la comunicació pública, en els contractes de compravenda s'ha d'afegir un pacte en el qual expressament s'estableixi l'exclusió de la transmissió del dret d'exposició pública de l'obra.

Es important tenir en compte que no hem de confondre la reproducció de l'obra amb la seva

comunicació pública, ja que algunes vegades la comunicació al públic requereix la seva fixació prèvia mitjançant la seva reproducció.

El **dret de transformació** apareix regulat en l'Article 21 de la LPI i estableix que la transformació de l'obra comprèn, pel que aquí ens interessa, la seva adaptació i qualsevol altra modificació en la seva forma de la qual es derivi una obra diferent.

Així mateix, per transformar una obra protegida es necessària la prèvia autorització de l'autor, el qual té el dret d'explotar aquesta transformació, es a dir, que pot pactar una remuneració per autoritzar aquesta transformació a tercers o bé realitzar ell mateix l'esmentada transformació. Les formes de transformació d'una obra admeses legalment són tantes quantes permetin crear una obra diferent mitjançant la modificació de la seva forma. Per exemple, una pintura convertida en múltiples escultòrics o una animació d'un dibuix.

S'ha de saber que els drets de propietat intel·lectual de l'obra resultat de la transformació correspondran a l'autor d'aquesta última, amb independència dels drets que poguessin correspondre a l'autor de l'obra preexistent.

Així, per exemple, una obra pictòrica convertida en una obra d'animació, un cop autoritzada la transformació serà el creador de l'animació qui tindrà els drets sobre l'obra transformada (obra derivada).

Entre els drets patrimonials, també ens trobem amb els **DRETS DE SIMPLE REMUNERACIÓ**, regulats en els articles 24, 25 i 90 de la LPI.

Entre aquests drets ens interessa parlar del "Dret de Participació" regulat en l'article 24 de la LPI.

Mitjançant el **Dret de Participació**, es busca assegurar a l'autor la percepció d'una retribució equitativa dels rendiments que es derivin de la utilització econòmica de la seva obra.

Amb aquest dret es pretén que tots els creadors visuals participin, amb una remuneració equitativa, en els imports de les successives revendes de la seva obra.

Per aconseguir aquest objectiu, l'article 24 de la Llei de la Propietat Intel·lectual espanyola estableix a favor dels autors d'obres d'arts plàstiques el dret a percebre del venedor el 3% del preu de la revenda de les seves obres quan la mateixa es realitzi en subhasta pública en establiment mercantil o amb la intervenció d'un comerciant o d'un agent mercantil.

D'acord amb la norma espanyola, s'exceptuen d'aquest dret les obres de les arts aplicades i s'estableix que el dret es podrà aplicar quan el preu de la revenda sigui igual o superior a 1.803,04 euros per obra venuda o conjunt que pogués tenir caràcter unitari.

Com protegir els drets d'autor?

La millor manera per protegir els drets d'autor és contemplar, bé en el mateix contracte, bé en document separat, quins són els drets d'autor sobre l'obra (de caràcter patrimonial) que se cedeixen, així com la retribució que el creador visual rep per aquesta cessió.

En aquest punt, s'ha de tenir molt clar que una cosa és el suport material de l'obra i una altra els drets de caràcter patrimonial que sobre la mateixa se cedeixen.

Efectivament, recordem, per exemple, que quan es ven una obra el que es ven és el suport material (un quadre, un bronze, una fotografia, etc.), però no els drets de caràcter patrimonial sobre la mateixa (drets de reproducció, distribució...).

És a dir, que per adquirir el dret d'explotar una obra que s'ha comprat o per poder-la reproduir, per exemple, és indispensable haver rebut de l'autor bé l'autorització per fer-ho o bé la cessió d'aquesta facultat.

Per això, s'ha de tenir clar que comprar una obra d'art o encarregar la seva realització no significa de cap de les maneres tenir la capacitat de poder reproduir-la. Per reproduir-la, insistim, l'autor de la creació visual ha d'haver autoritzat aquest ús de forma expressa i per escrit a qui ha comprat o encarregat l'obra.

La LPI estableix de forma explícita que s'han de recollir expressament quins són els drets que se cedeixen (Article 43. Cessions Expresses) i que aquesta cessió es faci, necessàriament, per escrit (Article 45. Formalització escrita).

Per tant, si els compradors de les obres, quan les compren o les encarreguen, demanen que els cedeixin facultats per explotar-les, aquestes facultats hauran de venir recollides de forma expressa i per escrit en el contracte.

En aquest sentit, és essencial que en el contracte estiguin clarament separades les clàusules que facin referència als drets d'autor i aquelles que facin referència a l'objecte del contracte (compravenda, cessió d'obra per a exhibició, dipòsit...) de forma que la regulació d'unes i altres qüestions no es confonguin entre si.

Per exemple, la remuneració que es doni a l'autor per l'encàrrec realitzat estarà determinada específicament i no serà la mateixa que la que s'estableix per compensar-lo per la cessió o l'autorització que atorgui per reproduir-la.

A l'hora de regular les cessions dels drets patrimonials s'han de tenir en compte les següents pautes generals:

a) Que les cessions dels drets d'explotació s'han d'establir expressament, indicant les seves modalitats.

Així per exemple, si el que es desitja és autoritzar l'explotació de l'obra mitjançant la seva reproducció en un llibre o en una postal o en una samarreta s'haurà d'expressar d'aquesta forma tan específica, així com el temps en què s'autoritza l'explotació o se cedeix el dret i l'àmbit espacial en què es podrà exercir aquesta cessió per qui la rep. En cas contrari, quan no s'expressi específicament ni es concretin les modalitats d'explotació de l'obra, les cessions quedaran limitades a aquelles que es dedueixin necessàriament del propi contracte que firmi l'autor i que siguin indispensables per complir amb la finalitat proposada.

b) Que s'haurà d'especificar el caràcter d'exclusivitat o no de la cessió.

En aquest punt és convenient assenyalar que:

- Quan l'autorització tingui el caràcter d'exclusivitat ha de quedar recollit expressament.
- Quan la cessió d'un determinat dret patrimonial sobre l'obra es fa amb caràcter d'exclusivitat –llevat que expressament es pacti el contrari– s'està permetent a la persona a qui s'autoritza perquè pugui efectuar autoritzacions no exclusives a terceres persones sense coneixement del creador visual.
- Quan la cessió d'un determinat dret patrimonial sobre l'obra es fa amb caràcter d'exclusivitat, s'està permetent que s'exploti aquest dret sobre l'obra amb exclusió de qualsevol persona, fins i tot del propi creador visual.

Els riscos que per a l'artista suposen les autoritzacions en exclusiva fan que sigui aconsellable realitzar cessions de forma no exclusiva, ja que així el creador té un major control sobre la seva obra i es reserva el dret a realitzar altres autoritzacions a terceres persones.

c) Que en el contracte ha de constar la remuneració que percebrà l'**AUTOR/A** com a contraprestació econòmica per les cessions o autoritzacions que atorgui de manera clarament separada, diferenciada d'altres possibles remuneracions que l'autor pogués percebre per altres conceptes, com per exemple com a conseqüència del pagament de la venda de l'obra o com a conseqüència dels honoraris professionals per l'encàrrec rebut.

d) Que la cessió dels drets d'explotació respecte del conjunt de les obres que l'**AUTOR/A** pugui crear en el futur són nuls, així com els pactes pels quals l'**AUTOR/A** es compromet a no crear alguna obra en el futur.

e) Que no hi ha la possibilitat de transmetre per contracte drets d'explotació per a la utilització de les obres en mitjans de difusió que no existeixin o es desconeguin en el moment de subscripció del contracte.

En els contractes de compravenda d'obra d'arts plàstiques o de fotografia, els adquirents no tenen cap dret d'explotació sobre aquestes, tret que hagi estat transmès expressament. Aquesta regla té una excepció: el dret de comunicació pública, que s'entén cedit pel pur fet de la compravenda a no ser que s'exclouï expressament en el contracte.

Cal indicar, en darrer terme, que des de l'AAVC s'aconsella que es contempli, en els casos que l'espai, museu o centre d'art hagi pagat la producció de l'obra per a la seva exhibició, una clàusula on aquests agents culturals, durant un període de temps determinat, puguin reproduir l'obra a les seves publicacions (pàgina web, revista, cartells, banderoles, dossiers, catàlegs...), sense necessitat de pagar cap tipus de retribució.

En aquest supòsit s'entendrà que l'**AUTOR/A** ja rep una contraprestació per aquesta cessió en cobrar els honoraris per l'exhibició de l'obra.

Avancem, que des de l'AAVC es recomana cobrar, en concepte d'honoraris en contracte d'exhibició de l'obra, el 15% del pressupost total de l'exposició

En CONCLUSIÓ, del que hem indicat es desprèn que el reconeixement, per la LPI, dels drets d'autor és fonamental, ja que a diferència del que passa en altres operacions jurídiques de béns diferents a les creacions visuals (per exemple en la compravenda d'una màquina de cosir), en què el nou propietari adquireix amb la compravenda la total disposició del bé, així com de la seva explotació, mentre que quan s'adquireix la propietat (compravenda) o la possessió (cessió temporal)

d'una obra artística, no s'adquireixen els drets d'explotació d'aquesta, excepte els que expressament hagi cedit l'autor. Només s'adquireix el suport material en què s'hagi incorporat l'obra.

La gestió col·lectiva dels drets d'autor.

VEGAP (Visual Entidad de Gestión de Artistas Plásticos) es va crear el 1990 per Ordre Ministerial del Ministeri de Cultura per permetre als creadors visuals la gestió dels seus drets en la pràctica.

VEGAP, com que és una entitat de gestió col·lectiva de drets, no té ànim de lucre i és propietat d'aquells creadors visuals que desitgin incorporar-s'hi.

En aquells supòsits en què l'autor sigui soci de VEGAP, el contracte es limitarà a reflectir aquesta condició i serà VEGAP qui gestionarà tots aquells drets directament amb l'usuari, essent aquesta entitat qui emeti les corresponents llicències.

En aquest cas, proposem com a clàusula a introduir en el contracte, la següent:

“Essent l'AUTOR/A soci de VEGAP, el (COMPRADOR, GALERISTA, en definitiva, l'altra part contractant) haurà de dirigir-se a aquestes entitat de gestió per a l'obtenció de la perceptiva llicència per exercir els drets de reproducció, comunicació pública o qualsevol altre que pogués necessitar per a l'explotació de l'obra i pagar les regalies corresponents.”

En el supòsit que siguem davant d'un encàrrec d'obra, serà l'autor qui negociï directament amb el **COMPRADOR**, ja que VEGAP no gestiona aquests drets en aquests tipus de transacció.

Clàusula del fur

Per últim, és molt convenient que en els contractes es reculli la clàusula del fur, que estableix quin Tribunal serà qui conegui l'assumpte en cas de problemes d'interpretació o controvèrsia originada per l'incompliment del contracte d'una de les parts.

En determinades ocasions, les parts no poden concretar el fur, ja que aquest ve imposat legalment, però en la majoria de casos els atorgants d'un contracte poden, expressament, sotmetre's als jutjats i tribunals d'una determinada ciutat.

Serà aconsellable que els jutjats que coneguin aquests assumptes siguin els de la ciutat de l'artista, a fi d'evitar despeses innecessàries (sobretot desplaçaments) i que l'advocat del

creador visual, que normalment és de la seva pròpia ciutat, no pugui defensar-lo i hagi de recórrer a un altre lletrat que no es coneix d'una altra ciutat.

Contracte de compravenda d'obra preexistent

En aquest contracte l'**AUTOR/A** s'obliga a lliurar una obra ja existent, de la qual n'és el creador, a una persona (física o jurídica) que l'adquireix a canvi d'un preu cert.

Les peculiaritats de la compravenda d'obra artística protegida per la LPI són molt significatives, ja que a diferència del que succeeix amb la compra d'un bé no protegit per la LPI (per exemple, un vehicle), del qual, una vegada venut, l'antic propietari en perd el poder de disposició, en la compravenda de l'obra artística l'**AUTOR/A** en continua ostentant determinats drets (morals i patrimonials), dels quals no es desprèn, excepte si ho autoritza expressament propi artista.

Efectivament, la LPI estableix que el comprador d'una obra ho és del suport material d'aquesta (llenç, escultura, videocreació...) i no en tindrà, per aquest títol de compravenda, cap dret moral ni d'explotació econòmica.

És a dir, la L.P.I. diferencia molt clarament el suport físic al qual s'incorpora l'obra dels drets morals i d'explotació de la mateixa.

Tanmateix, aquesta regla té una estranya excepció a la LPI, molt criticada, en virtut de la qual el propietari de l'original d'una obra d'art plàstica o d'una obra fotogràfica, pel simple fet de la compravenda, té el dret d'exposició pública de l'obra, llevat que l'autor hagués exclòs expressament aquest dret en l'acte de compravenda de l'original.

Per això, en el model de contracte de compravenda proposem un pacte en el qual s'exclogui, expressament, la transmissió del dret d'exposició pública de l'obra.

MODEL DE CONTRACTE DE COMPRAVENDA D'OBRA PREEXISTENT

A *(lloc i data de la subscripció del contracte, vegeu punt 3.2 de la Introducció)*, a.....
de de

REUNITS:

D'una part,

En/Na *(dades personals de l'autor)*, major d'edat, amb domicili a....., i proveït del N.I.F.
.....

I de l'altra part,

En/Na *(dades personals de qui firmi, bé en nom propi, bé en nom de l'entitat que adquireix l'obra)*, major d'edat, amb domicili a titular del N.I.F.

INTERVENEN:

En/Na en el seu propi nom i representació i En/Na en qualitat de *(càrrec o facultat amb què actua el representant, per exemple: director-gerent d'un museu, conseller delegat d'una entitat...)* de l'entitat *(dades de l'entitat o persona representada que és qui, efectivament, s'obliga enfront de l'autor/a)*, amb C.I.F. i domicili, inscrita en el Registre Mercantil de *(dades de registre de l'entitat representada)*.

(vegeu punt 3.1 de la Introducció)

Ambdues parts es reconeixen mútuament la capacitat legal i legitimitat necessàries per tal d'obligar-se en aquest contracte i

MANIFESTEN:

I. Que *(nom de l'artista)* **(d'ara endavant, l'AUTOR/A)** crea i realitza obres d'art consistents en *(descripció del tipus d'obra realitzada per l'autor, vegeu punt 1 dels Comentaris)*.

II. Que *(nom del comprador)* **(d'ara endavant COMPRADOR)** coneix la producció artística de l'**AUTOR/A**, així com la seva qualitat i característiques, i està interessat a adquirir l'obra de la

qual aquest/a és el creador i propietari, titulada (*recollir el títol de l'obra objecte d'adquisició, vegeu punt 1 dels Comentaris*).

III. Que l'**AUTOR/A** està interessa a procedir a la venda de l'obra descrita en l'expositiu I.

IV. Que havent arribat ambdues parts a un acord, subscriuen el present **CONTRACTE DE COMPRAVENDA D'OBRA** a tenor dels següents

PACTES:

PRIMER. OBJECTE DEL CONTRACTE

L'**AUTOR/A** ven al **COMPRADOR**, que l'adquireix, l'obra (*descripció exhaustiva de l'obra venuda, vegeu punt 2 dels Comentaris*).

L'**AUTOR/A** declara que és autor de la mencionada obra en haver estat creada per ell mateix i manifesta que no ha cedit cap dret sobre la mateixa, estant aquesta lliure de càrregues i gravàmens.

S'adjunta com a Annex la representació gràfica de l'obra objecte de compravenda i la seva descripció tècnica.

SEGON. LLIURAMENT I CONSERVACIÓ DE L'OBRA

En aquest mateix acte l'**AUTOR/A** lliura l'obra al **COMPRADOR**, qui la rep a la seva plena satisfacció, essent aquest document l'acreditació més fefaent de la seva correcta recepció.

El **COMPRADOR** es compromet a conservar l'obra en perfecte estat i en el lloc idoni per a la seva conservació.

TERCER. CONTRAPRESTACIONS ECONÒMIQUES

El preu assenyalat per a la compravenda de l'obra és de (*fixar el preu, vegeu punt 3 dels Comentaris*) euros més l'I.V.A. al tipus impositiu que correspongui.

Es aquest mateix acte el **COMPRADOR** paga a l'**AUTOR/A** la quantitat total de euros, corresponent al preu pactat més l'I.V.A., essent aquest document la més cabal carta de pagament.

QUART. DRETS D'AUTOR/A

Amb la compra de l'obra no s'entenen cedits els drets de l'autor sobre la mateixa.

A efectes del que disposa l'article 56.2 de la Llei de Propietat Intel·lectual, l'**AUTOR/A** manifesta que queda exclòs expressament de la present compravenda la transmissió del dret d'exposició pública de l'obra.

Per a qualsevol tipus d'exhibició, reproducció, comunicació pública o cessió de l'obra, així com per realitzar qualsevol altra modalitat d'explotació de la mateixa, el **COMPRADOR** recaptarà l'autorització expressa i per escrit de l'**AUTOR/A** o dels seus representants.

El **COMPRADOR** es compromet a respectar, escrupolosament, els drets de l'autor sobre la seva obra, reconeixent, en tot moment, la seva autoria, obligant-se a informar, quan així ho requereixi l'**AUTOR/A**, sobre la situació en què es troba l'obra, la seva localització i, si s'escau, la comunicació de la venda de l'obra als efectes legalment previstos.

{vegeu a la Introducció "Drets d'Autor" i el punt 4 dels Comentaris}

CINQUÈ. SUBMISSIÓ EXPRESSA

Les parts, amb expressa renúncia del seu fur propi, se sotmeten, per a qualsevol qüestió litigiosa que es pogués derivar del present contracte als jutjats i tribunals de (ciutat on resideix l'**AUTOR/A**).

{vegeu a la Introducció el punt "Clàusula del fur"}

I perquè així consti, a prova de conformitat, les parts firmen el present contracte per duplicat exemplar en la data i lloc indicat.

L'**AUTOR/A**

En/Na

EL **COMPRADOR**

En/Na

COMENTARIS AL MODEL DE CONTRACTE DE COMPRAVENDA D'OBRA PREEXISTENT

Els comentaris a realitzar respecte al model de contracte de compravenda d'obra ja existent són els següents:

1. PART EXPOSITIVA DEL CONTRACTE

Un cop identificades les parts contractants, és convenient assenyalar els motius pels quals les parts decideixen contractar i obligar-se, que en aquest model òbviament serà la formalització de la compravenda d'una obra de l'**AUTOR/A** ja existent.

Les manifestacions de les parts ajudaran a realitzar les tasques d'interpretació del contracte, en cas de sorgir controvèrsies sobre el final del mateix.

En el model comentat apareixen sota la paraula "MANIFESTEN" les motivacions de les parts per tal de subscriure el contracte, descrivint:

a) En l'expositiu I el tipus d'obra que l'**AUTOR/A** realitza (escultura, pintura, fotografia, videocreació...)

b) En l'expositiu II es recull el títol de l'obra objecte de compravenda, no essent necessari entrar en especificacions tècniques, ja que la descripció concreta de l'obra es realitzarà en la part dispositiva del contracte i, concretament, en el nostre model, s'estableix en el Pacte Primer sota la rúbrica "Objecte del Contracte".

c) En l'expositiu III es fa constar l'interès de l'**AUTOR/A** a vendre l'obra.

2. OBJECTE DEL CONTRACTE

En aquesta clàusula, a banda de limitar-se, expressament, quin serà l'objectiu del contracte (la compravenda de l'obra), s'haurà d'especificar la peça adquirida, amb la seva descripció tècnica més concreta.

Per això, s'han de concretar les característiques de l'obra, fent constar el seu títol, any, mida, tècnica utilitzada, material o suport emprat, el preu de l'obra i el cost de producció.

És possible realitzar aquesta descripció en un document annex en què es pugui aportar fins i tot una fotografia de l'obra per a una major concreció, el manual d'instal·lació... El referit annex haurà de ser, també, firmat per les dues parts contractants, acompanyant el contracte.

Tant si la descripció es realitza dins de les estipulacions del contracte, com si es fa en un document annex, el que importa és que es descrigui perfectament l'obra objecte d'adquisició a fi d'evitar després malentesos amb el **COMPRADOR**.

Amb l'objecte de vincular l'annex al contracte, a més d'acompanyar-se físicament al document contractual, s'haurà de fer referència a dits annexos en les clàusules contractuals, podent-se utilitzar frases com:

“El document Annex número 1 al contracte amb data, subscrit entrei forma part integrant del contracte a què es fa referència, no podent entendre's aquest sense aquell ni aquell sense aquest”.

3. CONTRAPRESTACIONS ECONÒMIQUES

En tot contracte s'establirà quines són les contraprestacions econòmiques a les quals ha de fer front el **COMPRADOR**, així com el sistema de pagament.

En el cas comentat, les contraprestacions econòmiques contemplades seran el preu que ha d'abonar el **COMPRADOR** per l'adquisició de l'obra.

A més del preu s'ha de deixar ben clar que el **COMPRADOR** haurà de pagar l'I.V.A. que correspongui (7% o 16%).

En el supòsit examinat es fixa que el preu és pagat en el mateix acte de la compravenda. Tanmateix, es pot plantejar un ajornament del pagament.

Si s'opta per un ajornament del pagament es poden establir sistemes que garanteixin el compliment pel **COMPRADOR** sol·licitant, com ara avals bancaris o lletres acceptades.

El mitjà o forma de pagament pot ser mitjançant diners en efectiu, transferència bancària o xecs bancaris.

Per evitar problemes d'interpretació s'ha de separar el preu de l'obra d'altres conceptes econòmics que també hagi de pagar el **COMPRADOR**.

Imaginem per exemple que aquesta obra necessita algun tipus d'intervenció per col·locar-la en el lloc que desitgi el **COMPRADOR**. En aquest cas s'hauria d'introduir una clàusula que establis que, a més del preu, el **COMPRADOR** pagarà els honoraris de l'**AUTOR/A** per l'adequació de l'obra a l'espai on serà exhibida, així com les despeses que es generin per la intervenció d'altres professionals o industrials (laboratori fotogràfic, electricistes...).

Cal pensar que davant d'un incompliment de les prestacions econòmiques per part del **COMPRADOR**, aquestes poden ser exigides judicialment. Per això, si no estan expressades de forma clara i contundent en el contracte, hi pot haver problemes d'interpretació que perjudicaran el creador visual i impediran que les seves pretensions siguin ateses.

En el supòsit en què l'obra no es lliuri al moment de la firma del contracte, és aconsellable establir una clàusula que determini que correran a càrrec del **COMPRADOR** les despeses d'embalatge, assegurances i transport de l'obra per retirar-la del taller de l'**AUTOR/A**, així com qualsevol altra que es dedueixi a partir d'aquest moment.

4. DRETS D'AUTOR

Com ja s'ha indicat anteriorment, en la compravenda d'obra artística s'adquireix el suport físic o material en què l'obra s'incorpora, reservant-se el creador de la mateixa els drets d'autor (morals i patrimonials).

4.1. Drets morals: Especial atenció als casos de compravenda

La LPI reconeix a l'autor una sèrie de drets de contingut i caràcter moral sobre l'obra, que no perd pel fet de vendre-la, essent aquests irrenunciables i inalienables.

Així, l'**AUTOR/A**, fins i tot després de vendre l'obra, manté la titularitat dels següents drets de caràcter moral:

- Decidir si la seva obra ha de ser divulgada i de quina manera.

En relació amb aquest dret moral cal indicar que la mera compravenda no suposa la divulgació de l'obra, llevat que, òbviament, aquesta es realitzi a un museu, galerista o qualsevol altra persona l'activitat professional de la qual consisteixi en l'exhibició d'obres d'art.

La LPI defineix **divulgació** d'una obra com a tota expressió de la mateixa que, amb el consentiment de l'autor, la doni a conèixer al públic per primera vegada en qualsevol forma. Tanmateix, no existeix divulgació quan se celebri la comunicació dins de l'àmbit estrictament domèstic que no estigui connectat a una xarxa de difusió de qualsevol tipus.

Per tant, es pot concloure que quan el creador ven la seva obra a un particular no està realitzant un acte de divulgació, podent decidir encara si la seva obra ha de ser divulgada o no i, si és així, de quina manera.

- Determinar si tal divulgació ha de fer-se amb el seu nom, sota pseudònim, signe o anònimament.
- Exigir el reconeixement de la seva condició d'autor de l'obra.
- Exigir el respecte a la integritat de l'obra i impedir qualsevol deformació, modificació, alteració o atemptat contra ella que suposi perjudici als seus legítims interessos o menyscabant la seva reputació.

Desgraciadament, no tots els compradors són conscients que quan adquireixen l'obra artística compren el suport físic de la mateixa i no els drets morals o econòmics de l'obra, motiu pel qual si veiem que això és així serà convenient transcriure en el contracte, a efectes pedagògics, els drets d'autor (morals i patrimonials) que l'artista reté tot i haver venut la seva obra.

Per això, plantejaments que són vàlids per a altres tipus de béns no protegits per la LPI ("això és meu i en faig el que vull") no poden aplicar-se a les obres artístiques.

Per això, la resposta ha de ser afirmativa quan un autor consulta si pot exercir el seu dret moral davant de l'actuació del comprador d'una escultura (propietari del suport

físic), que l'ha pintat “verd maragda” en entendre que aquest era un color més adequat que l'original, atenent als colors del jardí en què aquella va ser ubicada.

O igualment ha de ser afirmativa la resposta davant de la consulta d'un autor a qui s'hagi destruït una obra perquè el seu propietari se n'havia “cansat”.

Tots dos casos són vulneracions del dret moral de l'artista susceptibles de ser perseguides.

- Modificar l'obra respectant els drets adquirits per tercers i les exigències de protecció de béns d'interès cultural.
- Retirar l'obra del comerç, per canvi de les seves conviccions intel·lectuals o morals, prèvia indemnització de danys i perjudicis als titulars dels drets d'explotació.

En aquest supòsit, l'autor ha de ser conscient que si vol exercir aquest dret moral haurà de rescabalar al propietari del suport físic i/o titular de drets d'explotació sobre l'obra, en els danys i perjudicis que dita retirada de l'obra del comerç li hagi pogut causar.

- Accedir a l'exemplar únic o rar de l'obra quan es trobi en poder d'altri, amb la finalitat d'exercir el dret de divulgació o qualsevol altre que li correspongui.

4.2. Drets d'autor de contingut patrimonial: Especial atenció al contracte de compravenda

Pel que fa als drets d'explotació sobre l'obra venuda ens remetem al que ja hem indicat a la Introducció d'aquesta Guia de la Contractació, sota la rúbrica “Drets d'Autor”, recomanant que en els contractes de compravenda s'inclougi el pacte Quart proposat al model ara examinat.

És important advertir als autors que en algunes ocasions determinades institucions pressionen els artistes a fi de forçar-los perquè cedeixin els drets econòmics d'autor sobre les obres, quan aquestes són comprades per formar part de les seves col·leccions, fins al punt que condicionen la compra a la cessió d'aquests drets. Aquesta mena de pactes són lleonins si no il·legals.

Tanmateix, i atenent al fet que és molt habitual que el comprador s'interessi per la cessió “forçosa” de determinats drets d'explotació sobre l'obra venuda, exposem les clàusules més habituals amb què ens podem trobar i que des d'aquí **aconsellem no subscriure** o consultar amb la nostra associació, un professional o l'entitat de gestió de drets.

“PACTE SOBRE CESSIÓ DE DRETS D'AUTOR QUE ACONSELLEM NO SUBSCRIURE”

1. L'AUTOR/A cedeix al COMPRADOR/A, amb caràcter d'exclusivitat, els següents drets d'autor sobre l'obra objecte de compravenda:

a) Dret de comunicació pública de l'obra en l'espai que habitualment tingui destinat a l'efecte el COMPRADOR.

Es cedeix també, amb la firma d'aquest document, el dret a la transmissió d'imatges de l'obra.

El dret de comunicació pública de l'obra es podrà realitzar, també, per mitjà de l'exhibició de la mateixa a la pàgina web o mediateca del COMPRADOR.

b) Dret de còpia i reproducció d'imatges de l'obra per tal de destinar-les a fins documentals, publicitaris i educatius, sempre que aquests estiguin relacionats directament amb activitat que realitzi el COMPRADOR.

c) Dret a distribuir, vendre, transmetre o llogar reproduccions de l'obra per mitjà de postals, fullets, cartells, pòsters, diapositives, fotografies i CD-ROM. Qualsevol altre ús requerirà el consentiment escrit de l'AUTOR/A. En cap cas, la negativa de l'AUTOR/A a la manera en què l'obra s'hagi de divulgar podrà donar al COMPRADOR cap dret d'indemnització, essent tal negativa conseqüència inherent de l'irrenunciable dret que posseeix l'autor sobre la decisió sobre la forma en què la seva obra ha de ser divulgada i donada a conèixer.

2. La cessió de drets a què es refereix la present clàusula es realitza sense obligació de pagament de cap quantitat per part del COMPRADOR, estant inclosa qualsevol contraprestació per aquest concepte en el preu de compravenda de l'obra, fins i tot en el cas que el COMPRADOR percebi quantitats de tercers en l'exercici dels drets cedits.

3. La cessió dels drets a què es refereix la present clàusula tindrà un àmbit mundial i romandrà en vigor durant el termini de vigència dels drets d'autor sobre l'obra.

En relació amb aquest clausura volem cridar l'atenció del creador perquè conegui:

1r. Que –com ja hem repetit en diverses ocasions– l'**AUTOR/A** no cedeix els drets d'exploració de l'obra pel mer fet de vendre-la.

Per això, si vol cedir algun tipus de dret de contingut econòmic (dret de reproducció, distribució, comunicació pública...) ho ha d'establir expressament en el contracte, prèvia negociació amb el **COMPRADOR**.

2n. Que en el preu pagat per la compravenda de l'obra no s'inclouen els drets patrimonials sobre la mateixa.

Així, si l'**AUTOR/A** cedeix algun dret de contingut patrimonial, ha de negociar a canvi el pagament d'una contraprestació econòmica.

3r. Que la cessió dels drets d'exploració econòmica pot ser limitada tant en el temps com en l'espai.

En la clàusula transcrita (que sol ser la que proposa el **COMPRADOR** de l'obra) s'estableix la cessió mundial i per tot el termini de vigència dels drets d'autor sobre la mateixa.

Tal redactat implica que els drets objecte de contracte són cedits per l'**AUTOR/A** al **COMPRADOR** per a tot el món i en un període de temps equivalent al de la vida de l'artista, més 70 anys després de la seva mort!!

Per això, es recomana limitar l'espai temporal i geogràfic de la cessió dels drets d'autor de contingut patrimonial.

Des de l'AAVC es continua treballant en totes les instàncies per aconseguir garantir que es respectin els drets d'autor dels creadors visuals i ja s'han denunciat públicament aquestes pràctiques que suposen una veritable extorsió als artistes i que tenen com a finalitat privar-los de l'exercici dels drets que la Llei els reconeix, sota l'excusa de comprar obres.

5. ESPECIAL MENCÍ A LA COMPRAVENDA D'OBRES D'ART ELECTRÒNIC.

En negociar un contracte de compravenda d'art electrònic s'haurà de tenir en compte, a més dels pactes transcrits en el model de compravenda proposats, altres obligacions que ha d'assumir el comprador, com són:

a) Conservació de l'obra en perfecte estat

Atenent a l'especificitat d'aquest tipus d'obres serà imprescindible contemplar en aquest tipus de contractes l'obligació del comprador a proveir els mitjans tècnics i suports electrònics o digitals que siguin necessaris per tal de realitzar la correcta exhibició de la mateixa, havent d'adaptar periòdicament el software i hardware en cas que l'obra ho requereixi amb la col·laboració de l'autor.

b) Delimitació dels drets cedits

Les noves tecnologies han suposat una autèntica revolució en les diferents modalitats d'explotació dels drets patrimonials dels autors sobre les seves obres.

Per això, cridem l'atenció sobre les següents qüestions que cal tenir en compte a l'hora de negociar el contracte:

1r. Quan aquest tipus d'obres es presentin en suport físic digital "off line" (CD-ROM, CD, DVD...) s'aconsella concretar:

- Quin és l'objecte del contracte. És l'original de l'obra o la còpia/es d'aquesta? Es ven l'original o una o diverses còpies de l'obra?
- Si en la compravenda se cedeix el dret de reproducció de l'obra, s'haurà de delimitar sobre quins suports "off line" es pot realitzar la reproducció.
- Si se cedeix el dret de distribució es concretarà exactament el sistema o forma de distribució (lloguer, exhibició televisiva, venda...)

2n. Quan l'obra objecte de compravenda no es presenti en suport físic, sinó per a la seva incorporació a la xarxa ["on line"] s'haurà de cedir el dret de comunicació pública.

3r. Que, en tot cas, s'haurà de pactar si l'autorització o cessió és amb caràcter d'exclusivitat o no, així com la durada i l'espai geogràfic de la cessió.

4t. La contraprestació que es percep a canvi de la cessió d'aquest tipus de drets de contingut patrimonial també s'haurà de negociar. I aquest serà un import diferent al preu de compravenda de l'obra pactat al contracte.

5è. Si en algun cas el comprador exigís la cessió forçosa del contingut econòmic, us recomanem que no el subscrigueu.

Desgraciadament, és molt habitual que el comprador, quan adquireix l'obra, ho faci exigint a l'autor la cessió forçosa dels drets de contingut econòmic que aquest posseeix sobre la seva obra.

És per tot això que, llevat que es concretin els punts anteriorment citats, proposem la que en els contractes de compravenda s'introdueixi el Pacte Quart del Model.

En el supòsit que es vulgui concedir el dret de comunicació pública a favor del **COMPRADOR** proposem la següent clàusula:

“Amb la compravenda de l'obra no s'entenen cedits els drets d'autor sobre la mateixa, llevat el que expressament se cedeix en aquest document i que és, únicament, la comunicació pública de la mateixa.” Fins i tot, si es vol limitar aquest dret es pot incloure el següent afegit: **“...en la pàgina web o mediateca de la compradora.”**

“Per a qualsevol altre tipus d'exhibició, reproducció, comunicació pública o cessió de l'obra, així com per realitzar qualsevol altra modalitat d'explotació de l'obra, el comprador recaptarà l'autorització expressa i per escrit de l'AUTOR/A.”

CONTRACTE DE COMPRAVENDA D'OBRA INÈDITA (ENCÀRREC D'OBRA)

En aquest contracte l'AUTOR/A s'obliga enfront de la persona o entitat que el contracta a realitzar una obra artística nova d'unes característiques concretes, en un termini determinat i a canvi d'un preu cert.

La particularitat d'aquest tipus de contracte és que la persona que encarrega l'obra (que jurídicament té el nom de COMITENT però que per raons de comprensió nosaltres el denominarem **COMPRADOR**) ho fa, expressament, a aquest **AUTOR/A** perquè en coneix les seves característiques artístiques, li interessa la seva obra i, tenint en compte tot això, opta per encarregar-li la realització d'una obra nova.

És a dir, el **COMPRADOR** persegueix de l'**AUTOR/A** no només que desenvolupi una determinada activitat creativa, sinó que la mateixa es destini a aconseguir un resultat que serà la realització de l'obra.

Per això, davant de possibles discussions sobre si el resultat de la creació artística és realment el que es va pactar i, tenint en compte les apreciacions subjectives que poden motivar que el **COMPRADOR** no vulgui pagar perquè no està d'acord amb el resultat final, és aconsellable delimitar al més clarament possible quins són els paràmetres que les parts han acordat sobre el resultat de l'obra, respectant, en tot cas, la llibertat de creació de l'autor, sobre la qual el **COMPRADOR** no tindrà res a dir.

Per tant, recomanem:

1. Concretar el tipus de format, dimensions de l'obra, qualitats dels materials utilitzats, destinació d'aquesta...
2. La prèvia realització d'un projecte en què es concreti tant com sigui possible el resultat de l'obra (plànols, esbossos...), així com el pressupost.

És amb aquest objectiu que es proposa introduir en aquest tipus de contracte la clàusula introduïda com el Pacte Segon del model que s'adjunta.

3. Garantir el pagament de l'obra, a ser possible, en la seva totalitat, ja que no seria la primera vegada que un cop finalitzada l'obra, el **COMPRADOR** es nega a pagar-la, sota l'excusa que l'obra realitzada no té la qualitat pactada.

És per això que en aquest contracte proposem dues fases:

1. Realització d'un projecte de l'obra en què l'**AUTOR/A** es compromet a incloure un esbós de la mateixa, a fi de mostrar al **COMPRADOR** una aproximació de l'obra i també el seu pressupost.

Si el **COMPRADOR** està d'acord acceptarà el projecte i el pressupost i l'**AUTOR/A** quedarà obligat a la realització de la nova obra, pagant el **COMPRADOR** l'import pactat per la realització del projecte.

En el cas que el **COMPRADOR** no estigui d'acord amb el projecte, resoldrà el contracte i quedarà alliberat de qualsevol obligació que no sigui el pagament del projecte.

2. Realització de l'obra un cop acceptat el projecte i el pressupost i pagat el projecte pel **COMPRADOR**. L'**AUTOR/A** realitzarà l'obra i el **COMPRADOR** quedarà obligat al pagament de la quantitat total pactada en concepte de preu.

El **COMPRADOR** es veurà obligat a rebre l'obra –si no cometrà un incompliment contractual amb les conseqüències que això suposi– excepte si l'obra difereix substancialment en les qualitats i els objectius pactats, havent de ser respectada –en tot cas i com ja s'ha dit anteriorment– la llibertat de creació de l'**AUTOR/A**.

Sense perjudici del que s'ha assenyalat anteriorment, podrà passar que, tot i haver pactat escrupolosament el tipus d'obra encarregada i acceptat el pressupost, el **COMPRADOR** incompleixi.

Per evitar, igualment, problemes de valoració del dany causat a l'**AUTOR/A** per l'eventual incompliment del **COMPRADOR**, és aconsellable tractar les seves conseqüències, tenint en compte que els pactes habituals en cas d'incompliment són:

1. En cas de desistiment per part del **COMPRADOR** de l'encàrrec de l'obra, per no interessar-li l'adquisició, es poden pactar moltes clàusules que resolguin aquesta situació d'incompliment, entre les quals destaquem a títol d'exemple, les següents:

a) Pactar la indemnització a l'**AUTOR/A** de totes les seves despeses i treball produïts fins a la data per motiu de l'encàrrec, així com per les utilitats que pogués obtenir de la realització de l'obra.

b) Pactar una quantitat econòmica determinada que substitueix l'avaluació concreta dels danys causats a l'**AUTOR/A**.

c) Pactar el pagament del preu pactat encara que no interessi al **COMPRADOR** l'adquisició de l'obra.

2. En cas d'impagament del preu per part del **COMPRADOR** pot establir-se l'obligació de pagar la totalitat del preu pactat més els interessos (per exemple, interès legal més dos punts) meritats des de la data en què hauria hagut d'abonar l'import acordat i no ho va fer.

3. En cas d'incompliment per part de l'**AUTOR/A** es pot acordar la devolució dels imports abonats, excepte els que es van rebre en concepte del projecte d'obra acceptat en el seu dia pel **COMPRADOR**.

Igualment, és aconsellable regular que la producció de l'obra corri a càrrec del **COMPRADOR**, concretant-se, abans de la firma del contracte, el pressupost que es destinarà a l'execució de l'obra, així com les despeses que es puguin deduir de la mateixa; tot això, diferenciat del preu o honoraris pactats a favor de l'artista.

Recordar que el preu pactat no inclou els impostos que es meritin, com ara per exemple l'I.V.A. i/o les retencions per l'I.R.P.F.

En els casos que el **COMPRADOR** sigui un espai, museu o centre d'art que hagi pagat la producció de l'obra per a la seva exhibició, aconsellem establir una clàusula on el **COMPRADOR**, durant un període de temps determinat, pugui reproduir l'obra a les seves publicacions (pàgina web, revista, cartells, banderoles, dossiers, catàlegs...), sense necessitat de pagar cap tipus de retribució.

MODEL DE CONTRACTE DE COMPRAVENDA D'OBRA INÈDITA (ENCÀRREC D'OBRA)

A [lloc i data de la subscripció del contracte, vegeu punt 3.2 de la Introducció], a de de

REUNITS:

D'una part,

En/Na [dades personals de l'autor] major d'edat, amb domicili a, i proveït del N.I.F.

I de l'altra part,

En/Na en nom propi i representació i En/Na en qualitat de [càrrec o facultat amb què actua el representant, per exemple: director-gerent d'un museu, conseller delegat d'una entitat...] de l'entitat [dades de l'entitat o persona representada que és, efectivament, qui s'obliga enfront de l'autor/a], amb N.I.F., i domicili, inscrita al Registre Mercantil de [dades de registre de l'entitat representada].

[vegeu punt 3.1 de la Introducció].

Ambdues parts es reconeixen mútuament la capacitat legal i legitimitat per obligar-se en aquest contracte i

MANIFESTEN:

I. Que [nom de l'artista] [d'ara endavant l'**AUTOR/A**] crea i realitza obres d'art consistents en [descripció del tipus d'obra realitzada per l'autor].

II. Que [nom de qui encarrega l'obra] [d'ara endavant el **COMPRADOR**] està interessat en adquirir l'obra inèdita de l'**AUTOR/A** titulada [descriure el títol de l'obra] i que s'executarà expressament a requeriment del **COMPRADOR**.

[vegeu punt 1 dels comentaris]

III. Que interessant a ambdues parts arribar a un acord, subscriuen el present **CONTRACTE DE COMPRAVENDA D'OBRA INÈDITA**, a tenor dels següents

PACTES:

PRIMER. OBJECTE DEL CONTRACTE

El **COMPRADOR** encarrega a l'**AUTOR/A**, qui accepta la realització d'una obra de les següents característiques:

(descripció de l'obra a realitzar, vegeu punt 2 dels Comentaris).

SEGON. CONDICIÓN DE L'ACCEPTACIÓ DEL CONTRACTE A L'ACCEPTACIÓ DEL PROJECTE

La realització de l'obra, pactada en el paràgraf anterior, queda supeditada a l'aprovació per part del **COMPRADOR** del projecte que l'**AUTOR/A** li presenti i de l'acceptació del pressupost necessari per a la seva producció.

En cas de no ser admès, per qualsevol motiu, pel **COMPRADOR**, el projecte i/o pressupost referits, aquest haurà d'abonar a l'artista la quantitat de *(fixar el preu)* euros més l'I.V.A. corresponent, com a pagament pel citat projecte, resolent-se el present contracte, sense que les parts no puguin reclamar-se res.

(vegeu punt 3 dels Comentaris)

TERCER. CONTRAPRESTACIONS ECONÒMIQUES

El preu assenyalat per a la realització de l'obra és de *(fixar el preu)* euros més l'I.V.A. que correspongui, que haurà d'abonar-se de la manera següent:

- 40% a l'aprovació del projecte,
- 40% a l'inici de l'obra i
- 20% restant en el moment de finalització de l'encàrrec.

A banda de la quantitat pactada, correran a compte del **COMPRADOR** les següents despeses:

a) El transport, menjar i allotjament que es dedueixin per motiu de l'execució de l'obra i que l'**AUTOR/A** acrediti documentalment.

De no poder-se acreditar l'import de la despesa, però sí la realització de la mateixa, s'estableixen els següents mòduls:

- euros/km.
- euros/per manutenció.
- euros/per estada.

b) La producció de l'obra, segons el pressupost que d'acord amb el Pacte Segon l'**AUTOR/A** ha de lliurar al **COMPRADOR** per a la seva aprovació al moment de presentar el projecte de l'obra.

Totes les quantitats seran abonades mitjançant transferència bancària o ingrés bancari al compte corrent titularitat de l'**AUTOR/A** de l'entitat financera (*nom de l'entitat financera i la seva oficina*) amb el número (*número de compte corrent*).

(*vegeu punt 4 dels Comentaris*)

QUART. PRODUCCIÓ DE L'OBRA

A partir del moment en què l'**AUTOR/A** ho requereixi, i sempre que s'hagi aprovat el pressupost de la producció de l'obra per part del **COMPRADOR**, aquest haurà de proveir a l'**AUTOR/A** de les quantitats que necessiti per a la realització de l'obra.

El **COMPRADOR** s'obliga a complir amb el calendari de pagaments pactats en el pressupost i a contractar aquells proveïdors i professionals escollits per l'**AUTOR**.

CINQUÈ. TERMINI DE LLIURAMENT

L'**AUTOR/A** es compromet a finalitzar l'obra i posar-la a disposició del **COMPRADOR** en el termini màxim de (*fixar els dies/setmanes/mesos que es pacten per a la realització de l'encàrrec*) a partir de la data en què sigui aprovat el projecte de la mateixa.

En el supòsit de circumstàncies especials, alienes a l'**AUTOR/A**, que facin impossible la finalització de l'obra abans del termini previst —com ara ser malaltia, inclemències meteorològiques, falta de materials... —, aquest ho haurà de comunicar amb quinze dies d'antelació al **COMPRADOR**, qui haurà de consentir a prorrogar el termini de lliurament fins que les circumstàncies especials hagin desaparegut.

(*vegeu punt 5 del Comentaris*)

SISÈ. CAUSES DE RESCISSIÓ DEL CONTRACTE

6.1. Incompliment de l'AUTOR/A

Si vençut el termini o la pròrroga prevista en el pacte anterior, l'**AUTOR/A** no ha realitzat l'obra, el **COMPRADOR** podrà optar per rescindir el contracte i podrà també exigir la devolució del que s'hagués abonat, a excepció del primer pagament, realitzat pel projecte de l'obra i fixat en el Pacte segon d'aquest contracte, o bé reclamar la finalització immediata de l'encàrrec.

6.2. Incompliment del **COMPRADOR**

Si durant la vigència del contracte, al **COMPRADOR** no li interessés la finalització per part de l'AUTOR/A de l'encàrrec, el **COMPRADOR** haurà d'abonar el total de les prestacions econòmiques acordades en el pacte Tercer.

Quan l'encàrrec s'hagi acabat i l'**AUTOR/A** hagi posat a disposició del **COMPRADOR** l'obra encarregada i aquest no hagi abonat el preu pendent d'abonament, l'**AUTOR/A** podrà exigir, a banda del pagament del preu total, els interessos legals del diner que es generin des de la data en què es va posar a disposició del **COMPRADOR** la citada obra i aquest no va procedir a pagar-la.

SETÈ. DRETS D'AUTOR

Amb l'encàrrec de l'obra realitzat en aquest document no s'entenen cedits els drets de l'autor sobre la mateixa.

A efectes del que disposa l'article 56.2 de la Llei de Propietat Intel·lectual, l'**AUTOR/A** manifesta que queda exclòs expressament de la present compravenda la transmissió del dret d'explotació pública de l'obra.

Per a qualsevol mena d'exhibició, reproducció, comunicació pública i cessió de l'obra, així com per realitzar qualsevol altra modalitat d'explotació de la mateixa, el **COMPRADOR** recaptarà l'autorització expressa i per escrit de l'**AUTOR/A** o dels seus representants.

El **COMPRADOR** es compromet a respectar, escrupolosament, els drets de l'autor sobre la seva obra, reconeixent, en tot moment, la seva autoria, obligant-se a informar, quan així sigui requerit

per l'**AUTOR/A**, sobre la situació en què es troba l'obra, la seva localització, així com, en el seu cas, la comunicació de la venda de l'obra als efectes legalment previstos.

(vegeu a la Introducció el punt "Drets d'Autor" i els punts 4 i 5 dels comentaris al contracte de compravenda d'obra preexistent aplicables a aquest model de contracte de compravenda d'obra inèdita).

VUITÈ. SUBMISSIÓ EXPRESSA

Les parts, amb expressa renúncia del seu propi fur, se sotmeten, per a qualsevol qüestió litigiosa que es pogués derivar del present contracte, als jutjats i tribunals de *(ciutat on resideix l'**AUTOR/A**)*.

(vegeu a la Introducció el punt "Clàusula de fur")

I perquè així consti, en prova de conformitat, les parts signen el present contracte per duplicat exemplar en la data i lloc "ut supra" indicat.

L'AUTOR/A

En/Na

EL COMPRADOR

En/Na

COMENTARIS AL MODEL DE CONTRACTE DE COMPRAVENDA D'OBRA INÈDITA (ENCÀRREC D'OBRA)

Els comentaris a realitzar respecte al model de contracte de compravenda d'obra inèdita (d'encàrrec d'obra) són els següents:

1. PART EXPOSITIVA DEL CONTRACTE

Un cop identificades les parts contractants, és convenient assenyalar els motius pels quals les parts decideixen contractar i obligar-se.

En aquest punt, que en el model comentat apareix sota la paraula “**MANIFESTEN**” i en números romans, és aconsellable descriure, com a mínim, el següent:

a) El tipus d'obra que l'**AUTOR/A** realitza (escultura, pintura, fotografia, performance...). La correcta descripció de l'obra que s'encarrega evitarà males interpretacions sobre l'objecte de l'encàrrec, ja que s'especificarà a què ha estat obligat l'**AUTOR/A** enfront del **COMPRADOR** o persona que li hagi encarregat l'obra.

b) En aquest punt es concretarà el format i tipus d'obra encarregada (videocreació, escultura, obra d'art electrònic, quadre, instal·lació...), així com quin serà l'objectiu perseguit.

És pot concretar també l'objectiu de l'encàrrec, ja que tindrà connotacions molt diferents, segons si l'obra es destina a finalitats publicitàries o culturals o a formar part d'un fons artístic d'un museu.

2. OBJECTE DEL CONTRACTE

En aquesta clàusula, a més de delimitar expressament quina és la finalitat del contracte, s'haurà d'especificar el tipus d'obra que s'encarrega amb la descripció tècnica més concreta. Per això s'han de descriure les característiques de l'obra, fent constar les seves dimensions, títol, tècnica utilitzada, material o suport emprat o en cas que no existís tal suport, la forma en què s'haurà de realitzar l'obra, els sistemes tècnics que s'hagin d'utilitzar, el cost de producció, el preu de l'obra i tots aquells aspectes que es considerin necessaris per a la seva correcta identificació.

És possible realitzar aquesta descripció en un document annex, que també haurà de ser firmat per les dues parts contractants i que acompanyarà el contracte.

En aquest tipus de contractes és molt important definir l'obra i les seves qualitats i el seu estil, ja que això servirà per comprovar si l'**AUTOR/A** ha complert o no amb l'encàrrec.

Pensem per exemple en l'encàrrec d'una escultura que ha de ser col·locada a la terrassa d'un pis. És evident que la ubicació de l'escultura vincularà l'encàrrec, havent-se de tenir en compte unes concretes dimensions que la peça haurà de tenir. Si l'**AUTOR/A** no se cenyeix a aquestes i realitza una obra que pel seu pes i les seves mesures no es pot col·locar a la terrassa, el **COMPRADOR** no estarà obligat a complir amb la seva obligació, ja que resultarà evident que l'**AUTOR/A** no s'ha cenyit al pacte.

Una altra cosa seria que l'escultura –complint els paràmetres fixats per les parts respecte a dimensions, materials, qualitats– no agradés al **COMPRADOR** per qüestions purament estètiques. En aquest supòsit s'hauran de respectar els criteris creatius de l'**AUTOR/A**.

Amb la finalitat d'evitar aquests problemes, s'aconsella supeditar l'acceptació de l'encàrrec a l'acceptació prèvia del projecte de l'obra i al que es fa referència en el Pacte Segon del contracte examinat.

Per vincular l'annex al contracte, a més d'acompanyar físicament al document contractual, s'haurà de fer referència a aquest annex en les clàusules contractuals. Es poden utilitzar frases com:

“El document Annex número 1 al contracte amb data, subscrit entre..... i forma part integrant del contracte a què fa referència, no podent entendre's aquest sense aquell i aquell sense aquest.”

3. RESPECTE AL PROJECTE I EL PRESSUPOST DE L'OBRA

3.1. Acceptació del projecte i del seu pressupost

Tal i com ja hem indicat en realitzar el comentari general sobre què és un encàrrec d'obra, aconsellem realitzar un projecte on es concreti de la manera tan aproximada com sigui possible el resultat de l'obra (plànols, esbossos...) i evitar així problemes de futur.

D'aquesta manera, supeditada l'acceptació de l'encàrrec a l'acceptació del projecte de l'obra i al pressupost de la seva producció, s'evitarà que un cop finalitzada el **COMPRADOR** es negui a rebre-la per entendre que no correspon amb la idea que es va pactar al seu dia.

3.1.1. Descripció del pressupost

L'**AUTOR/A** haurà d'establir en aquest tipus de contracte, –a més del compromís de realitzar un projecte, l'acceptació del qual es vincularà a l'acceptació de l'encàrrec– l'obligació de realitzar un pressupost de la producció de l'obra, fent constar totes les partides que siguin necessàries per a la bona realització final de l'encàrrec. El pressupost haurà de ser detallat, amb les unitats i el seu preu, a fi que el **COMPRADOR** tingui de la manera més precisa possible el cost de producció necessari de l'obra encarregada.

A efectes il·lustratius, en cas de tractar-se d'un encàrrec per realitzar **una instal·lació en un lloc públic**, l'**AUTOR/A** recollirà en les partides pressupostàries conceptes com el **lloguer** d'un projector, el lloguer d'una pantalla, les seves mides, els serveis de la persona o persones que durà o duran a terme la projecció, les despeses d'una estructura en què es col·locarà al damunt una escultura, les despeses d'ancoratge d'aquesta escultura, els impostos o taxes que s'hagin d'abonar per realitzar una performance en un lloc públic, l'assegurança de responsabilitat civil, els honoraris de l'**AUTOR/A**, les seves dietes i/o la dels seus col·laboradors, estança, viatge...

El pressupost esmentat s'haurà d'adjuntar, quan es tingui fet, per mitjà d'un document annex al contracte, degudament firmat per les parts.

3.1.2. L'acceptació del pressupost

Pot passar que l'**AUTOR/A**, per preparar l'encàrrec de l'obra dediqui hores i esforços a l'elaboració d'esbossos, estudis, esborranys, còpies, reproduccions fotogràfiques, despeses en vídeo... i, posteriorment, el **COMPRADOR** no estigui interessat en el tipus d'obra projectat i decideixi, finalment, no fer efectiu l'encàrrec.

Per això, i perquè l'**AUTOR/A** pugui recuperar en part l'esforç i les despeses ocasionades pel projecte, es pot establir en el contracte la clàusula que hem proposat en el Pacte Segon del model del contracte d'encàrrec d'obra i que permetrà recuperar part de les despeses deduïdes fins a la data.

3.2. No acceptació del pressupost

En cas que el **COMPRADOR** no acceptés el pressupost confeccionat per l'**AUTOR/A**, serà convenient contemplar en el referit contracte, tal i com es recull en el Pacte Segon del model d'encàrrec d'obra, que l'artista pugui recuperar una determinada quantitat com a conseqüència del treball realitzat fins a la data.

Pensem, per exemple, en el temps i els diners que hagi pogut gastar un **AUTOR/A** en el període de conceptualització d'un projecte i/o les despeses de preproducció i producció que s'hagin pogut deduir.

És per tot això que recomanem fixar un preu per l'elaboració del projecte i pressupost de l'obra, al qual s'haurà d'afegir els impostos corresponents, l'IVA i/o, en el seu cas, les retencions d'I.R.P.F.

4. CONTRAPRESTACIONS ECONÒMIQUES

En tot contracte s'establiran quines seran les contraprestacions econòmiques que haurà d'afrontar una de les parts contractants, així com el sistema de pagament.

4.1. Claredat en els conceptes que ha d'abonar el COMPRADOR

Les quantitats a abonar per part del **COMPRADOR** hauran d'estar recollides en el contracte de manera molt clara a fi d'evitar problemes d'interpretació. En aquest sentit, proposem diferenciar les quantitats en els següents conceptes:

Preu o honoraris: Import que abonarà, efectivament, el **COMPRADOR** per la feina realitzada o per l'obra executada. Convé recordar que l'I.V.A. a repercutir no és el mateix en una prestació de serveis (la factura de l'**AUTOR/A** no portarà l'I.V.A, per exemple, en una performance o obra efímera), que en la compra d'una obra (l'I.V.A. serà del 7% que seria el cas, per exemple, de l'encàrrec d'una obra pictòrica o escultòrica).

Pressupost de la producció: Detall de les partides dels diferents conceptes que haurà de satisfer el **COMPRADOR** per poder realitzar l'obra encarregada (preu del material a utilitzar, els tècnics que intervindran, el preu per hora o jornal, llicències a sol·licitar...).

Dietes: Estada, viatge i allotjament de l'**AUTOR/A** i dels seus col·laboradors per dur a terme l'obra encarregada.

La determinació concreta de totes aquestes partides permetrà exigir, amb facilitat, el compliment del contracte i evitar que el **COMPRADOR** pugui adduir, per exemple, que entenia inclosos dins del pressupost els honoraris de l'artista o les dietes o qualsevol altre malentès.

Pensem que davant d'un impagament del **COMPRADOR** i esgotats tots els mecanismes per reclamar la quantitat per via amistosa, s'haurà de recórrer al jutge, el qual a partir de la lectura del contracte i de la interpretació que en faci establirà a qui correspon abonar el que es reclama.

4.2. Forma i garantia de pagament

Amb la finalitat de garantir el pagament es poden establir en el contracte sistemes de garantia com ara avals bancaris o lletres acceptades.

Els mitjans o formes de pagament més habituals són en diner efectiu, transferència bancària o xecs bancaris.

És convenient, a l'efecte d'evitar futurs problemes per l'impagament de les quantitats pactades, que de no produir-se el pagament de l'encàrrec de l'obra per avançat o al moment de la firma del contracte, en les clàusules del mateix s'hagi de contemplar molt clarament quina és la quantitat a abonar, així com la forma i el sistema de pagament.

Pensem en l'incompliment de les prestacions econòmiques per part del **COMPRADOR** i que aquestes hagin de ser exigides judicialment. Si no estan expressades de forma clara i contundent, hi pot haver problemes d'interpretació que ens puguin perjudicar i impedir que les nostres pretensions siguin ateses.

5. TERMINI D'ENTREGA DE L'OBRA

Aquesta clàusula és específica d'aquest tipus de contractes, ja que s'ha de concretar i especificar el termini en què l'**AUTOR/A** ha de finalitzar i lliurar l'obra que li ha estat encarregada.

És convenient, en aquest tipus de contractes, contemplar la possibilitat que es produeixin determinades circumstàncies que impedeixin, per causes no imputables a l'**AUTOR/A**, el compliment del contracte dins del termini previst, com ara malaltia, causes de força major, inclemències meteorològiques i incompliments de tercers interventor en l'obra.

CONTRACTE DE CESSIÓ D'OBRA PREEXISTENT PER A LA SEVA COMUNICACIÓ PÚBLICA

En aquest contracte l'**AUTOR/A** s'obliga, enfront de la persona o entitat que el contracta, a cedir obra preexistent de la seva propietat per a ser exhibida durant un termini determinat i a canvi d'un preu cert.

En aquest contracte l'agent cultural o **COMPRADOR** ha conegut l'obra de l'**AUTOR/A** i està interessat en la seva exhibició i, per tant, l'únic dret d'autor que se cedeix en principi és el de la comunicació pública de l'obra.

La LPI defineix la comunicació pública com tot acte pel qual una pluralitat de persones pot tenir accés a l'obra sense prèvia distribució d'exemplars a cadascuna d'elles, no tenint tal consideració quan la comunicació se celebri dins d'un àmbit estrictament domèstic.

Per tant, serà habitual subscriure aquest contracte amb museus, centres d'art, espais d'art, fundacions, sales d'exposicions, espais independents, festivals etc.

En aquest tipus de contractes cal d'establir molt clarament quina és l'obra objecte de cessió, la durada de l'exposició, així com les contraprestacions econòmiques que abonarà l'entitat que organitzi l'exposició (que en endavant denominarem **ESPAI D'ART**), amb motiu de l'exhibició, sense que existeixi un ànim de venda.

En relació a la contraprestació que ha de rebre l'**AUTOR/A** pel motiu de l'exhibició, cal indicar que convé normalitzar l'obligació de l'**ESPAI D'ART** de pagar al creador visual uns honoraris pel temps dedicat i la feina desenvolupada en l'organització i muntatge de l'exposició, així com pel dret cedit de comunicació pública de l'obra.

Es proposa una retribució mínima a l'artista del 15% del pressupost total de l'organització de l'exposició.

Aquesta xifra no és aleatòria, ja que és fruit de les reunions de treballs mantingudes amb creadors visuals, on van intervenir des de joves creadors fins a artistes consolidats, arribant a la conclusió que aquest percentatge és raonable.

Creiem que s'han d'acabar aquestes situacions on en una exposició organitzada per un **ESPAI D'ART** cobra el comissari, els professionals o industrials que intervenen en l'exposició, el personal

de seguretat, les companyies subministradores, l'impremta, el servei de missatgeria... però l'artista (que és el motor de l'exposició i qui hi dóna sentit amb la seva feina) s'ha d'accontentar amb un: "Has d'estar content que hem pensat en tu per exposar la teva obra, amb tot el que això comporta".

És per tot això que insistim que, en aquest tipus de contractes, és important negociar una retribució econòmica per la dedicació de l'artista i per la cessió del dret de la comunicació pública de l'obra objecte de contracte.

En darrer terme, cal assenyalar la importància que aquest tipus de contracte sigui subscrit amb persones físiques o jurídiques, públiques o privades, l'activitat de la qual sigui la difusió, l'exhibició i la promoció d'obres d'art, utilitzant, a tal efecte, un espai obert al públic amb les autoritzacions administratives necessàries.

MODEL DE CONTRACTE DE CESSIÓ D'OBRA PREEXISTENT PER A LA SEVA COMUNICACIÓ PÚBLICA

A *(lloc i data de la subscripció del contracte, vegeu el punt 3.2 de la Introducció)*, a
de de

REUNITS:

D'una part,

En/Na *(dades personals de l'autor/a)*, major d'edat, amb domicili a, i proveït del N.I.F.

I d'altra part,

En/Na *(dades personals de qui firmi, bé en nom propi, bé en nom de l'entitat que s'ha interessat per la cessió de l'obra)*, major d'edat, amb domicili a titular del N.I.F.

INTERVENEN:

En/Na. *(nom de l'autor/a)* en nom propi i representació i En/Na *(nom del representant de la persona jurídica)* en qualitat de *(càrrec o facultat amb la que actua el representant, per exemple: director-gerent d'un museu...)* de l'entitat *(dades de l'entitat o persona representada que és qui, efectivament, s'obliga enfront de l'autor/a)*, amb C.I.F. i domicili, inscrita al Registre Mercantil de *(dades de registre de l'entitat representada)*.

(vegeu el punt 3.1 de la Introducció)

Ambdues parts es reconeixen mútuament la capacitat legal i legitimitat necessàries per obligar-se en aquest contracte i

MANIFESTEN:

I. Que En/Na *(nom de l'autor/a)* **(d'ara endavant AUTOR/A)** crea i realitza obres d'art consistents en *(descripció del tipus d'obres realitzades per l'autor)* essent creador de l'obra titulada *(descriure l'obra objecte de lloguer o cessió, vegeu punt 1 dels Comentaris)*.

II. Que el (nom de la persona física o jurídica que exposarà l'obra) (d'ara endavant **ESPAI D'ART**) és una entitat (*o persona física, institució...*) l'activitat de la qual és la difusió, exhibició o promoció d'obres d'art utilitzant a tal efecte un espai obert al públic amb les corresponents autoritzacions administratives.

III. Que l'**ESPAI D'ART** està interessat en mostrar l'obra de l'**AUTOR/A** descrita anteriorment.

IV. Que interessant a ambdues parts arribar a un acord, subscriuen el present **CONTRACTE DE CESSIÓ D'OBRA PREEXISTENT PER A LA SEVA COMUNICACIÓ PÚBLICA** a tenor dels següents

PACTES:

PRIMER. OBJECTE DEL CONTRACTE

És l'objecte del present contracte la cessió de l'obra propietat de l'**AUTOR/A** titulada (*descripció de l'obra amb les seves dimensions, tècnica i suport o material utilitzat...*) que cedeix en aquest mateix acte a l'**ESPAI D'ART**, el qual la rep en perfecte estat, a fi de procedir a la seva comunicació pública a (*designar el lloc on serà comunicada públicament l'obra*).

(*vegeu el punt 2 dels Comentaris*)

SEGON. DURADA DEL CONTRACTE

Les parts convenen que el termini de la cessió de l'obra per a la seva exhibició serà (*establir els dies/mesos que durarà la cessió de l'obra*), a comptar des del dia de la signatura del present contracte.

Arribada la data de venciment del present contracte, l'**ESPAI D'ART** haurà de retornar l'obra a l'**AUTOR/A** al lloc que aquest indiqui.

L'**ESPAI D'ART** es compromet a tenir cura de l'obra i conservar-la en perfecte estat de conservació, fent-se expressament responsable de qualsevol desperfecte o deteriorament que pugui patir l'obra durant la vigència del present contracte, reservant-se l'**AUTOR/A** les accions a què tinguiés dret per tal de reivindicar, en cas de deteriorament o destrucció de l'obra, la indemnització corresponent.

(*vegeu punt 3 dels Comentaris*)

TERCER. MODE D'EXHIBICIÓ DE L'OBRA

La forma i l'espai en què s'exhibeixi l'obra seran escollits per ambdues parts de mutu acord, havent-se de seguir en tot moment les instruccions de l'**AUTOR/A** per a la seva correcta exhibició.

L'obra serà exhibida en el següent horari (*també es poden establir tant el període com l'horari de l'exposició*).

L'**AUTOR/A** podrà realitzar, en qualsevol moment, les inspeccions i comprovacions que consideri necessàries respecte al lloc i mode d'exhibició de l'obra, comproment-se l'**ESPAI D'ART** a facilitar l'accés a la mateixa a l'**AUTOR/A**.

QUART. CONTRAPRESTACIONS ECONÒMIQUES

El preu per la cessió de l'obra per a la seva exhibició queda fixat en la suma de..... euros més l'I.V.A. corresponent, que és pagarà deu (10) dies abans d'iniciar l'exposició.

Igualment, correran a càrrec de l'**ESPAI D'ART** totes les despeses que es produeixin per a l'exhibició de l'obra i a què es fan referència al Pacte Cinquè.

Totes les quantitats seran abonades per mitjà de transferència o ingrés bancari en el compte corrent titularitat de l'**AUTOR/A** de la qual aquest és titular, a l'entitat financera (*nom de l'entitat financera i la seva oficina*) amb el número (*número del compte corrent*).

(*vegeu punt 4 dels Comentaris*)

CINQUÈ. OBLIGACIONS DE L'ESPAI D'ART

L'**ESPAI D'ART** es compromet i obliga a:

- a) Tenir cura de l'obra amb la deguda diligència, mantenint-la en perfecte estat de conservació i en el lloc adequat per a la seva exhibició.
- b) Abonar les contraprestacions econòmiques acordades en aquest contracte.
- c) Respectar els criteris de l'**AUTOR/A** en el moment de preparar i realitzar l'exhibició de l'obra.

d) Subscriure la pòlissa d'assegurança corresponent per tal de cobrir el sinistres que es pugin produir durant el transcurs de l'exhibició de l'obra, així com pel transport de la mateixa des del taller de l'**AUTOR/A** fins al lloc d'exposició i per la seva posterior devolució.

L'import pel qual s'ha d'assegurar l'obra serà de euros, havent de designar a l'**AUTOR/A** com a beneficiari.

e) Respectar els drets d'autor de l'**AUTOR/A**.

f) Pagar totes les despeses ordinàries i extraordinàries, que es produeixin per raó de l'exposició que a títol enunciatiu i no limitatiu i que són les següents:

f.1. Les despeses que es generin per l'adequació de l'obra a les condicions espaials o físiques on ha de ser exposada.

f.2. Les despeses dels dispositius i muntatge necessaris per tal de realitzar una correcta exhibició de l'obra, així com el posterior desmuntatge.

f.3. Les despeses d'allotjament, viatges, desplaçament i dietes de l'artista, sempre que es produeixin per motiu d'aquest contracte. En cas que no es puguin acreditar documentalment l'import de les despeses, però sí la seva realització, s'estableixen els següents mòduls:

..... euros/km.

..... euros/per manutenció.

..... euros/per estada.

f.4. Les invitacions de l'exposició, pactant les parts el disseny i contingut, tot respectant l'**AUTOR/A** que l'**ESPAI D'ART** mantingui un disseny o línia de comunicació determinat.

f.5. Les fotografies de l'exposició, tenint l'**AUTOR/A** el dret a obtenir-ne còpies i duplicats.

f.6. Les despeses de la tramesa postal. Per realitzar la tramesa postal l'artista facilitarà a l'**ESPAI D'ART** un llistat de les persones que desitja convidar, indicant quines direccions que aporta poden passar a la base de dades de l'**ESPAI D'ART**. Les despeses d'ampliació i manteniment de la base de dades i trameses de cartes i/o invitacions aniran a càrrec de l'**ESPAI D'ART**. En tot cas l'**AUTOR/A** s'obliga a complir amb la normativa vigent en cada moment de la Llei de Protecció de dades personals.

f.7. Les despeses de disseny, maquetació, fotocomposició i impressió en qualsevol tipus de suport (paper, CD, DVD) que es facin amb motiu de l'exhibició de l'obra..

L'**AUTOR/A** i l'**ESPAI D'ART** acordaran el seu contingut. Si l'**ESPAI D'ART** manté un disseny o línia editorial, l'artista l'haurà de respectar.

L'artista tindrà el dret a quedar-se gratuïtament un número no inferior al 10% dels catàlegs publicats per motiu de l'exposició en cas que sigui una exposició individual i un mínim de 10 exemplars, si es tracta d'una exposició o esdeveniment col·lectiu. L'**ESPAI D'ART** està obligat a fer la difusió i distribució adequada dels catàlegs de l'exposició.

f.8. Les despeses de promoció i/o publicitat de l'exposició, com ara la inserció d'anuncis als mitjans de comunicació, mitjans especialitzats, notes i comunicats de premsa i la convocatòria als periodistes.

f.9. Totes les despeses d'embalatge i desembalatge de les obres per al seu transport.

f.10. Totes les despeses de transport de l'obra.

g) Informar a l'**AUTOR/A** de qualsevol eventualitat que es produeixi a l'exposició i molt concretament de:

g.1. El pressupost global i detallat de l'exposició.

g.2. Els aspectes relacionats amb el muntatge, exhibició i desmuntatge de l'obra.

h) Cal tenir els mitjans i la infraestructura suficient que li permeti dur a terme satisfactòriament, seguint les instruccions de l'artista, la realització de l'exhibició i difusió de l'obra, així com les funcions de custòdia de la mateixa.

SISÈ. CAUSES D'INCOMPLIMENT DEL CONTRACTE

6.1. Incompliment de l'AUTOR/A

Si l'**AUTOR/A** no compleix amb el lliurament de l'obra, l'**ESPAI D'ART** podrà exigir el compliment del contracte o resoldre el contracte quedant alliberat de qualsevol tipus de pagament per les contraprestacions econòmiques pactades en aquest document.

6.2. Incompliment de l'**ESPai D'ART**

Si l'**ESPai D'ART** incompleix els acords i anul·la una exposició ja pactada amb l'artista, aquest tindrà dret a rebre una remuneració econòmica que es calcularà segons els següents paràmetres:

- a) Si l'anul·lació s'ha fet amb un preavis de menys de 30 dies, l'artista tindrà dret a rebre el 100% dels honoraris acordats al Pacte Quart d'aquest contracte.
- b) Si l'anul·lació s'ha fet amb un preavis d'entre 30 i 90 dies, l'artista tindrà dret a rebre el 50% dels honoraris.
- c) Si l'anul·lació s'ha fet amb un preavis de més de 90 dies, l'artista no rebrà cap mena de remuneració.

En tot cas, l'**ESPai D'ART** haurà de pagar a l'artista, a banda de les esmentades quantitats, les despeses d'adequació de l'obra que s'hagin hagut de realitzar per adaptar l'obra a les condicions espacials o físiques on haurà de ser exposada.

[vegeu punt 5 dels Comentaris]

SETÈ. DRETS D'AUTOR

Amb la signatura d'aquest document queden cedits els drets de comunicació pública de l'obra mitjançant la seva exhibició en el local que té l'**ESPai D'ART** i en la forma pactada en aquest contracte.

Per qualsevol altre tipus d'exhibició, reproducció, comunicació pública o cessió de l'obra, així com per realitzar-ne qualsevol altra modalitat d'explotació, l'**ESPai D'ART** haurà de recaptar l'autorització expressa i per escrit de l'**AUTOR/A** o dels seus representants.

L'**ESPai D'ART** es compromet a respectar, escrupolosament, els drets de l'autor sobre la seva obra, reconeixent en tot moment la seva autoria i es compromet també a informar, quan així ho requereixi l'**AUTOR/A**, sobre la situació en què es troba l'obra i la seva localització.

[vegeu a la Introducció el punt "Drets d'Autor"]

VUITÈ. OPCIÓ DE COMPRADOR

(aquest pacte es pot introduir en el cas que l'ESPAI D'ART vulgui tenir un dret d'adquisició preferent sobre l'obra objecte de contracte)

L'**AUTOR/A** reconeix a l'**ESPAI D'ART**, per termini de sis mesos a comptar des de la firma del present contracte, el dret d'opció de compra de l'obra objecte de cessió, fixant el preu de la mateixa en l'import de euros, més els impostos corresponents.

Per procedir a l'exercici de tal opció, l'**ESPAI D'ART** haurà de comunicar expressament i per escrit a l'**AUTOR/A** la seva voluntat d'adquirir l'obra objecte d'aquest contracte, procedint a lliurar a l'**AUTOR/A** l'import fixat al paràgraf anterior.

Transcorregut el termini fixat sense haver-se exercitat el dret d'opció de compra de l'obra, aquest quedarà extingit.

(vegeu punt 6 dels Comentaris)

NOVÈ. SUBMISSIÓ EXPRESSA

Ambdues parts, amb renúncia del seu fur propi si el tinguessin, es sotmeten expressament als jutjats i tribunals de *(ciutat on resideix l'AUTOR/A)* per a la discussió litigiosa de qualsevol qüestió, demanant del present contracte.

(vegeu a la Introducció "Clàusula del Fur")

I perquè així consti firmen el present contracte per duplicat exemplar en la data i lloc indicats més amunt.

L'**AUTOR/A**

En/Na

L'**ESPAI D'ART**

En/Na

COMENTARI AL MODEL DEL CONTRACTE DE CESSIÓ D'OBRA PREEXISTENT PER A LA SEVA COMUNICACIÓ PÚBLICA

Els comentaris respecte al model de contracte de cessió d'obra preexistent per a la seva exhibició són els següents:

1. PART EXPOSITIVA DEL CONTRACTE

Un cop identificades les parts contractants, és convenient assenyalar els motius pels quals les parts decideixen contractar i obligar-se.

En aquest punt, que en el model comentat apareixen sota la paraula “**MANIFESTEN**” i en números romans, és aconsellable descriure, com a mínim, el següent:

- a) El tipus d'obra que l'**AUTOR/A** realitza (escultura, pintura, vídeoart...).
- b) La correcta descripció de l'obra (títol, dimensions, tècnica utilitzada, suport material emprat...) evitarà males interpretacions sobre quina és l'obra objecte de cessió.
- c) La descripció de l'**ESPAI D'ART** a fi i efecte de deixar clar quina és la seva activitat professional i que té els mitjans per poder complir amb l'objecte de la relació contractual.

Així, per exemple, podria definir-se l'**ESPAI D'ART** com tota persona física o jurídica, pública o privada, l'activitat de la qual és la difusió, exhibició i promoció d'obres d'art, sense ànim de lucre, utilitzant un espai obert al públic amb les autoritzacions administratives necessàries.

És important que l'altra part contractant es defineixi per tal de poder esbrinar si realment podrà assolir amb garanties els resultats perseguits pel contracte. Si en la fase de negociació el creador visual comprova que l'activitat professional de la part contrària no s'ajusta a la que s'ha transcrit, s'ha d'anar molt amb compte, ja que molt probablement no podrà complir amb les obligacions per ella assumides.

A títol enunciatiu però no limitatiu podem entendre per **ESPAI D'ART** el següent grup d'entitats: museus, centres d'art, fundacions, sales d'exposicions, espais independents, festivals, biennals...

2. OBJECTE DEL CONTRACTE

En aquest pacte s'haurà de detallar, expressament, la descripció de l'obra i establir, expressament, el títol, les dimensions, la tècnica, material utilitzat, el preu de l'obra, el cost de producció, així com qualsevol altra característica que ajudi a concretar l'obra, essent recomanable aportar, juntament amb el contracte, un annex fotogràfic on s'hi reproduïx l'obra objecte de cessió.

Si es realitza la descripció de l'obra en un document annex, aquest haurà de ser firmat per les parts contractants i acompanyarà el contracte.

Tant si la descripció es realitza dins de les estipulacions del contracte com si es fa en un document annex, l'important és que l'obra es descriu exactament a fi de poder determinar amb precisió quina obra propietat de l'artista és objecte de cessió per a l'exhibició.

Amb la finalitat de vincular l'annex al contracte, a més d'acompanyar-se físicament al document contractual, s'haurà de fer referència als esmentats annexos en les clàusules contractuals podent-se utilitzar frases com:

“El document Annex número 1 al contracte de data, subscript entre..... i forma part integrant del contracte a què fa referència, no podent-se entendre aquest sense aquell, ni aquell sense aquest.”

Un cop descrita l'obra, s'haurà d'establir l'objecte del contracte que, en aquest cas, és la cessió de la mateixa a l'**ESPAI D'ART** per a la seva comunicació pública.

3. DURADA DEL CONTRACTE

En aquesta clàusula s'ha de fixar el termini de la cessió objecte del contracte.

També és convenient recollir en aquesta clàusula l'obligació que assumeix l'**ESPAI D'ART** de conservar l'obra en perfecte estat i de responsabilitzar-se de qualsevol dany que aquella pugui patir durant la relació contractual.

És per això que en el Pacte Cinquè d) del model del contracte s'estableix que l'obra haurà d'estar assegurada, aconsellant-se que el valor assegurat sigui l'equivalent al preu de venda al públic

de l'obra. És aconsellable especificar que el beneficiari, en cas de produir-se efectivament el sinistre assegurat, sigui l'**AUTOR/A**.

S'ha de tenir molt clar, també, quin és el tipus d'assegurança, si és a tot risc o si només cobreix determinats danys o pèrdues durant el transport.

L'assegurança ha de cobrir qualsevol tipus d'eventualitat que pugui afectar a l'obra des que aquesta surt del taller de l'artista fins que és retornada.

4. CONTRAPRESTACIONS ECONÒMIQUES

En aquest contracte les contraprestacions econòmiques són el preu u honoraris que ha d'abonar l'**ESPAI D'ART** per la cessió de l'obra, així com aquelles despeses que s'originin amb motiu de l'exhibició.

Com ja hem dit anteriorment, es proposa que com a honoraris l'**AUTOR/A** cobri un mínim del 15% del pressupost total de l'exposició.

Entenem que s'ha d'acabar amb aquesta pràctica molt generalitzada, amb la qual els **ESPAI D'ART** organitzen exposicions i paguen tots els industrials i professionals que hi intervenen (electricistes, comissari, lloguer de la sala, servei de seguretat, missatgeria, persones que realitzen el muntatge i desmuntatge de l'obra...) llevat de l'artista, que és la figura essencial perquè pugui l'exposició sigui possible.

S'ha d'acabar amb aquest costum de no pagar l'**AUTOR/A** en el benentès que ja se li està fent un favor pel fet de donar a conèixer la seva obra.

Per tal de poder fixar aquest percentatge, és imprescindible que l'**ESPAI D'ART** faciliti a l'**AUTOR/A** el total pressupost de l'organització de l'exposició, degudament expressat i detallat (Pacte Cinquè g) del model de contracte).

En relació amb el pagament dels honoraris, és important fixar alguna mena de mecanisme que permeti garantir-ne el compliment per part de l'**ESPAI D'ART**.

En tot cas, recordar que sempre és aconsellable intentar negociar que a l'inici del contracte l'**ESPAI D'ART** faci un avançament important, com a pagament a compte, dels honoraris pactats per tal de minorar el risc d'impagament.

Tot i que resulta obvi, no podem deixar d'assenyalar que la forma més habitual de procedir al pagament és mitjançant diners en efectiu, transferència bancària o xecs.

En darrer terme, cal recordar que al preu o als honoraris pactats s'han de repercutir els impostos corresponents.

5. INCOMPLIMENTS CONTRACTUALS

En els contractes s'han d'establir els termes dels incompliments contractuals. Si ens avancem a possibles controvèrsies que puguin sorgir entre les parts i acordem solucions a adoptar, facilitarem l'eventual reclamació judicial.

En cas del contracte de cessió d'obra, hem de contemplar situacions com les següents: què passa si durant el contracte l'**ESPAI D'ART** no mostra l'obra tal com s'havia pactat amb l'**AUTOR/A**?, o si no paga en el termini fixat?, o si no contracta les assegurances acordades?

Aquest punt s'haurà d'adequar a cada cas concret. És convenient, per tant, preveure aquestes situacions de possible incompliment i posar-les de manifest en la negociació, buscant solucions o plantejant propostes raonables.

A la pràctica ens trobem amb entitats que a l'hora de negociar un contracte d'exhibició volen regular la possibilitat de poder desistir unilateralment del contracte, és a dir, revocar el seu compromís d'executar l'exposició de l'obra pactada.

Per aquests casos és convenient contemplar què es el que passarà si mai es dóna aquesta situació, en la qual l'**ESPAI D'ART** opta per no continuar amb la idea de realitzar l'exposició. En el nostre model proposem les següents solucions:

a) Si l'anul·lació de l'exposició s'ha fet amb un preavis de menys de 30 dies l'**AUTOR/A**, tindrà el dret a rebre el 100% dels honoraris pactats.

La raó de ser de cobrar la totalitat dels honoraris pactats és que molt probablement, 30 dies abans de l'exposició, gran part de la feina de l'artista ja s'ha fet. Per tant, seria injust que l'**AUTOR/A** no pogués cobrar els honoraris pactats per una feina pràcticament realitzada, així com no "s'indemnitzés" d'alguna forma els possibles costos d'oportunitat que ha pogut perdre pel mer fet d'haver renunciat a altres opcions professionals en haver-se dedicat a preparar l'exposició contractada que ara l'**ESPAI D'ART** decideix anular

b) Si l'anul·lació s'ha fet amb un preavis d'entre 30 i 90 dies, l'artista tindrà el dret a rebre el 50% dels honoraris.

c) Si l'anul·lació s'ha fet amb un preavis de més de 90 dies, l'artista no rebrà cap tipus de remuneració.

Els diferents imports a rebre en els punts b) i c) transcrits es justifiquen, lògicament, en la llunyania en el temps del desistiment respecte a la data de exposició.

En tot cas s'hauran d'abonar a l'artista les despeses d'adequació que s'hagin realitzat fins al moment, així com totes aquelles que hagi tingut per motiu de l'exposició.

Cal indicar, per últim, que aquestes retribucions en funció del moment en què es notifiqui el desistiment del contracte, que recull el model al pacte sisè és fruit de les diferents reunions de treball fetes amb diferents artistes a l'hora de preparar el Codi de Relacions entre artistes i espais d'art, però lògicament són quantitats o percentatges subjectes a negociació entre les parts.

6. OPCIÓ DE COMPRAVENDA DE L'OBRA A FAVOR DE L'ESPAI D'ART.

La pràctica ens diu que l'**ESPAI D'ART** moltes vegades s'interessa en adquirir l'obra exhibida, motiu pel qual demana tenir-hi un dret d'adquisició preferent.

Això significa que si l'**ESPAI D'ART** vol comprar l'obra aquest podrà adquirir-la abans que qualsevol altra persona interessada per la seva compra.

Lògicament, a l'hora de regular aquest dret és aconsellable tenir en compte:

a) Que les parts facin constar quin serà el preu que haurà de pagar l'**ESPAI D'ART** si exerceix l'opció de compra i adquireix l'obra.

b) El termini en el qual es pot exercir aquest dret d'opció de compra, ja que lògicament no podrà tenir el caràcter d'indefinit.

CONTRACTE DE CESSIÓ D'OBRA INÈDITA PER A LA SEVA COMUNICACIÓ PÚBLICA

Aquest és un contracte molt semblant al contracte de cessió d'obra preexistent per la seva comunicació pública, amb l'única peculiaritat que l'obra objecte de cessió és una obra inèdita encarregada per l'**ESPAI D'ART** a l'**AUTOR/A** perquè un cop realitzada es procedeixi a la seva exhibició pública, que no a la seva adquisició.

En aquest contracte el **COMPRADOR** cultural coneix l'obra de l'artista i li encarrega una obra per a la seva exposició. En aquest supòsit també ens trobarem, per tant, amb clàusules semblants al contracte de compravenda d'obra inèdita.

Així, per exemple, a fi d'evitar problemes de futur es condicionarà l'execució de l'obra a l'acceptació del seu projecte i del pressupost del cost de la producció de l'obra.

Efectivament, com podem veure en el Pacte 4.1. del model del contracte proposat, abans de començar a treballar en l'execució de l'obra, l'artista –a canvi d'una remuneració que ja es pactarà en el contracte– realitzarà el projecte de l'obra i el pressupost de la producció.

Un cop acceptat el projecte i pressupost de l'obra per l'**ESPAI D'ART** s'iniciarà l'execució de l'obra, havent d'anar pagant l'**ESPAI D'ART** les diferents partides que es vagin meritant.

En aquest cas, com passava amb el contracte d'exhibició d'obra preexistent, també proposem el pagament d'una retribució econòmica per la cessió de l'obra, que fixem en un mínim del 15% del pressupost total de l'organització de l'exposició.

Aquesta xifra no és aleatòria, ja que –com hem dit en estudiar el contracte de comunicació pública d'obra inèdita– és fruit de les reunions de treballs mantingudes amb creadors visuals, on van intervenir des de joves creadors fins a artistes consolidats, arribant a la conclusió que aquest percentatge del 15% és raonable.

En darrer terme, hem d'indicar que en aquest tipus de contracte, on l'**ESPAI D'ART** produeix l'obra, se sol pactar la possibilitat que aquest tingui un dret d'opció de compra per si, finalment, volgués adquirir-la.

MODEL DE CONTRACTE DE CESSIÓ D'OBRA INÈDITA PER A LA SEVA COMUNICACIÓ PÚBLICA

A [lloc i data de la subscripció del contracte, vegeu el punt 3.2 de la Introducció], a de de

REUNITS:

D'una part,

En/Na (*dades personals de l'autor/a*), major d'edat, amb domicili a, i proveït del N.I.F.

I d'altra part,

En/Na (*dades personals de qui firmi, bé en nom propi, bé en nom de l'entitat que s'ha interessat per la cessió de l'obra*), major d'edat, amb domicili a titular del N.I.F.

INTERVENEN:

D./D^a. (*nom de l'autor/a*) en nom propi i representació i En/Na (*nom del representant de la persona jurídica*) en qualitat de (*càrrec o facultat amb què actua el representant, com ara: director-gerent d'un museu...*) de l'entitat (*dades de l'entitat o persona representada que és qui, efectivament, s'obliga enfront de l'autor/a*), amb C.I.F. i domicili, inscrita al Registre Mercantil de (*dades del registre de l'entitat*).

[vegeu el punt 3.1 de la Introducció]

Ambdues parts es reconeixen mútuament la capacitat legal i legitimitat necessàries per obligar-se en aquest contracte i

MANIFESTEN:

I. Que (*nom de l'autor/a*) [d'ara endavant **AUTOR/A**], realitza obres d'art consistents en (*descripció del tipus d'obres realitzades per l'autor/a*) tenint previst crear l'obra que és titularà (*descriure el títol de l'obra*) i que es realitzarà expressament a requeriment de (*nom de la persona física o jurídica que exposarà l'obra*) [d'ara endavant **l'ESPAI D'ART**].

[vegeu punt 1 dels Comentaris]

II. Que el *(nom de la persona física o jurídica que exposarà l'obra)* *(d'ara endavant **ESPAI D'ART**)* és una entitat *(o persona física, institució...)* que es dedica a la difusió, l'exposició i promoció d'obres d'art, utilitzant un espai obert al públic amb les autoritzacions administratives necessàries.

III. Que l'**ESPAI D'ART** està interessat en exhibir l'obra descrita en l'expositiu anterior acceptant l'**AUTOR/A** la citada exhibició.

IV. Que interessant a ambdues parts arribar a un acord, subscriuen el present **CONTRACTE DE CESSIÓ D'OBRA INÈDITA PER A LA SEVA COMUNICACIÓ PÚBLICA** a tenor dels següents

PACTES

PRIMER. OBJECTE DEL CONTRACTE

És l'objecte del present contracte la cessió de l'obra titulada *(descripció de l'obra amb les seves dimensions, tècnica, material utilitzat...)* que realitzarà l'**AUTOR/A** expressament per ser cedida a l'**ESPAI D'ART** per a la seva exposició pública a *(designar el lloc on serà comunicada públicament l'obra)*

(vegeu punt 2 dels Comentaris)

SEGON. DURADA DEL CONTRACTE

Les parts convenen que el termini de la cessió de l'obra per a la seva exhibició serà *(establir els dies/mesos que durarà la cessió de l'obra)*, a comptar des del dia en què l'**AUTOR/A** lliuri l'obra a l'**ESPAI D'ART**.

Arribada la data de venciment del present contracte, l'**ESPAI D'ART** haurà de retornar l'obra a l'**AUTOR/A** al lloc que aquest indiqui.

L'**ESPAI D'ART** es compromet a tenir cura de l'obra i conservar-la en perfecte estat de conservació, fent-se expressament responsable de qualsevol desperfecte o deteriorament que pugui patir l'obra durant la vigència del present contracte, reservant-se l'**AUTOR/A** les accions a què tingüés dret a fi de reivindicar, en cas de deteriorament o destrucció de l'obra, la indemnització corresponent.

(vegeu punt 3 dels Comentaris)

TERCER. MODE D'EXHIBICIÓ DE L'OBRA

La forma i l'espai en què s'exhibeixi l'obra seran escollits per ambdues parts de mutu acord, havent de seguir-se en tot moment les instruccions de l'**AUTOR/A** per a la seva correcta exhibició.

L'obra serà mostrada en el següent horari (*també es poden establir tant el període com l'horari de l'exhibició*).

L'AUTOR/A podrà realitzar, en qualsevol moment, les inspeccions i comprovacions que consideri necessàries respecte al lloc i mode d'exhibició de l'obra, comproment-se l'**ESPAI D'ART** a facilitar l'accés a la mateixa a l'**AUTOR/A**.

QUART. CONTRAPRESTACIONS ECONÒMIQUES

4.1. Acceptació de l'encàrrec

La realització de l'obra i la seva exposició, pactada en aquest contracte, queda supeditada a l'aprovació per part de l'**ESPAI D'ART** del projecte que l'**AUTOR/A** li presenti així com de l'acceptació del pressupost necessari per a la producció de l'obra.

De no ser acceptat, per qualsevol motiu per part de l'**ESPAI D'ART** el projecte i/o pressupost referits, aquest haurà de pagar a l'artista la quantitat de *[fixar el preu]* euros més els impostos corresponents, com a pagament del citat projecte, resolent-se el present contracte, sense que les parts no puguin reclamar res més.

[vegeu el punt 3 del Comentaris]

4.2. Finalització de l'obra

Finalitzada l'obra i lliurada a l'**ESPAI D'ART**, aquest pagarà a l'**AUTOR/A** la quantitat de euros, *[es recomana fixar un percentatge del 15% del pressupost total de l'organització de l'exposició]*, més els impostos corresponents, en concepte de cessió per l'exhibició pública de l'obra.

Igualment, l'**ESPAI D'ART** pagarà totes les despeses que es produeixin amb motiu de l'exhibició de l'obra i a les quals es faci referència en el Pacte següent.

Totes les quantitats seran abonades per mitjà de transferència o ingrés bancari en el compte corrent titularitat de l'**AUTOR/A** de què aquest és titular en l'entitat financera (*nom de l'entitat financera i la seva oficina*) amb el número (*número del compte corrent*).

CINQUÈ. OBLIGACIONS DE L'ESPAI D'ART

L'**ESPAI D'ART** es compromet i s'obliga a:

- a) Tenir cura de l'obra amb la deguda diligència, mantenint-la en perfecte estat de conservació i en el lloc adequat per a la seva exhibició.
- b) Abonar les contraprestacions econòmiques acordades en aquest contracte.
- c) Respectar els criteris de l'**AUTOR/A** en el moment de preparar i realitzar l'exhibició de l'obra.
- d) Subscriure la pòlissa d'assegurança corresponent a cobrir el sinistres que es pugin produir durant el transcurs de l'exhibició de l'obra, així com pel transport de la mateixa des del taller de l'**AUTOR/A** fins al lloc d'exposició i per la seva posterior devolució.

L'import a assegurar serà el preu de venda al públic de l'obra, essent designat com a beneficiari l'**AUTOR/A**.

- e) Respectar els drets d'autor de l'**AUTOR/A**.
- f) Pagar totes les despeses ordinàries i extraordinàries que es produeixin per raó de l'exposició que a títol enunciatiu i no limitatiu, que són les següents:
 - f.1. Les despeses que es generin per la producció de l'obra, segons el pressupost pactat i acceptat per l'**ESPAI D'ART**.
 - f.2. Les despeses dels dispositius i muntatge necessaris per tal de realitzar una correcta exhibició de l'obra, així com el posterior desmuntatge.
 - f.3. Les despeses d'allotjament, viatges, desplaçament i dietes de l'artista sempre que es produeixin per motiu d'aquest contracte. En cas que no es puguin acreditar documentalment l'impost de les despeses, però sí la seva realització, s'estableixen els següents mòduls:

..... euros/km.

..... euros/per manutenció.

..... euros/per estada.

f.4. Les invitacions de l'exposició, pactant les parts el disseny i contingut, tot respectant l'**AUTOR/A** que l'**ESPAI D'ART** mantingui un disseny o línia de comunicació determinat.

f.5. Les fotografies de l'exposició, tenint l'**AUTOR/A** el dret a obtenir-ne còpies i duplicats.

f.6. Les despeses de la tramesa postal. Per realitzar la tramesa postal l'artista facilitarà a l'**ESPAI D'ART** un llistat de les persones que desitja convidar, indicant quines direccions que aporta poden passar a la base de dades de l'**ESPAI D'ART**. Les despeses d'ampliació i manteniment de la base de dades i trameses de cartes i/o invitacions aniran a càrrec de l'**ESPAI D'ART**. En tot cas l'**AUTOR/A** s'obliga a complir amb la normativa vigent en cada moment de la Llei de Protecció de dades personals.

f.7. Les despeses de disseny, maquetació, fotocomposició i impressió en qualsevol tipus de suport (*paper, CD, DVD*) que es facin amb motiu de l'exhibició de l'obra. L'**AUTOR/A** i l'**ESPAI D'ART** n'acordaran el contingut. Si l'**ESPAI D'ART** manté un disseny o línia editorial, l'artista l'haurà de respectar.

L'artista tindrà el dret a quedar-se gratuïtament un número no inferior al 10% dels catàlegs publicats amb motiu de l'exposició en cas que sigui una exposició individual i un mínim de 10 exemplars si es tracta d'una exposició o esdeveniment col·lectiu.

L'**ESPAI D'ART** està obligat a fer la difusió i distribució adequada dels catàlegs de l'exposició i de la resta de publicacions realitzades amb motiu de la relació professional.

f.8. Les despeses de promoció i/o publicitat de l'exposició, com ara la inserció d'anuncis als mitjans de comunicació, mitjans especialitzats, notes i comunicats de premsa i la convocatòria als periodistes.

f.9. Totes les despeses d'embalatge i desembalatge de les obres per al seu transport.

f.10. Totes les despeses de transport de l'obra.

Si es pacta el pagament de la producció de l'obra introduïrem la següent clàusula:

f.1.1. La producció de l'obra

g) Informar a l'**AUTOR/A** de qualsevol eventualitat que es produeixi en l'exposició i molt concretament de:

g.1. El pressupost global i detallat de l'exposició.

g.2. Els aspectes relacionats amb el muntatge, exhibició i desmuntatge de l'obra.

h) Tenir els mitjans i la infraestructura suficients que li permeti dur a terme satisfactòriament, seguint les instruccions de l'artista, la realització de l'exposició i difusió de l'obra, així com les funcions de custòdia de la mateixa.

SISÈ. CAUSES D'INCOMPLIMENT DEL CONTRACTE

6.1. Incompliment de l'AUTOR/A

Si fos l'**AUTOR/A** qui no complís amb el lliurament de l'obra, l'**ESPAI D'ART** podrà exigir el compliment del contracte, o resoldre el contracte quedant alliberat de realitzar qualsevol tipus de pagament per les prestacions econòmiques pactades en aquest document, excepte les assenyalades en el Pacte 4.1 en concepte de l'elaboració del projecte de l'obra.

6.2. Incompliment de l'ESPAI D'ART

Si l'**ESPAI D'ART** incompleix els acords i anul·la una exposició ja pactada amb l'artista, aquest tindrà dret a rebre una remuneració econòmica, segons el que s'estableix a continuació:

a) Si l'anul·lació s'ha fet amb un preavis de menys de 180 dies, l'artista tindrà dret a rebre el 100% dels honoraris pactats, així com les despeses de producció que s'hagin generat fins al moment.

b) Si l'anul·lació s'ha fet amb un preavis de més de 180 dies, l'artista tindrà dret a rebre el 50% dels honoraris, així com les despeses de producció que s'hagin generat fins al moment.

SETÈ. DRETS D'AUTOR

Amb la signatura d'aquest document queden cedits els drets de comunicació pública de l'obra mitjançant la seva exhibició en el local que té l'**ESPAI D'ART** i en la forma pactada en aquest contracte.

També s'entendrà cedit, amb la firma d'aquest document, el dret de reproducció de l'obra als catàlegs, pàgina web o qualsevol altra publicació de l'**ESPAI D'ART** per un període de dos anys i amb caràcter de no exclusivitat.

Per a qualsevol altre tipus d'exhibició, reproducció, comunicació pública o cessió de l'obra, així com per realitzar qualsevol altra modalitat d'explotació de la mateixa, l'**ESPAI D'ART** haurà de recaptar l'autorització expressa i per escrit de l'**AUTOR/A** o dels seus representants.

L'**ESPAI D'ART** es compromet a respectar, escrupolosament, els drets de l'autor sobre la seva obra, reconeixent, en tot moment, la seva autoria, obligant-se a informar, quan així ho requereixi l'**AUTOR/A**, sobre la situació en què es troba l'obra, la seva localització, així com, en el seu cas, la comunicació de la venda de l'obra als efectes legalment previstos.

[vegeu a la Introducció el punt "Drets d'Autor"]

VUITÈ. OPCIÓ DE COMPRA

L'**AUTOR/A** reconeix a l'**ESPAI D'ART** per termini de sis mesos a comptar des de la finalització de l'obra, el dret d'opció de compra sobre la mateixa, fixant ja des d'ara el preu de la compravenda en l'import de euros, més els impostos corresponents.

Per procedir a l'exercici de tal opció, l'**ESPAI D'ART** haurà de comunicar expressament i per escrit a l'**AUTOR/A** la seva voluntat d'adquirir l'obra objecte d'aquest contracte, procedint a lliurar a l'**AUTOR/A** l'import fixat al paràgraf anterior.

Les parts acorden que del preu fixat per exercir l'opció de compra es dedueixi l'import del cost de producció que hagi pagat, prèviament, l'**ESPAI D'ART**.

Transcorregut el termini fixat quedarà extingit el dret d'opció de compra a favor de l'**ESPAI D'ART**.

[vegeu punt 6 de Comentaris]

NOVÈ. SUBMISSIÓ EXPRESSA

Ambdues parts, amb renúncia del seu fur propi si el tinguessin, se sotmeten expressament als jutjats i tribunals de [ciutat on resideix l'**AUTOR/A**] per a la discussió litigiosa de qualsevol qüestió derivada del present contracte.

(vegeu a la Introducció la "Clàusula del Fur")

I perquè així consti firmen el present contracte per duplicat exemplar en la data i lloc a dalt indicats.

L'AUTOR/A

En/Na

L'ESPAI D'ART

En/Na

COMENTARI AL MODEL DEL CONTRACTE DE CESSIÓ D'OBRA INÈDITA PER A LA SEVA COMUNICACIÓ PÚBLICA.

Els comentaris respecte al model de contracte de cessió per a exhibició de l'obra inèdita són els següents:

1. PART EXPOSITIVA DEL CONTRACTE

Un cop identificades les parts contractants, és convenient assenyalar els motius pels quals les parts decideixen contractar i obligar-se.

En aquest punt, que en el model comentat apareixen sota la paraula “**MANIFESTEN**” i en números romans, és aconsellable descriure, com a mínim, el següent:

- a) El tipus d'obra que l'**AUTOR/A** realitza (escultura, pintura, vídeoart...).
- b) La correcta descripció de l'obra que l'**AUTOR/A** té previst realitzar (títol, dimensions, tècnica utilitzada, suport material emprat...) intentant definir amb el major detall possible la peça que preveu executar, la qual cosa evitarà males interpretacions sobre quina és l'obra objecte de cessió.
- c) La descripció de l'**ESPAI D'ART** a fi i efecte de deixar clar quina és la seva activitat professional i que té els mitjans per poder acomplir l'objecte de la relació contractual.

Així, per exemple, podria definir-se l'**ESPAI D'ART** com tota persona física o jurídica, pública o privada, l'activitat de la qual és la difusió, exposició i promoció d'obres d'art, sense ànim de lucre, utilitzant un espai obert al públic amb les autoritzacions administratives necessàries.

És important que l'altra part contractant es defineixi per tal de poder esbrinar si realment podrà assolir amb garanties els resultats perseguits pel contracte. Si en la fase de negociació el creador visual comprova que l'activitat professional de la part contrària no s'ajusta a la que s'ha transcrit s'ha d'anar molt amb compte, ja que molt probablement no podrà complir amb les obligacions per ella assumides.

A títol enunciatiu però no limitatiu podem entendre per **ESPAI D'ART** el següent grup d'entitats: museus, centres d'art, fundacions, sales d'exposicions, espais independents, festivals, biennals...

2. OBJECTE DEL CONTRACTE

En aquest pacte s'haurà de detallar, expressament i si és possible, la descripció de l'obra que l'**AUTOR/A** té previst executar, el títol, les dimensions, la tècnica i suport material a utilitzar, així com qualsevol altra característica que ajudi a concretar l'obra.

Un cop descrita l'obra s'haurà d'establir l'objecte del contracte que, en aquest cas, és la creació d'una obra per encàrrec de l'**ESPAI D'ART** per aquest procedir a la seva exhibició pública.

3. DURADA DEL CONTRACTE

Aquesta clàusula ha d'especificar el termini de la cessió objecte del contracte que, en aquest cas, es pot començar a comptar des del dia en què es lliuri l'obra al **ESPAI D'ART**.

També és convenient recollir en el contracte que l'obra haurà d'estar assegurada, aconsellant-se que es faci pel valor de venda de l'obra i que alhora s'especifiqui que el beneficiari, en cas de produir-se efectivament el sinistre assegurat, és l'**AUTOR/A**.

S'ha de tenir molt clar, a més a més, quin és el tipus d'assegurança, si és a tot risc o si només cobreix determinats danys o pèrdues durant el transport.

És aconsellable que l'assegurança cobreixi l'obra des que aquesta surt del taller de l'artista i fins que torna al mateix lloc.

4. CONTRAPRESTACIONS ECONÒMIQUES

En tot contracte cal establir quines són les contraprestacions econòmiques a què ha de fer front una de les parts contractants, així com el sistema de pagament.

En el nostre cas les contraprestacions econòmiques contemplades serien el preu que ha d'abonar l'**ESPAI D'ART** per la cessió de l'obra i també per la seva producció.

En els contractes de cessió d'obra inèdita aconsellem que s'inclogui un pacte que garanteixi el pagament per part de l'**ESPAI D'ART** d'una quantitat que cobreixi els honoraris de l'**AUTOR/A** per a la confecció del projecte de l'obra i el seu pressupost. I això es proposa per si, finalment,

a l'**ESPai D'ART** no li interessés la realització de l'exposició. Per aquest motiu s'introdueix el pacte 4.1. del model de contracte.

Es proposa que com a honoraris l'**AUTOR/A** cobri un mínim del 15% del pressupost total de l'exposició. Entenem que s'ha d'acabar amb aquesta practica molt generalitzada, amb la qual els **ESPAIS D'ART** organitzen exposicions i paguen tots el industrials o professionals que intervenen (electricistes, comissari, lloguer de la sala, servei de seguretat...) llevat l'artista, figura clau perquè es pugui realitzar l'exposició de l'obra. És per tot això que entenem que s'ha d'acabar amb aquest costum de no pagar a l'artista en el benentès que ja se li està fent un favor pel fet de "fer-li" una exposició.

En relació al pagament dels honoraris és important fixar algun tipus de mecanisme que ens permeti garantir el seu compliment per part de l'**ESPai D'ART**.

En tot cas, recordar que sempre és aconsellable intentar negociar que al inici del contracte l'**ESPai D'ART** faci un avançament important, com a pagament a compte, dels honoraris pactats per tal de minorar el risc d'impagament.

Tot i que resulta obvi, hem d'indicar que la forma més habitual de procedir al pagament és mitjançant diners en efectiu, transferència bancària o xecs.

Per últim, cal recordar que al preu o als honoraris pactats s'han de repercutir els impostos corresponents.

En aquest punt, a diferència del que s'ha establert en el contracte de cessió d'obra preexistent per a la seva exhibició, s'inclou al Pacte Setè un paràgraf on s'autoritza a reproduir l'obra produïda per l'**ESPai D'ART** a les seves publicacions, pàgina web etc. sense pagar retribució, ja que s'entén que aquesta s'inclou en el pagament dels honoraris i de la producció.

5. INCOMPLIMENTS CONTRACTUALS

En els contractes s'han d'establir els termes dels incompliments contractuals. Si ens avancem a possibles controvèrsies que puguin sorgir entre les parts i acordem solucions a adoptar, facilitarem l'eventual reclamació judicial.

En cas del contracte de cessió d'obra, hem de contemplar situacions com: què passa si durant el contracte l'**ESPai D'ART** no exhibeix l'obra tal com s'havia pactat amb l'**AUTOR/A**? o si no paga en el termini fixat? o si no contracta les assegurances acordades?...

Aquest punt s'haurà d'adequar a cada cas concret. És convenient, per tant, preveure aquestes situacions de possible incompliment i posar-les de manifest en la negociació, buscant solucions o plantejant propostes raonables.

A la pràctica ens trobem amb entitats que a l'hora de negociar un contracte d'exhibició volen regular la possibilitat de poder desistir unilateralment del contracte, és a dir, revocar el seu compromís de realitzar l'exposició de l'obra pactada.

Per a aquests casos és convenient contemplar què es el que passarà si mai es donés la situació en què l'**ESPAI D'ART** opta per no continuar amb la idea de realitzar l'exposició. En el nostre model proposem les següents solucions:

- a) Si l'anul·lació s'ha fet amb un preavís de menys de 180 dies, l'artista tindrà dret a rebre el 100% dels honoraris pactats, així com les despeses de producció que s'hagin generat fins al moment.
- b) Si l'anul·lació s'ha fet amb un preavís de més de 180 dies, l'artista tindrà dret a rebre el 50% dels honoraris, així com les despeses de producció que s'hagin generat fins al moment.

Cal indicar, en darrer terme, que aquestes retribucions en funció del moment en què es notifiqui el desistiment del contracte, que recull el model al pacte sisè, és fruit de les diferents reunions de treball fetes amb diferents artistes a l'hora de preparar el Codi de Relacions entre artistes i espais d'art, però lògicament són quantitats o percentatges subjectes a negociació entre les parts.

6. OPCIÓ DE COMPRA

La pràctica ens diu que l'**ESPAI D'ART** moltes vegades s'interessa en adquirir l'obra que ha exhibit i que demana tenir un dret d'adquisició preferent. Amb més motiu quan ha pagat la producció. Es per això que incloem el pacte vuitè al contracte, havent de tenir en compte, sobretot que:

- a) S'ha de fixar el preu de la compravenda.
- b) S'ha de determinar el temps per exercir l'opció de compravenda.
- c) Del preu pactat s'ha de reduir en l'import del cost de producció que hagi pagat l'**ESPAI D'ART**.

CONTRACTE DE REPRESENTACIÓ AMB UNA GALERIA

És habitual que l'**ARTISTA** estableixi relacions professionals amb una persona física o jurídica (galeria d'art, comprador, marxant...) perquè el representi professionalment i s'encarregui de promocionar, gestionar i vendre la seva obra.

Malauradament, en aquesta relació, per inexistència en moltes ocasions de contractes escrits, es produeixen conflictes de difícil solució.

És per això que recomanem:

a) En primer lloc, assabentar-nos que qui realitzarà les funcions de representant sigui una persona física o jurídica, l'activitat habitual de la qual sigui la dedicació professional a l'exposició, dipòsit, promoció i venda d'obres d'art.

b) Que els acords d'aquesta relació professional es recullin en un document contractual.

Mitjançant aquest contracte, l'**ARTISTA** acorda amb una persona física o jurídica (en la majoria dels casos una **GALERIA**) la gestió i representació dels seus interessos professionals en un àmbit geogràfic amb una concreta limitació temporal.

En aquest tipus de contractes poden recollir-se clàusules molt diverses i heterogènies en funció del tipus de relació contractual **ARTISTA-GALERIA**, que es vulgui establir.

Com a regla general s'han de tenir en compte les següents qüestions:

- Objecte del contracte i obra o producció afectades per aquest, tot realitzant un inventari de les obres dipositades a la galeria, condicions del dipòsit i termini de devolució de l'obra un cop finalitzada la relació entre les parts contractants.
- Règim de la representació en el cas que es nomeni el galerista representant de l'artista, indicant expressament si la representació que es confereix és en règim d'exclusivitat o no.

També s'ha de pactar l'àmbit material de l'exclusivitat, és a dir, a quina producció artística afecta, així com l'àmbit temporal i geogràfic.

- Enumeració d'exposicions i esdeveniments on s'exposarà l'obra, com també el nombre mínim exigible d'actes en què la producció o l'obra de l'artista haurà de ser mostrada.

Relació de les despeses que es generin per la realització de l'exposició o de l'encàrrec professional assumit per la galeria.

En aquest pacte, s'haurà d'especificar, per exemple, les despeses habituals de l'exposició (muntatge i desmuntatge, embalatge i transport de l'obra, dossiers, trameses postals, catàlegs o publicacions...), així com en el cas que es tracti d'obres de nova producció les partides pressupostàries corresponents a la producció de l'obra, qui les assumeix, el calendari de pagaments.

- Preu de l'obra, descomptes, comissions de venda a favor del representant, així com el sistema de liquidació de vendes.
- Delimitació dels drets de l'autor que l'artista cedeix.

Per últim, és molt important reiterar el que ja s'ha posat de manifest a la Introducció d'aquesta Guia en tractar els drets d'autor. I és que en aquest tipus de contractes també s'ha de diferenciar molt bé els pactes que fan referència al contracte de representació pròpiament dit, en virtut del qual la galeria s'obliga a gestionar determinats interessos de l'**ARTISTA** (àmbit de representació, retribucions econòmiques, obligacions de les parts, durada, objecte del contracte...) amb els drets d'autor que sobre les obres objecte de representació es puguin cedir (dret de reproducció, dret de distribució...).

Aquest aspecte ha de quedar molt clar, perquè és habitual confondre'l i equiparar el dret de representació amb la cessió dels drets d'autor.

En aquest sentit, molts artistes tenen la creença que, pel fet de signar un contracte de representació amb una galeria, aquesta passa a assumir i gestionar tots o determinats drets patrimonials de l'autor, la qual cosa no és pas certa.

Si en un contracte hi diu que la durada de la representació és de dos anys això no significa que la galeria passi a tenir els drets de reproducció, per exemple, de l'obra de l'artista durant aquests dos anys de vigència del contracte.

És per això que insistim en la necessitat de diferenciar molt bé les facetes de representació i de cessió de drets d'autor.

En darrer terme, cal destacar que aquest tipus de contracte està pensat per relacions duradores i no per a una exposició específica, cas en què haurem d'estudiar el contracte exposat en aquesta *Guia* com a “Model de contracte amb galerista per a exposició puntual”.

MODEL DE CONTRACTE DE REPRESENTACIÓ AMB GALERIA

A [lloc i data de la subscripció del contracte, vegeu el punt 3.2 de la Introducció] a de de

REUNITS:

D'una part,

En/Na [dades personals de l'autor/a], major d'edat, amb domicili a, i proveït del N.I.F.

I d'altra part,

En/Na [dades personals de qui firmi, bé en nom propi, bé en nom de l'entitat que s'ha interessat per la cessió de l'obra], major d'edat, amb domicili a titular del N.I.F.

INTERVENEN:

En/Na [nom de l'autor/a] en nom propi i representació i En/Na [nom del representant de la persona jurídica] en qualitat de [càrrec o facultat amb la que actua el representant de la galeria] de l'entitat [dades de l'entitat o persona representada que és qui, efectivament, s'obliga enfront de l'autor/a], amb N.I.F. i domicili, inscrita al Registre Mercantil de [dades de registre de l'entitat representada].

[vegeu el punt 3.1 de la Introducció]

Ambdues parts es reconeixen mútuament la capacitat legal i legitimitat necessàries per obligar-se en aquest contracte i

MANIFESTEN:

I. Que [nom de l'artista] [d'ara endavant **AUTOR/A**] crea i realitza obres de [descriure els camps de l'art i els suports amb què treballa l'artista], la qualitat i les característiques de les quals són ben conegudes per D./D^a. [nom del representant o galeria] [d'ara endavant **GALERIA**].

[vegeu el punt 1 dels Comentaris]

II. Que la **GALERIA** es dedica, professionalment i com a activitat habitual, a l'exposició, dipòsit, promoció i venda d'obres d'art, utilitzant per a això un espai obert al públic amb les autoritzacions administratives necessàries.

III. Que la **GALERIA** està interessada en actuar com a representant de l'**AUTOR/A** a la zona geogràfica i per la durada que es dirà.

IV. I que, conformes les dues parts, han convingut aquest contracte en virtut dels següents

PACTES:

PRIMER. OBJECTE DEL CONTRACTE

L'**AUTOR/A** concedeix a la **GALERIA**, la qual accepta, la representació en exclusiva per a la gestió de venda de la seva producció artística, en les condicions que s'estableixen en aquest contracte i per a la zona geogràfica de [establir l'espai geogràfic a què se circumscriu la representació].

Dintre de les facultats de representació de la **GALERIA**, a més de la venda, s'inclou el dipòsit, promoció i exhibició de les obres objecte de representació segons el que s'estableix en el Pacte Tercer.

[vegeu el punt 2 dels Comentaris]

SEGON. DURADA DEL CONTRACTE

La durada del contracte de representació serà de..... [anys o mesos]. En cap cas no es podrà entendre prorrogat el contracte, excepte amb l'autorització expressa i per escrit de l'**AUTOR/A**.

Finalitzat aquest termini, la **GALERIA** retornarà a l'**AUTOR/A**, en el termini màxim d'un mes, totes les obres que estiguin en el seu poder i que no hagin estat venudes a tercers.

Un cop transcorregut el termini d'un mes sense que la **GALERIA** hagi lliurat les obres, l'**AUTOR/A** podrà optar entre exigir a la **GALERIA** la seva devolució o el pagament de les obres al preu acordat.

[vegeu el punt 3 dels Comentaris]

TERCER. PRODUCCIÓ ARTÍSTICA

La producció artística de l'**AUTOR/A** a què fa referència el contracte comprèn cadascuna de les obres llistades a l'Annex que acompanya aquest document i les que realitzi mentre duri el contracte, sigui quin sigui el suport utilitzat i sense cap limitació.

L'**AUTOR/A** es compromet a realitzar un mínim de obres a (l'any/mes).

(vegeu el punt 4 dels Comentaris)

QUART. CONTRAPRESTACIONS ECONÒMIQUES

L'**AUTOR/A** i la **GALERIA** han fixat de comú acord el preu mínim pel qual la **GALERIA** ha d'ofertar cadascuna de les obres, exclòs l'I.V.A.

Els preus de les peces pactats són inamovibles, llevat autorització expressa i per escrit de l'**AUTOR/A**.

Sense perjudici del que s'ha assenyalat en el paràgraf anterior, l'**AUTOR/A** autoritza la **GALERIA** a oferir un descompte de fins un% sobre els preus mínims, en les vendes que puguin fer-se a museus o altres galeries. El descompte serà assumit per les dues parts en igual proporció. En el supòsit que la **GALERIA** realitzi un descompte sense l'autorització expressa i per escrit, de l'**AUTOR/A** serà la **GALERIA** qui l'assumeixi, respectant, en tot cas, la quantitat econòmica a què tindria dret l'**AUTOR/A** si s'hagués venut l'obra en condicions normals i sense bonificació o descompte.

Les parts acorden, a fi de deixar clar el sistema de liquidació, que la **GALERIA** procedirà a la liquidació de les vendes de l'obra de la següent manera:

- a) De l'import de preu de venda (exclòs l'I.V.A.) deduirà el cost de la producció de l'obra que serà recuperada per qui l'hagi avançat.
- b) A la quantitat que resulti s'aplicarà el %, que serà l'import que percebrà la **GALERIA**. La quantitat restant serà per l'**AUTOR/A**.

c) La liquidació de la venda de l'obra es realitzarà amb un termini màxim de quinze dies a comptar des de la venda.

(vegeu el punt 5 dels Comentaris)

CINQUÈ. OBLIGACIONS DE LA GALERIA

5.1. La **GALERIA** haurà de realitzar la seva funció professionalment, actuant de forma lleial i amb bona fe, vetllant pels interessos de l'**AUTOR/A** amb qui contracti.

Per donar compliment a aquest objectiu la **GALERIA** manifesta tenir els mitjans i la infraestructura suficient que li permet dur a terme satisfactòriament les funcions de representació, d'exposició d'obra, així com les funcions de custòdia de la mateixa.

5.2. En particular, la **GALERIA** es compromet i obliga a:

a) Recollir l'obra, un cop l'**AUTOR/A** l'hagi realitzada, i així li hagi comunicat, en el termini màxim de dies.

Passat el termini sense que la **GALERIA** hagi retirat l'obra, l'**AUTOR/A** podrà optar entre exigir-li que passi a recollir-la, excloure aquesta obra del contracte de representació o rescindir-lo unilateralment per incompliment.

b) Realitzar les gestions més idònies per aconseguir com més vendes millor i obtenir una cotització més alta de l'obra. Les despeses de tot tipus que comporti l'activitat de la **GALERIA** aniran a càrrec seu, sense que en cap cas puguin repercutir en l'**AUTOR/A**.

c) Promocionar, dur a terme i costejar un mínim de exposicions individuals de l'**AUTOR/A** durant la vigència del contracte.

d) Gestionar la venda de les obres.

e) Conservar les obres de l'**AUTOR/A** en perfecte estat des que l'obra surt del seu taller fins a la devolució al mateix lloc. En conseqüència, la **GALERIA** es fa responsable de qualsevol tipus de desperfecte, sostracció o desaparició, inclosos els casos de força major que es pugui ocasionar a l'obra. Per això, es compromet a abonar una prima anual d'assegurança que cobreixi aquestes contingències pel valor de l'obra, equivalent al preu pactat amb l'**AUTOR/A**, designant aquest com a beneficiari.

f) Proporcionar en tot moment a l'**AUTOR/A** la següent informació:

1. Els serveis que la galeria pot oferir-li.

2. Tots els aspectes relacionats amb el muntatge d'una exposició o de qualsevol dispositiu d'exhibició de l'obra de l'artista (emmarcat, vitrines, caixes de llum, monitors, projectors, etc.)
3. Tots els aspectes relacionats amb la promoció i/o publicitat de l'obra, com ara el contingut dels comunicats de premsa, mitjans de promoció, currículum, etc.
4. Assegurances contractades respecte a l'obra en dipòsit i abast de les cobertures d'aquestes.
5. Reserves d'obres, vendes acordades i vendes produïdes i liquidades.
6. Identitat del client que ha adquirit la peça.
7. Ubicació de cadascuna de les peces venudes i del propietari.
8. Registres comptables relacionats amb la representació assumida per la **GALERIA**.
9. Qualsevol incidència que pugui afectar l'**AUTOR/A**, la seva imatge o l'obra objecte del contracte.

g) Utilitzar els proveïdors habituals de l'**AUTOR/A** en tot allò que afecti físicament i directa l'obra (emmarcat, il·luminació, muntatge...).

h) Pagar les despeses que es generin per la realització del encàrrec professional assumit per la **GALERIA**, incloent-hi, a títol enunciatiu i no limitatiu, les següents:

1. Els dispositius i muntatge necessaris per a la correcta exhibició de l'obra i, en general, totes les despeses de muntatge i desmuntatge que s'originin amb motiu de les exposicions.
2. Les despeses d'allotjament, viatges, desplaçament i dietes de l'artista que es produeixin amb motiu d'aquest contracte. En cas que no es pugui acreditar documentalment l'import de les despeses, però sí la seva realització, s'estableixen els següents mòduls:
 - euros/km.
 - euros/per manutenció.
 - euros/per estada.
3. El disseny i la impressió de les invitacions, pactant el seu contingut amb l'**AUTOR/A**, si bé aquest haurà de respectar el disseny o línia de comunicació que tingui la **GALERIA**.
4. Les fotografies tant de les obres com de l'exposició. L'**AUTOR/A** té dret a obtenir-ne, gratuïtament, còpies i duplicats.

5. La tramesa postal de l'exposició. A tal efecte l'**AUTOR/A** facilitarà a la **GALERIA** un llistat de persones que desitja convidar pel seu compte, indicant quines de les direccions que aporta poden passar a integrar la base de dades de la **GALERIA**. Les despeses d'ampliació, manteniment de la base de dades i de les trameses aniran a càrrec de la **GALERIA**. En tot cas, la comunicació de les adreces per l'**AUTOR/A** al galerista hauran de complir amb la normativa vigent en cada moment de la Llei de protecció de dades personals.

6. Les despeses de disseny, maquetació, fotocomposició i impressió de les publicacions que es realitzin amb motiu de l'exposició o de la relació professional objecte d'aquest contracte. La **GALERIA** i l'**AUTOR/A** acordaran el seu contingut, respectant l'**AUTOR/A** ja des d'ara el disseny o línia de comunicació que tingui la **GALERIA**.

Les parts acorden ja des d'ara que qualsevol d'elles pugui negociar amb tercers la participació en el finançament del catàleg.

L'artista tindrà dret a rebre gratuïtament un mínim de 10 exemplars del catàleg de l'exposició en el cas que aquesta sigui col·lectiva, o el 10% dels catàlegs publicats si l'exposició és individual.

7. La promoció i/o publicitat pel motiu d'inserció d'anuncis als mitjans de comunicació, mitjans especialitzats, notes i comunicats de premsa.

8. L'embalatge i desembalatge de les obres per al seu transport.

9. Totes les despeses de transport.

10. Pagar el cost de producció de l'obra.

[vegeu punt 6 dels Comentaris]

SISÈ. OBLIGACIONS DE L'AUTOR/A

L'**AUTOR/A** haurà d'actuar amb el galerista amb lleialtat i bona fe.

En particular, l'**AUTOR/A** haurà de:

- a) Mantenir un nivell màxim de rigor, professionalitat i responsabilitat en la producció que realitzi mentre duri la relació contractual.
- b) Complir amb la realització de les exposicions o actes d'exhibició o difusió de les seves obres en l'espai expositiu de la **GALERIA** o en altres espais, sol o amb altres artistes, que així s'hagi pactat en el contracte.
- c) Participar en els actes que organitzi la **GALERIA** per divulgar i donar a conèixer la seva obra.
- d) Tenir cura del correcte muntatge de les obres a l'exposició i complir amb els calendaris de compromisos que es puguin pactar en el contracte.
- e) Realitzar, si així es pacta en el contracte, el mínim d'obres a què es comprometí durant la seva vigència.
- f) Proporcionar a la **GALERIA** la informació necessària sobre les obres que està realitzant.

(vegeu punt 7 dels Comentaris)

SETÈ. DRETS D'AUTOR

Amb la signatura del contracte d'aquest document no s'entenen cedits els drets d'autor sobre la seva obra, excepte els que s'autoritzen expressament en aquest contracte.

L'**AUTOR/A** autoritza a la **GALERIA**, durant la vigència d'aquest contracte, a la reproducció de la seva obra als únics efectes que pugui ser inclosa en el catàleg que il·lustri les exposicions en què intervingui l'**AUTOR/A**.

L'**AUTOR/A** autoritza a la **GALERIA**, durant la vigència del contracte, al dret de comunicació al públic de la seva obra, en l'espai que aquest tingui reservat habitualment per a l'exposició de les obres.

(vegeu a la Introducció el punt "Drets d'autor")

VUITÈ. SUBMISSIÓ EXPRESSA

En cas de produir-se dubtes o discrepàncies en la interpretació o execució del contracte, les parts, amb renúncia a qualsevol altre fur, se sotmeten expressament als jutjats i tribunals de [la localitat on resideix l'autor].

(vegeu a la Introducció el punt "Clàusules del Fur")

I perquè així consti, en prova de conformitat, signen aquest contracte per duplicat, però només a un sol efecte, al lloc i data indicats en l'encapçalament.

L'AUTOR

En/Na

LA GALERIA

En/Na

COMENTARIS AL CONTRACTE DE REPRESENTACIÓ AMB UNA GALERIA

Les clàusules contractuals habituals a tenir en compte en aquest tipus de contractes són:

1. PART EXPOSITIVA DEL CONTRACTE

Un cop identificades les parts contractants, és convenient assenyalar els motius pels quals les parts decideixen contractar i obligar-se.

En aquest punt, que en model de contracte apareix sota la paraula “**MANIFESTEN**” i en números romans, és aconsellable descriure, com a mínim, el següent:

- a) El nom de l'**AUTOR/A**, així com descriure els camps de l'art i suports amb els quals treballa: videocració, escultura, pintura, fotografia, performance...
- b) El nom del galerista o del representant (ja sigui persona física o jurídica) que s'encarregarà de la representació de l'**AUTOR/A**, així com la descripció de l'activitat habitual que realitza.
- c) L'àmbit geogràfic i temporal de la representació.

2. OBJECTE DEL CONTRACTE: LA REPRESENTACIÓ

En aquesta clàusula es delimita, expressament, quina és la finalitat del contracte, havent-se d'especificar molt clarament si l'artista té llibertat d'exposar amb qualsevol altra galeria i en qualsevol espai d'art o llibertat per vendre la seva obra a qualsevol persona o, si per contra, aquesta activitat està delimitada havent d'exposar sempre en una mateixa sala o vendre les seves obres per un mateix conducte que és el seu representant o intermediari, prohibint-li la venda, inclòs, a l'**AUTOR/A** si no és prèvia autorització del seu representant.

És a dir, s'haurà d'establir ben clarament si la representació és en exclusiva o no.

Igualment, s'haurà d'especificar quin és l'àmbit objectiu o material de la representació i sobre quin tipus d'obres s'estén la representació (tota l'obra, només l'obra escultòrica de l'**AUTOR/A**, l'obra pictòrica, obra de net art...) essent necessari establir l'àmbit geogràfic (sobre quina zona s'estableix l'exclusiva) i temporal de l'exclusivitat (fins quan s'estableix la representació).

3. DURADA DEL CONTRACTE

En el contracte s'ha d'establir quina és la vigència de l'exclusivitat o de la relació entre artista i representant.

En aquests casos ha de quedar molt clar:

- a) Quina obra és la que es té en compte en la col·laboració professional?
- b) Què passa amb les obres de l'artista realitzades anteriorment?
- c) Què passa amb les que es realitzin durant el període que ha durat la relació i no s'han venut?

Els contractes han de contemplar el final dels acords i també la possibilitat de resoldre unilateralment el contracte.

En aquest punt hem d'assenyalar que la representació no és de per vida ("in aeternum"), sinó que és temporal i ha d'establir-se un termini amb possibilitats de renovació en cas d'existir un acord mutu entre les parts.

Què passa si no es determinen aquests punts en el contracte? La interpretació sempre és restrictiva i en principi sempre juga a favor de la part més dèbil. Però és millor no deixar oberta la possibilitat de la interpretació.

En aquest punt se sol establir, si no s'ha pactat l'exclusivitat, el deure de l'artista a informar amb quines galeries treballa amb la finalitat d'evitar situacions compromeses o perjudicials per al propi artista i per al galerista.

Pensem per exemple en una exposició o fira d'art en què un galerista exposa obra d'un autor i justament a l'estand de davant un altre galerista exposa la mateixa obra amb les mateixes mides i preus diferents.

Se solen establir, també, restriccions, referents al fet de no treballar amb determinades galeries.

Totes aquestes dades és millor negociar-les i fixar-les en el contracte i no deixar-les inconcretes. Amb la introducció d'aquest pacte es pretenen també evitar excessos d'atribucions en la representació.

En aquesta clàusula es podrà establir el període de retenció de l'obra en poder de la **GALERIA**, que permetrà evitar situacions de conflicte, ja que ambdues parts saben a què atènyer-se i quin és el temps en què la **GALERIA** podrà disposar de l'obra de l'artista.

Per evitar retencions indegudes més enllà de l'esmentat pacte, es pot introduir una clàusula on s'estableixi que si transcorregut un període de temps determinat (en el model de contracte objecte de comentari s'estableix el termini d'un mes, tal i com es pot veure en el paràgraf del Pacte Segon) sense que la **GALERIA** hagi procedit a la devolució de les obres pugui l'**AUTOR/A** optar per exigir la devolució immediata de les obres, el pagament de les mateixes segons el preu acordat o la retirada d'aquesta obra de l'objecte del contracte.

També es pot pactar en aquest tipus de clàusules un dret d'adquisició preferent a favor de la **GALERIA**, fixant el preu de compravenda així com el termini per exercir aquesta opció de compra.

4. PRODUCCIÓ ARTÍSTICA

En aquesta clàusula s'ha de delimitar:

a) Si la producció artística de l'**AUTOR/A** anterior a la subscripció del present contracte és objecte de representació o no.

En el supòsit que la **GALERIA** sigui dipositària de l'obra de l'**AUTOR** s'haurà de fer constar, detalladament, les característiques de l'obra, fent constar el seu títol, tècniques utilitzades, material o suport emprat, el preu, cost de producció, així com tots aquells aspectes que es considerin necessaris per a la seva correcta identificació.

És possible realitzar aquesta descripció en un document annex que també haurà de ser firmat per les dues parts contractants i que acompanyarà el contracte.

Amb la finalitat de vincular l'annex al contracte, a més d'acompanyar-se físicament al document contractual, s'haurà de fer referència a aquests annexos en les clàusules contractuals, podent-se utilitzar frases com:

“El document Annex número 1 al contracte amb data....., subscrit entre..... i forma part integrant del contracte al qual fa referència, no podent-se entendre aquest sense aquell, ni aquell sense aquest”.

b) L'exigència, si s'escau, que l'**AUTOR/A** realitzi determinat número d'obres durant el temps que s'estableixi en el contracte (per exemple, 4 obres trimestralment, 20 peces cada sis mesos...).

En el contracte es podrà establir un mínim d'obra que l'artista es compromet a realitzar durant la vigència del contracte. De la mateixa manera es pot pactar un mínim d'exposicions o actes d'exhibició que el galerista es compromet a realitzar.

5. CONTRAPRESTACIONS ECONÒMIQUES

En aquest pacte s'han de contemplar les comissions a què té dret la **GALERIA**, per la qual cosa hem cregut oportú recollir els criteris de l'AAVC i que són fruit de les conclusions a les quals va arribar un important grup de creadors visuals, representatiu de les diferents sensibilitats d'aquest sector (des dels joves creadors fins als autors ja consolidats).

L'AAVC proposa unes comissions que es modulen en funció de l'aportació de cada part, de la seva implicació i aportació, i que són:

50% sobre el preu de venda en cas que la galeria assumeixi la representació de l'artista en exclusiva i la producció de l'obra, desenvolupant i finançant les següents funcions:

- producció de l'obra
- producció d'exposicions
- promoció de l'artista
- participació en fires nacionals i internacionals.

40% sobre el preu de venda en cas que la galeria assumeixi la representació exclusiva, però no la producció de l'obra i desenvolupi i financi igualment les següents funcions:

- producció d'exposicions
- promoció de l'artista
- participació en fires nacionals

També s'hauran d'establir els sistemes de venda: compra el galerista a l'artista o ven l'artista directament al client i percep una comissió el galerista? Aquests són dos sistemes vàlids, però s'ha de deixar ben clara quin és el que s'utilitzarà.

Respecte a la possibilitat de pactar descomptes en les obres de l'artista, aquesta s'haurà de

pactar entre les parts, de tal manera que si la galeria té la intenció de realitzar descomptes a potencials compradors d'obra (museus, institucions, clients o col·leccionistes), el descompte s'haurà de fixar de mutu acord amb l'artista i amb el seu consentiment per escrit.

De no ser així, es pactarà que la rebaixa correrà a càrrec de la comissió acordada per al galerista.

Per últim, indicar que a la pràctica ens trobem amb artistes que tenen representant en exclusiva i que, a compte de la liquidació de vendes, la **GALERIA** paga una quantitat fixa. Si això es vol pactar es podria regular amb la següent clàusula:

“A petició de l'AUTOR/A, la GALERIA abonarà, per avançat, i a compte de la seva participació en futures vendes, fins a un màxim de euros mensuals. La GALERIA podrà negar-se a realitzar aquests pagaments en cas que transcorrin mesos sense que l'AUTOR/A hagi creat o realitzat cap obra, o mesos sense haver aconseguit vendre cap obra.”

A fi de garantir uns determinats ingressos a favor de l'AUTOR/A, en ocasions es pacta el compromís de la **GALERIA** per tal de realitzar determinades vendes. Un exemple d'aquest tipus de pacte seria el següent:

“Aconseguir un mínim de vendes per import de euros durant el primer any de durada del contracte, euros en el segon, i euros en el tercer. De no assolir qualsevol d'aquest objectius l'AUTOR/A podrà donar per resolt i extingit automàticament aquest contracte, quedant alliberat per poder buscar un altre representant, sense pagar res a la GALERIA en concepte d'indemnització per tal resolució.”

6. OBLIGACIONS DE LA GALERIA

Pel que fa a les obligacions de la **GALERIA**, és convenient realitzar els següents comentaris dels conceptes més conflictius en la relació artista-galerista.

a) Respecte a les ASSEGURANCES I TRANSPORT

És fonamental que l'obra, quan surt del taller de l'artista, estigui assegurada i que sigui la **GALERIA** qui assumeixi la responsabilitat de la pèrdua, ruptura, sostracció...

Per això, s'ha de pactar en el contracte que serà la **GALERIA** interessada en l'obra de l'artista

qui assumeixi el pagament de l'assegurança per tal de cobrir el trencament, pèrdua de la peça o qualsevol altre sinistre que es produeixi un cop surti la peça del taller de l'artista i fins que es torni.

També és convenient recollir en el contracte que la peça s'assegurarà pel valor de venda i que el beneficiari serà en tot cas l'artista.

S'ha de tenir molt clar, també, quin és el tipus d'assegurança, si és a tot risc o si només es coneixen determinats danys o pèrdues durant el transport.

Igualment, s'ha de pactar que el transport corri a càrrec de la **GALERIA**.

b) Respecte a les DESPESES QUE PUGUIN DEDUIR EN LES EXPOSICIONS

És fonamental regular qui haurà d'assumir les despeses que es vagin deduït en la relació contractual, assenyalant, a títol enunciatiu però no limitatiu, les següents:

- 1) Els dispositius i muntatge necessaris per a la correcta exhibició de l'obra i, en general, totes les despeses de muntatge i desmuntatge que s'originin amb motiu de les exposicions.
- 2) L'allotjament, viatges, desplaçaments i dietes de l'**AUTOR/A**.
- 3) El disseny i impressió de les invitacions, pactant el seu contingut amb l'**AUTOR/A**, si bé aquest haurà de respectar el disseny o línia de comunicació que tingui la **GALERIA**.
- 4) Les fotografies tant de les obres com de l'exposició. L'**AUTOR/A** té dret a obtenir-ne, gratuïtament, còpies i duplicats.
- 5) La tramesa postal de l'exposició. A tal efecte l'**AUTOR/A** facilitarà a la **GALERIA** un llistat de persones que desitja convidar pel seu compte, indicant quines de les direccions que aporta poden passar a integrar-se la base de dades de la **GALERIA**. Les despeses d'ampliació, manteniment de la base de dades i de les trameses aniran a càrrec de la **GALERIA**. En tot cas, la comunicació de les adreces per l'**AUTOR/A** al galerista hauran de complir amb la normativa vigent en cada moment de la Llei de protecció de dades personals.

6) Les despeses de disseny, maquetació, fotocomposició i impressió de les publicacions que es realitzin amb motiu de l'exposició. La **GALERIA** i l'**AUTOR/A** acordaran el seu contingut, respectant l'**AUTOR/A** ja des d'ara el disseny o línia de comunicació que tingui la **GALERIA**. Les parts acorden que qualsevol d'elles pugui negociar amb tercers la participació en el finançament del catàleg.

L'artista tindrà dret a rebre gratuïtament un mínim de 10 exemplars del catàleg de l'exposició en el cas que aquesta sigui col·lectiva, i el 10% dels mateixos si l'exposició és individual.

7) La promoció i/o publicitat pel motiu d'inserció d'anuncis als mitjans de comunicació, mitjans especialitzats, notes i comunicats de premsa.

8) L'embalatge de les obres per al seu transport. Les despeses d'embalatge d'obres que participen en altres exposicions, realitzades en territori espanyol o a l'estranger, aniran a càrrec de les entitats organitzadores tant si és la mateixa galeria com tercers.

9) Totes les despeses de transport.

10) Pagar les despeses de producció de l'obra.

c) respecte als DEURES D'INFORMACIÓ DE LA GALERIA

És convenient que en el contracte s'estableixi de quina manera s'exposarà l'obra, els mitjans tècnics i humans de què disposa per a tal difusió. Igualment ha de contemplar-se en el contracte el deure del galerista de mantenir informant l'artista en:

- Les reserves de l'obra, vendes acordades i vendes produïdes i liquidades.
- Identitat del client.
- Els aspectes relacionats amb la promoció i/o publicitat de l'obra (comunicats de premsa, mitjans de promoció, currículum...).
- Els aspectes relacionats amb el muntatge d'una exposició o de qualsevol forma d'exhibició de l'obra de l'artista (emmarcat, vitrines, caixes de llum...)
- Registres comptables relacionats amb la representació assumida pel galerista.
- Assegurances contractades respecte a l'obra en dipòsit i abast de les cobertures.
- Qualsevol incidència que pugui afectar l'artista, la seva imatge o l'obra objecte del contracte.

7. Respecte al DEURE D'INFORMACIÓ DE L'ARTISTA

Pot contemplar-se en el contracte que l'artista hagi de mantenir informat el galerista, en els següents aspectes:

- Les relacions o vincles amb altres galeristes del seu propi context, així com els de fora del seu àmbit geogràfic.
- Producció realitzada fins a la data i ubicació d'aquesta.
- Obres en curs i futurs projectes.
- Noves possibilitats d'exposicions i de vincles per tal que, en cas de relacions en exclusiva, el galerista pugui aprovar o rebutjar les operacions que afecten l'àmbit de la representació que ostenta.

CONTRACTE AMB GALERIA PER A EXPOSICIÓ PUNTUAL

Aquest contracte és una variació del contracte subscrit entre **ARTISTA-GALERIA**, ja comentat, que consisteix en què l'**ARTISTA** acorda amb una **GALERIA** la cessió d'una determinada obra ja preexistent perquè formi part d'una exposició que organitzarà la **GALERIA**, concedint-li, al mateix temps, la possibilitat de vendre l'obra i no pactant-ne cap tipus de representació en exclusiva.

En aquest tipus de contracte, de la mateixa manera que en el **CONTRACTE DE REPRESENTACIÓ AMB UNA GALERIA**, poden recollir-se clàusules molt diverses i heterogènies en funció del tipus de relació contractual **ARTISTA-GALERIA** que es vulgui establir.

Tanmateix, els punts més importants a tenir en compte en aquest contracte són la descripció de les obres que se cedeixen per a la seva exhibició, el preu d'aquestes en cas que la **GALERIA** procedeixi a la seva venda, la comissió que en treu, així com l'autorització per la reproducció d'aquestes en el catàleg realitzat amb motiu de l'exposició.

Per últim, cal recordar que aquests tipus de contractes s'han de fer amb persones o entitats que, professionalment i de forma habitual, es dediquin a l'exposició, dipòsit, promoció i venda d'obres d'art, utilitzant un espai obert al públic amb les autoritzacions administratives necessàries.

Evidentment, si el nostre interlocutor és un professional i té els mitjans tècnics i humans per realitzar les funcions pròpies de la seva activitat serà més fàcil poder-nos entendre en negociar el contracte. És per això que en el model del contracte, a la seva part expositiva, es fa constar els requisits que ha de complir la **GALERIA**.

MODEL DE CONTRACTE AMB GALERIA PER A EXPOSICIÓ PUNTUAL

A *(lloc i data de la subscripció del contracte, vegeu punt 3.2 de la Introducció)*, a de de

REUNITS

D'una part,

D./D^a. *(dades personals de l'autor)*, major d'edat, amb domicili a , i proveït del N.I.F.....

I d'altra part,

D./D^a. *(dades personals de qui firmi, bé en nom propi, bé en nom de la galeria o representant)*, major d'edat, amb domicili a , titular del N.I.F.

INTERVENEN:

D./D^a. en el seu propi nom i representació i D./D^a. en qualitat de *(càrrec o facultat amb la qual actua el representant, per exemple: director-gerent, administrador de la galeria)* de l'entitat *(dades de l'entitat mercantil, essent aquesta la figura jurídica de la galeria que és qui, efectivament, s'obliga enfront de l'autor/a)*, amb el N.I.F., i domicili , inscrita al Registre Mercantil de *(dades de registre de la galeria o entitat representada)*. *(vegeu el punt 3.1 de la Introducció)*.

Ambdues parts es reconeixen mútuament la capacitat legal i legitimitat necessàries per obligar-se en aquest contracte i

MANIFESTEN:

I. Que D./D^a. *(nom de l'artista)* *(d'ara endavant **AUTOR/A**)* crea i realitza obres de *(descriure els camps de l'art i suports amb què treballa l'artista)*, la qualitat i les característiques de les quals són ben conegudes per D./D^a. *(nom de la galeria)* *(d'ara endavant **GALERIA**)*.

(vegeu el punt 1 dels Comentaris)

II. Que la **GALERIA** es dedica professionalment i com activitat habitual a l'exposició, dipòsit, promoció i venda d'obres d'art, utilitzant per a això un espai obert al públic amb les autoritzacions administratives necessàries.

III. Que la **GALERIA** està interessada a procedir a l'exhibició i venda de l'obra que es dirà, durant el termini de *(establir el període de durada del contracte que, normalment, coincidirà amb el temps de l'exposició)*, a la qual l'**AUTOR/A** presta la seva autorització de conformitat amb el que s'estableix en aquest document.

IV. I que, conformes les dues parts, han convingut aquest contracte en virtut dels següents

PACTES:

PRIMER. OBJECTE DEL CONTRACTE

L'**AUTOR/A** lliura en aquest acte a la **GALERIA**, que les rep, les peces que s'esmentaran, comproment-se aquesta a tenir-ne cura amb la deguda diligència, mantenint-les en perfecte estat de conservació i lloc adequat per a la seva exhibició.

(descripció de les peces i els preus pactats, vegeu el punt 2 dels Comentaris)

Les citades peces les rep la **GALERIA** per tal de ser exhibides públicament en l'exposició que se celebrarà a l'espai que aquesta té destinat a tal efecte, situada a *(adreça del lloc en què les obres seran exhibides)* durant els dies *(fixar les dates de l'exposició)*.

L'**AUTOR/A** autoritza, expressament, la **GALERIA** perquè aquesta pugui vendre les obres objecte de l'exhibició segons el preu estipulat i que s'ha fet constar expressament en la relació d'obres transcrita anteriorment.

SEGON. DURADA DEL CONTRACTE

La durada del present contracte serà del dia d'avui fins al pròxim dia *(fixar el dia)*, data en la qual la **GALERIA** haurà de lliurar en el lloc que l'artista indiqui les peces que no hagin estat venudes.

En cap cas es podrà entendre prorrogat el contracte, llevat d'autorització expressa i per escrit de l'**AUTOR/A**.

Arribat el dia pactat per a la devolució de les obres, sense que la **GALERIA** les hagi retornades al lloc on l'**AUTOR/A** hagi indicat, aquest podrà optar entre exigir a la **GALERIA** la devolució immediata de l'obra o el pagament de les obres no retornades al preu acordat en el Pacte Primer d'aquest contracte.

TERCER. CONTRAPRESTACIONS ECONÒMIQUES

L'**AUTOR/A** i la **GALERIA** han fixat de comú acord el preu mínim pel qual la **GALERIA** ha d'ofertar cadascuna de les obres, exclòs l'I.V.A.

Els preus de les peces pactats són inamovibles, llevat autorització expressa i per escrit de l'**AUTOR/A**.

Sense perjudici del que s'ha senyalat en el paràgraf anterior, l'**AUTOR/A** autoritza la **GALERIA** a oferir un descompte de fins a un% sobre els preus mínims, en les vendes que puguin fer-se a museus o altres galeries. El descompte serà assumit per les dues parts en igual proporció. En el supòsit que la **GALERIA** realitzi un descompte sense l'autorització expressa i per escrit de l'**AUTOR/A** serà la **GALERIA** qui l'assumeixi, respectant, en tot cas, la quantitat econòmica a que tindria dret l'**AUTOR/A** si s'hagués venut l'obra en condicions normals i sense bonificació o descompte.

Les parts acorden, a fi de deixar clar el sistema de liquidació, que la **GALERIA** procedirà a la liquidació de les vendes de l'obra de la següent manera:

- a) De l'import de preu de venda (exclòs l'IVA) deduirà el cost de la producció de l'obra, que serà recuperada per qui l'hagi avançat.
- b) A la quantitat que resulti s'aplicarà el %, que serà l'import que percebrà la **GALERIA**, i la quantitat restant serà per l'**AUTOR/A**.
- c) La liquidació de la venda de l'obra se realitzarà amb un termini màxim de quinze dies a comptar des de la venda.

(vegeu el punt 3 dels Comentaris)

QUART. OBLIGACIONS DE LA GALERIA

La **GALERIA** es compromet i obliga a:

a) Tenir cura de l'obra amb la deguda diligència, mantenint-la en perfecte estat de conservació i en el lloc adequat per a la seva exhibició.

b) Abonar les contraprestacions econòmiques acordades en aquest contracte.

c) Respectar els criteris de l'**AUTOR/A** en el moment de preparar i realitzar l'exhibició de l'obra.

d) Subscriure la pòlissa d'assegurança corresponent a cobrir els sinistres que es pugin produir durant el transcurs de l'exhibició de l'obra, així com pel transport de la mateixa des del taller de l'**AUTOR/A** fins al lloc d'exposició i per a la seva posterior devolució.

L'import a assegurar serà el preu de venda al públic de l'obra, essent designat com a beneficiari l'**AUTOR/A**.

e) Respectar els drets d'autor de l'**AUTOR/A**.

f) Pagar totes les despeses ordinàries i extraordinàries que es produeixin per raó de l'exposició, que a títol enunciatiu i no limitatiu, són les següents:

f.1. Les despeses que es generin per l'adequació de l'obra a l'espai on es té previst exhibir-la i/o en el seu cas el cost de la producció de la mateixa.

f.2. Les despeses dels dispositius i del muntatge necessaris per tal de realitzar una correcta exhibició de l'obra, així com el posterior desmuntatge.

f.3. Les despeses d'allotjament, viatges, desplaçament i dietes de l'artista sempre que es produeixin amb motiu d'aquest contracte. En cas que no es puguin acreditar documentalment les despeses, però sí la seva realització, s'estableixen els següents mòduls:

..... euros/km.

..... euros/per manutenció.

..... euros/per estada.

f.4. Les invitacions de l'exposició, pactant les parts el disseny i contingut, tot respectant l'AUTOR/A que la **GALERIA** mantingui un disseny o línia de comunicació determinat.

f.5. Les fotografies de l'exposició, tenint l'AUTOR/A el dret a obtenir-ne còpies i duplicats.

f.6. Les despeses de la tramesa postal. Per realitzar la tramesa postal l'artista facilitarà a la **GALERIA** un llistat de les persones que desitja convidar, indicant quines direccions que aporta poden passar a la base de dades de la **GALERIA**. Les despeses d'ampliació i manteniment de la base de dades i trameses de cartes i/o invitacions aniran a càrrec de la **GALERIA**. En tot cas l'AUTOR/A s'obliga a complir amb la normativa vigent en cada moment de la Llei de Protecció de dades personals.

f.7. Les despeses de disseny, maquetació, fotocomposició i impressió en qualsevol tipus de suport (paper, CD, DVD) que es facin amb motiu de l'exhibició de l'obra. L'AUTOR/A i la **GALERIA** acordaran el seu contingut. Si la **GALERIA** manté un disseny o línia editorial, l'artista l'haurà de respectar.

L'artista tindrà el dret a quedar-se gratuïtament un número no inferior al 10% dels catàlegs publicats amb motiu de l'exposició en cas que sigui una exposició individual i un mínim de 10 exemplars si es tracta d'una exposició o esdeveniment col·lectiu.

La **GALERIA** està obligada a fer la difusió i distribució adequada dels catàlegs de l'exposició i de la resta de publicacions realitzades amb motiu de la relació professional.

f.8. Les despeses de promoció i/o publicitat de l'exposició, com ara la inserció d'anuncis als mitjans de comunicació, mitjans especialitzats, notes i comunicats de premsa i la convocatòria als periodistes.

f.9. Totes les despeses d'embalatge i desembalatge de les obres per al seu transport.

f.10. Totes les despeses de transport de l'obra.

g) Informar l'AUTOR/A de qualsevol eventualitat que es produeixi a l'exposició i molt concretament de:

g.1. El pressupost global i detallat de l'exposició.

g.2. Els aspectes relacionats amb el muntatge, exhibició i desmuntatge de l'obra.

h) Tenir els mitjans i la infraestructura suficient que li permeti dur a terme satisfactòriament, seguint les instruccions de l'artista, la realització de l'exhibició i difusió de l'obra, així com les funcions de custòdia de la mateixa.

SISÈ. OBLIGACIONS DE L'AUTOR/A

L'**AUTOR/A** haurà d'actuar amb el galerista amb lleialtat i bona fe.

En particular, l'**AUTOR/A** haurà de:

a) Mantenir un nivell màxim de rigor, professionalitat i responsabilitat en la producció que realitzi mentre duri la relació contractual.

b) Complir amb la realització de les exposicions o actes d'exhibició o difusió de les seves obres en l'espai expositiu de la **GALERIA** o en altres espais, sol o amb altres artistes, que així s'hagi pactat en el contracte.

c) Participar en els actes que organitzi la **GALERIA** per divulgar i donar a conèixer la seva obra.

d) Tenir cura del correcte muntatge de les obres a l'exposició i complir amb els calendaris de compromisos que es puguin pactar en el contracte.

e) Realitzar, si així es pacta en el contracte, el mínim d'obres a què es compromet durant la seva vigència.

f) Proporcionar a la **GALERIA** la informació necessària sobre les obres que està realitzant.

(vegeu el punt 7 dels Comentaris)

SISÈ. DRETS D'AUTOR

L'**AUTOR/A** no cedeix cap dret d'autor sobre la seva obra objecte del present contracte, llevat dels que expressament es transmetin en aquest document, que són la comunicació pública

de l'obra en la **GALERIA** i la possibilitat de vendre la mateixa en les condicions pactades en aquest contracte.

Per a qualsevol altra mena d'exhibició, reproducció, comunicació pública o cessió de l'obra, així com per a qualsevol altra modalitat d'explotació de la mateixa, la **GALERIA** haurà de recaptar l'autorització expressa i per escrit de l'**AUTOR/A** o dels seus representants.

La **GALERIA** es compromet a respectar, escrupolosament, els drets d'autor sobre l'obra objecte d'aquest contracte, reconeixent, en tot moment, la seva autoria, obligant-se a informar, quan així sigui requerit per l'**AUTOR/A**, sobre la situació en què es troba l'obra, la seva localització i, en el seu cas, la comunicació de la venda de l'obra als efectes legalment previstos.

{vegeu a la Introducció el punt "Dret d'Autor"}

SETÈ. SUBMISSIÓ EXPRESSA

En cas de produir-se dubtes o discrepàncies en la interpretació o execució del contracte, les parts, amb renúncia a qualsevol altre fur, se sotmeten expressament als jutjats i tribunals de *{la localitat on resideix l'autor}*.

{vegeu a la Introducció el punt "Clàusules del fur"}

I perquè així consti, en prova de conformitat, firmen aquest contracte per duplicat, però només a un efecte, en el lloc i data indicats en l'encapçalament.

L'AUTOR/A

D./D^a.

La **GALERIA**

D./D^a.

COMENTARIS AL CONTRACTE AMB GALERIA PER A EXPOSICIÓ TEMPORAL

Les clàusules contractuals habituals a tenir en compte en aquest tipus de contracte són:

1. PART EXPOSITIVA DEL CONTRACTE

Un cop identificades les parts contractants, és convenient assenyalar els motius pels quals les parts decideixen contractar i obligar-se.

En aquest punt, que en el model comentat apareix sota la paraula “**MANIFESTEN**” i en números romans, és aconsellable descriure, com a mínim, el següent:

- a) El nom de l'**AUTOR/A**, així com descriure els camps de l'art i suports amb què treballa: videocreació, escultura, pintura, fotografia, performance...
- b) El nom del galerista (ja sigui aquest una persona física o jurídica) que s'encarregarà de realitzar l'exposició i gestionarà, eventualment, les vendes que es produeixin arran de la mateixa.
- c) L'activitat habitual de la **GALERIA** i que aquesta és realitzada professionalment i amb els mitjans tècnics i humans necessaris.

2. OBJECTE DEL CONTRACTE

En aquesta clàusula es delimita, expressament, quin és l'objectiu del contracte, havent-se d'especificar el tipus d'obres cedides amb la seva exacta descripció i el preu de les mateixes, exclòs l'I.V.A, així com la durada de l'exposició i l'adreça en què es realitza l'exhibició pública de l'obra.

Aquesta descripció es pot realitzar per mitjà d'un document annex al contracte, que també haurà de ser signat per les parts, on es faci constar el títol, tècnica utilitzada, material o suport emprat, dimensions, any, import de la producció, preu de l'obra, inclòs una representació gràfica de la mateixa a fi d'identificar-la correctament així com tots aquells aspectes que es considerin necessaris per a la seva correcta descripció.

Amb la finalitat de vincular l'annex al contracte, a més d'acompanyar-se físicament al document contractual, és important fer referència a aquests annexos en les clàusules contractuals, podent-se utilitzar frases com:

“El document Annex a aquest contracte, subscrit el dia forma part íntegrament del contracte al qual fa referència, no podent-se entendre aquest sense aquell, no aquell sense aquest”

3. CONTRAPRESTACIONS ECONÒMIQUES

En aquest pacte s'han de contemplar les comissions a què té dret la **GALERIA** per la qual cosa hem cregut oportú recollir els criteris de l'AAVC, que són fruit de les conclusions a les quals va arribar un important grup de creadors visuals, representatiu de les diferents sensibilitats d'aquest sector (des dels joves creadors fins als autors ja consolidats).

L'AAVC proposa unes comissions que es modulen en funció de l'aportació de cada part, de la seva implicació i aportació i que són:

50% sobre el preu de venda en cas que la galeria assumeixi la representació de l'artista en exclusiva i la producció de l'obra, desenvolupant i finançant les següents funcions:

- producció de l'obra
- producció d'exposicions
- promoció de l'artista
- participació en fires nacionals i internacionals.

40% sobre el preu de venda en cas que la galeria assumeixi la representació exclusiva, però no la producció de l'obra i desenvolupi i financi, igualment, les següents funcions:

- producció d'exposicions
- promoció de l'artista
- participació en fires nacionals

També s'hauran d'establir els sistemes de venda: compra el galerista a l'artista o ven l'artista directament al client i percep una comissió el galerista? Aquests són dos sistemes vàlids, però s'ha de deixar ben clara quin és el que s'utilitzarà.

Respecte a la possibilitat de pactar descomptes en les obres de l'artista, aquesta s'haurà de

pactar entre les parts, de tal manera que si la galeria té la intenció de realitzar descomptes a potencials compradors d'obra (museus, institucions, clients o col·leccionistes), el descompte s'hauran de fixar de mutu acord amb l'artista i amb el seu consentiment per escrit.

De no ser així, es pactarà que la rebaixa correrà a càrrec de la comissió acordada per al galerista.

6. OBLIGACIONS DE LA GALERIA

Pel que fa a les obligacions de la **GALERIA**, és convenient realitzar els següents comentaris als conceptes més conflictius en la relació artista-galerista.

a) respecte a les ASSEGURANCES I TRANSPORT

És fonamental que l'obra, quan surt del taller de l'artista, estigui assegurada i que sigui la **GALERIA** qui assumeixi la responsabilitat de la pèrdua, ruptura, sostracció...

Per això, s'ha de pactar en el contracte que serà la **GALERIA** interessada en l'obra de l'artista qui assumeixi el pagament de l'assegurança per tal de cobrir el trencament, pèrdua de la peça o qualsevol altre sinistre que es produeixi un cop surti la peça del taller de l'artista i fins que es torni.

També és convenient recollir en el contracte que la peça s'assegurarà pel valor de venda i que el beneficiari serà en tot cas l'artista.

S'ha de tenir molt clar, també, quin és el tipus d'assegurança, si és a tot risc o si només cobreix determinats danys o pèrdues durant el transport.

Igualment, s'ha de pactar que el transport corri a càrrec de la **GALERIA**.

b) respecte a les DESPESES QUE PUGUIN DEDUIR EN LES EXPOSICIONS

És fonamental regular qui haurà d'assumir les despeses que es vagin deduïnt en la relació contractual, assenyalant, a títol enunciatiu però no limitatiu, les següents:

- 1) Els dispositius i muntatge necessaris per la correcta exhibició de l'obra i, en general, totes les despeses de muntatge i desmuntatge que s'originin amb motiu de les exposicions.

- 2) L'allotjament, viatges, desplaçaments i dietes tant de l'**AUTOR/A**.
 - 3) El disseny i impressió de les invitacions, pactant el seu contingut amb l'**AUTOR/A**, si bé aquest haurà de respectar el disseny o línia de comunicació que tingui la **GALERIA**.
 - 4) Les fotografies tant de les obres com de l'exposició. L'**AUTOR/A** té dret a obtenir-ne, gratuïtament, còpies i duplicats.
 - 5) La tramesa postal de l'exposició. A tal efecte l'**AUTOR/A** facilitarà a la **GALERIA** un llistat de persones que desitja convidar pel seu compte, indicant quines de les direccions que aporta poden passar a integrar-se la base de dades de la **GALERIA**. Les despeses d'ampliació, manteniment de la base de dades i de les trameses aniran a càrrec de la **GALERIA**. En tot cas, la comunicació de les adreces per l'**AUTOR/A** al galerista hauran de complir amb la normativa vigent en cada moment de la Llei de protecció de dades personals.
 - 6) Les despeses de disseny, maquetació, fotocomposició i impressió de les publicacions que es realitzin amb motiu de l'exposició.
- La **GALERIA** i l'**AUTOR/A** acordaran el seu contingut, respectant l'**AUTOR/A** ja des d'ara el disseny o línia de comunicació que tingui la **GALERIA**. Les parts acorden que qualsevol d'elles pugui negociar amb tercers la participació en el finançament del catàleg.
- L'artista tindrà dret a rebre gratuïtament un mínim de 10 exemplars del catàleg de l'exposició en el cas que aquesta sigui col·lectiva, i el 10% dels mateixos si l'exposició és individual.
- 7) La promoció i/o publicitat pel motiu d'inserció d'anuncis als mitjans de comunicació, mitjans especialitzats, notes i comunicats de premsa.
 - 8) L'emalatge de les obres per al seu transport. Les despeses d'emalatge d'obres que participen en altres exposicions, realitzades en territori espanyol o a l'estranger, aniran a càrrec de les entitats organitzadores tant si és la mateixa galeria com tercers.
 - 9) Totes les despeses de transport.
 - 10) Pagar les despeses de producció de l'obra.

c) respecte als DEURES D'INFORMACIÓ DEL GALERIA

És convenient que en el contracte s'estableixi de quina manera s'exposarà l'obra, els mitjans tècnics i humans dels quals disposa per a tal difusió. Igualment ha de contemplar-se en el contracte el deure del galerista de mantenir informant l'artista en:

- Les reserves de l'obra, vendes acordades i vendes produïdes i liquidades.
- Identitat del client.
- Els aspectes relacionats amb la promoció i/o publicitat de l'obra (comunicats de premsa, mitjans de promoció, currículum...).
- Els aspectes relacionats amb el muntatge d'una exposició o de qualsevol forma d'exhibició de l'obra de l'artista (emmarcat, vitrines, caixes de llum...)
- Registres comptables relacionats amb la representació assumida pel galerista.
- Assegurances contractades referents a l'obra en dipòsit i abast de les cobertures.
- Qualsevol incidència que pugui afectar l'artista, la seva imatge o l'obra objecte del contracte.

ALBARÀ DE LLIURAMENT D'OBRA

En aquesta Guia de Contractació ja hem insistit en la necessitat de documentar, per mitjà d'un contracte escrit, els acords i pactes professionals amb tercers interessats en la nostra obra.

És per això que aconsellem que el document d'albarà de lliurament de l'obra a terceres persones (**GALERIA, COMPRADOR...**) serveixi, tant sols per justificar que una sèrie de peces s'han rebut i que s'hauran de retornar un cop s'hagi acomplert l'objectiu pel qual van ser lliurades.

És precisament per aquesta raó que evitarem que en aquest albarà de lliurament es pactin clàusules o condicions que no facin referència al mer lliurament de l'obra, ja que els albarans han de ser documents complementaris als contractes que se subscriuguin (cessió d'obra per a exhibició, representació amb galeristes, museus o espais d'art...), l'única finalitat dels quals és justificar que la nostra obra es troba en poder d'un tercer, el qual es responsabilitza de tenir-ne cura i conservar-la amb diligència.

La confecció i subscripció de l'albarà de lliurament d'obra és fonamental, ja que en cas de no efectuar-lo, tal i com s'ha contrastat en la nostra pràctica professional, pot succeir que l'artista no tingui cap manera d'acreditar el lliurament d'obra i que, davant de la negativa del tercer a retornar-la, es vegi greument perjudicat en no poder exigir amb èxit la seva devolució.

És, per tant, fonamental subscriure sempre l'albarà de lliurament, del qual ens quedarem una còpia firmada pel dipositari i en el qual s'hi haurà de recollir, expressament:

- La data i el lloc on es va firmar l'albarà.
- Les dades de la persona que rep l'obra amb el seu nom, cognoms i, en el seu cas, poder de representació.
- Les peces que es lliuren amb la seva exacta descripció: títol, any, dimensions, tècnica utilitzada, material emprat, preu, cost de la producció de l'obra...].
- L'objectiu del lliurament de les peces i la seva durada.
- La manera en què caldrà tenir cura de les peces.
- El sistema de devolució de les obres.

MODEL D'ALBARÀ DE LLIURAMENT D'OBRES

A [lloc i data de la confecció de l'albarà de lliurament, vegeu a la Introducció el punt "Elements formals del contracte"] a de de

Jo, (dades de la persona a qui es lliura l'obra, vegeu el punt 1 dels Comentaris), major d'edat, amb domicili professional a (domicili del dipositari), **he rebut** del Sr./a. (dades personals de l'**AUTOR/A**) (d'ara endavant **AUTOR/A**) les peces que es diran, per un termini de (dies/mesos), compromentent-me a tenir-ne cura de les mateixes, amb la deguda diligència, mantenint-les en perfecte estat de conservació i comprometen-me així mateix a complir amb les obligacions que assumeixo amb la signatura d'aquest document:

(descripció de les peces, vegeu el punt 2 dels Comentaris)

Les peces referides les he rebudes a fi de procedir a (descriure el motiu pel qual es deixen les obres, vegeu el punt 3 dels Comentaris), sense que el seu lliurament impliqui la cessió de cap tipus de dret moral o patrimonial sobre les mateixes. (vegeu el punt 4 dels Comentaris)

Un cop finalitzada la durada d'aquest contracte, procediré en el termini de dies (vegeu el punt 5 dels Comentaris) a la devolució a l'**AUTOR/A** de les peces.

A fi de complir amb diligències la funció de cura de les obres, m'obligo a subscriure una pòlissa d'assegurança a favor de l'artista i pel valor de venda de l'obra, fixat en l'anterior relació, que cobreix la integritat de la mateixa des que la peça surt del taller de l'autor fins a la seva efectiva devolució.

I perquè així consti firmo en la present data i lloc a dalt indicats.

En/Na: (persona que rep les peces)

COMENTARIS AL MODEL D'ALBARÀ DE LLIURAMENT D'OBRA

1. DADES PERSONALS DE LA PERSONA QUE REP LES PECES (GALERIA, MECENES, MUSEU...)

L'albarà de lliurament l'ha de firmar la persona que rep les obres, encara que també és convenient que el firmi l'**AUTOR/A** com a senyal d'acceptació de les clàusules contingudes en l'albarà.

En l'albarà s'han de recollir les dades personals de la persona que rebí les peces, sigui una persona física o jurídica, per la qual cosa ens remetem en aquest apartat al punt "**Elements subjectius del contracte**" de la Introducció d'aquesta *Guia de Contractació*.

La persona a la qual l'**AUTOR/A** lliura les peces, està obligada a:

- a) Guardar les peces amb la deguda diligència i cura.
- b) Respondre dels danys, sostraccions o qualsevol altre sinistre que pugui patir l'obra mentre es troba en dipòsit. Per això, és interessant que, sense perjudici del que es pugui pactar en el contracte que complementa l'albarà, es reculli en aquest document un compromís d'assumpció de pagament de l'assegurança que cobreixi la ruptura, pèrdua de la peça o qualsevol altre sinistre que es produeixi un cop surti l'obra del taller de l'artista, havent-se d'assegurar la peça pel valor de venda de l'obra, anomenant-se beneficiari l'artista.
- c) Assumir les despeses del transport de les obres.
- d) Destinar l'obra a la finalitat per la qual s'ha lliurat (exposició en una galeria, exposició en un museu, comunicació pública per possible venda...).
- e) Retornar les peces un cop ha finalitzat el termini pactat.

Normalment, l'albarà és un document subscrit per galeristes que es queden en dipòsit l'obra de l'**AUTOR/A** per tal de procedir a la venda o exhibició de la mateixa, per la qual cosa, tal i com s'ha indicat anteriorment, l'albarà complementarà el contracte al qual s'annexi, essent **fonamental** que no es lliuri l'obra —i per tant, el seu corresponent albarà tampoc— fins que no s'hagi negociat i firmat el contracte, ja que és habitual lliurar l'obra sense haver formalitzat el contracte.

Efectivament, com ja s'ha indicat a la Introducció d'aquesta *Guia de Contractació*, l'instrument que ha d'utilitzar l'artista per protegir els seus drets és el contracte i no l'albarà de lliurament, oferint en els pactes negociats i assumits per les parts d'un contracte una major cobertura jurídica que els recollits a l'albarà, permetent preveure eventualitats que puguin sorgir en la relació professional i pactar ja les solucions a prendre.

2. DESCRIPCIÓ DE LES OBRES LLIURADES

És fonamental que en el document d'albarà de lliurament es recullin de forma minuciosa i detallada les característiques de l'obra, fent constar el seu títol, any de realització, dimensions, tècnica emprada, material utilitzat, cost de producció, preu mínim de venda al públic i tots aquells aspectes que es considerin necessaris per a la seva correcta identificació.

La incorrecta o incompleta descripció de l'obra deixada en dipòsit complicarà a l'**AUTOR/A** la possibilitat de reclamar-la. Com podrà acreditar que va lliurar en dipòsit la mencionada obra si es descriu incorrectament o de forma confusa?

Si a l'albarà es fa constar molt clarament quines són les obres que es lliuren i el concepte en virtut del qual es realitza tal lliurament, evitarem problemes de futur, sobretot si l'albarà complementa un contracte negociat i pactat amb l'agent cultural, que ajudarà a defensar millor els drets de l'**AUTOR/A** en cas d'incompliment o divergències en la relació professional.

3. OBJECTE DEL LLIURAMENT DE LES OBRES

A l'albarà s'haurà de fer constar l'objectiu pel qual es lliuren les obres, així com l'obligació de la persona que les rep de retornar-les en el termini pactat, excepte que existeixi un pacte contrari formalitzat per l'**AUTOR/A** de forma expressa i per escrit.

Fixar l'objecte del lliurament ens evitarà problemes d'interpretació.

Imaginem per exemple que el lliurament de les obres és per a la exhibició d'una sèrie de peces en un lloc determinat i, tanmateix, la persona que las rep les cedeix a un tercer per exhibir-les en un altre espai. Si establim ben clarament quin és l'objecte del lliurament, evitarem problemes d'interpretació i situacions d'abús per part de la persona que rep les obres.

4. DRETS D'AUTOR

Amb la firma de l'albarà, únicament se cedeix la possessió de l'obra, però no es cedeix cap mena de dret d'autor.

En el supòsit (no aconsellat) que no se signi contracte i l'objectiu del lliurament sigui, per exemple, l'exhibició de l'obra, es pot pactar així en el contracte. Per tant s'haurà d'establir la limitació dels drets d'autor, fent constar que la persona que rep les obres reconeix que l'únic dret d'autor cedit és la comunicació pública de l'obra durant el temps que duri la relació professional.

Encara que l'albarà, com ja hem comentat, no és el document aconsellable per regular la relació de l'autor amb els tercers interessats en la seva obra, si no fos possible subscriure el contracte que reguli detalladament la relació professional, es podria establir la següent clàusula a fi de regular els drets d'autor:

“Amb la signatura d'aquest document no s'entén cedit cap dret d'autor sobre l'obra, excepte el d'exhibició pública mentre duri el dipòsit”.

5. DURADA

A l'albarà s'haurà de fer constar el termini màxim en què la persona que rep les obres las ha de tornar.

Fixant un dia límit ens evitem retencions injustificades de l'obra.